Ярослав Горощак

ПЕРШИЙ ЛЕМКІВСКО - ПОЛЬСКІЙ СЛОВНИК

PIERWSZY SLOWNIK ŁEMKOWSKO - POLSKI

СТОВАРИШЫНЯ ЛЕМКІВ
ГОЛОВНИЙ ЗАРЯД

Л Е Ґ Н І Ц А - 1 9 9 3

- сондажове выданя -

До першых чытачив:
прошу о Вашу опінію і Вашы спостережыня. Особам якы пришлют мі словник дополнений о найвекшу кількіст слів - пришлю його нову версию "gratis". Версиі сондажовой прошу не копювати і не удоступняти інчым людям, з огляду на його тымчасову форму як тіж можливіст блудив.

ZARZĄD GŁÓWNY STOWARZYSZENIA ŁEMKÓW

Legnica - 1993
- wydanie sondażowe -

Сердечні дякую:

моій Жені - за терпливіст, врозуміня і поміч при порядкуваню і преписуваню словника

Пану Ромуальдови Дзюбиньскому - за пожычыня свого власного компутера, друкаркы і опрограмуваня на понад два рокы

Ярослав Горощак

Писмо ест проявом найвыжшого степеня розвитку культуры люди. В часах, коли не было іщы ґрамофонив, маґнетофонив, маґнетовідив - лем писмом мож было преносити далеко і преховати на довгій час човечы думкы, одчутя, спостережыня. Записати поступ наукы і техніқы, жебы новы поколіня не мусіли все зачынати вшытко од початку, лем операючы ся на тым што інчы юж выдумали - іти дальше.

Од тисячи років рижны народы творили хоц якы взоры писма і было то так давно, же юж нихто не памятат імен творців. О нашым славяньскым писмі знаме дуже. В другій половині IX-го століття задумано в Цисарстві Бізантийскым християнізувати Славян і цисар Михал III післал в 863 році братив Кірила і Мефтодия до Беликоморавской Державы - яка товды обнимала тіж і нашу Лемковину - з християньском місийом. Рик скорше Кірил, рыхтуючы ся до той великой гісторичной події створил азбуку /alfabet/ для запису славяньской мовы і преклав на ню Писмо Сьвате. Тоту першу азбуку названо "Ґлаґоліца". При прекладі Писма Кірил мусіл впровадити дуже новых понять, выражынь, форм языковых і з того взгляду приймує ся, же од него зачала ся Старо-Церковно-Славяньска мова звана в скорочыню СЦС. Брат його Мефтодий впровадил СЦС до літурґії (дотыхчас в літурґії допущано лем три мовы: гебрайску, грецку і латиньску) і товды то нарид наш - в сімдесятых роках IX-го століття - попрез впроваджане Християньство зиткнул ся в церковных книгах зо славяньскым писмом.

Парудесят років пізніжше еден з учеників Кірила і Мефтодия створил - на підставі грецкой азбукы - новий взир писма для Славян, котре на памят Кірила назвал "кірилицьом". Тота форма писма ужывана была аж до XVIII століття, коли то в Росиі зробено реформу писма і заміст кірилиці впроваджено простіжшу "ґражданку". Гнеска вшыткы Всхідні Славяне і част Славян Полудньовых ужыват того взору писма. Кірилицьом друкуваны сут лем книгы церковны і гнеска юж мало хто, опруч Сьващенників і дяків потрафит єй чытати. Чого то за зміном писма в Росиі пішли вшыткы Славяне зо стрефы "кіриличной"? Ґражданка была латвіжша од кірилиці до чытаня і ручного писаня за то лекше было впроваджати шыроку осьвіту а ривночасно оперта на кірилици так само добри оддавала славяньскы мовы і была ближша серцю нич на приклад "латинка".

Єднак по мойому были і інчы причыны, же Славяне пішли за прикладом Росиі і вспомну іщы о тым. Славяньске писмо прийняло ся всяди там - де прийняло ся Християньство Всхіднього Обряду, за Греками - натомість за Християньством Західнього Обрядку з Риму ішло писмо латиньске. До гнеска ґражданком (з маленкыма змінами на потребы своіх мов) пишут окрем Росиян: Украінці, Білорусы Болгаре, Сербы, Македонці, но і мы - Лемкы. Поза тым кірилиці ужывают в церковных книгах православны в векшости Румуны а ґлаґолиці част католицкых Хорватив в Дальмациі. През парудесят років під вплывом Росиян ґражданком писали і інчы неславяньскы народы - як на приклад Монґолы ци тіж азиятыцкы народы бывшого Радяньского Союза. В давніжшых часах на цілым сьвіті, всяди і в кождым народі писмом занимали ся выжшы верствы а простий нарид был неписменний. Найдавніжшы записы з Лемковины походят з першой половины XVI-го століття і дотычат справ простых селян

як на приклад препис ґрунту, ци потверджыня його продажы.
Вернийме ся єднак іщы до початків, до десятого століття.
В тым часі Лемковина прешла з під Великоморавской державы під панування Руси Кыївской в 994 році. То значыт підбил нас князь Руси Кыївской - Володимір Великій в 981 році, а о тринадцет років пізнійше выправил ся на нашы землі іщы раз, бо видно нашым предкам не барз ся подабало кыївске панування і певно прибували го зошмарити.
Русь в 988 році прийняла Всхідне Християньство і разом з ним славяньске писмо, так же для нас нич ся ту не змінило, бо мы юж тото прийняли мало не сто років скорше. Помаленкы тіж зачала заникати наша стара племінна назва Хорваты і принимала ся нова назва - Русины, або Руснакы - од назвы державы Руси.
Од XI-го століття, коли зачали ся творити народы в гнешнім значыню того слова - можна бесідувати о писаню "по рускы" в розумі́ню языковым, заміст дотыхчасового окрисліня "по славяньскы". Треба ту єднак знати, же в тым часі вшыткы пізнійшы славяньскы мовы не барз ся од себе рижнили а сьвідомого поділу мовы Всхідніх Славян - то значыт мовы РУСКОЙ - на росийску, украіньску, білоруску ци лемківску іщы не было нияк.
В 1344 році терен гнешньой Лемковины опанували Полякы, а о пят років пізнійше підбили дальшу част Руси Галицко-Володимірской до якой товды належала Лемковина. Од того часу юж николи Лемковина не нашла ся в рамах ниякой всхідньославяньской державы, де бы языком урядовым была мова руска. Єднак през тоты три і пів століття закоренила ся в нас руска сьвідоміст народова, операючa ся в якісий мірі і на вспільний реліґіі - всхіднього обрядку, і на єднакым - славяньскым писмі. В кождым разі было то на тильо міцне, же мимо понад двістаричного потим польского панування - в віку XVI-тым, як выходит з документив, дальше на Лемковині писало ся "по рускы" і славяньскыма буквами. Хтів бым ту іщы раз підкрислити, же "по рускы" не означало товды (ани тераз) "по росийскы"! Товдышні "Рускы" то по гнешньому Всхідні Славяне, тзн. Росияне, Украінці, Білорусы, Лемкы. Вшыткы товды окрисляли ся назвом: Рускы, ци тіж Русины, Руснакы. До гнеска лем Росияне при тий назві остали, інчы одступили од ней не так давно, жебы ся якоси одрижнити (в тым і Лемкы по II войні). В XVII-тым столітю, по Брестскій Уніі (части Церкви Православной в товдышній Польщи з Костелом Католицкым) роспочала ся латинізация... В тым часі в Польщи панувала іщы латина яко мова выжшых верств і літературы Наша інтеліґенция зачала писати латиньском мовом і латиньскыма буквами. Помаленкы зачала входити і польска мова, тіж на латиньскых буквах. Єднак натиск латины і польского выкликав в кінци опір. Нарид зачал позерати на всхід, де мова і церковны обряды были близкы серцю, а писало ся дальше славяньскыма буквами.
І на всході фактычні зачала ся борба о высвободжыня спід панування "латинників" але по впадіню повстаня Хмельницкого і пристаню лівобережной Украіны до Росиі єдином незалежном всхідньославяньском державом де ся плекало славяньске писмо остала Росия.
Так як Хмельницкій втюк під крыла Росиі - так вшыткы всхідні Славяне зачали покладати в ній свою надію на освободжыня од ненавистного панування. О півтора століття пізнійше і сами Полякы

стратили свободу і познали гірч впроваджаня чужой мовы.
Лемковина нашла ся під Австрийом, де панувала німецка мова, а по полудньовий стороні Карпат пізніжше навет мадярска, коли з Цисарства Австрияцкого утворила ся Монархія Австро-Мадярска і Полудньова Лемковина припала Мадярам. Лемківска інтеліґенция, вчена в чужых школах зачала писати і по німецкы, і по мадярскы.
По впадіню Польщы Росия остала юж не лем яко едина Всхідньославяньска, але в загалі яко едина славяньска незалежна держава.
На ню тіж обернули ся очы не лем Всхідніх Славян - але векшости Славян з надійом на поміч. Росия підсычала тоты прагніня і надіі присылала літературу на российскій мові і так ся зачали родити русофільскы осередкы в кінци XVIII-го і в XIX-тым столітю. Для Лемків найважніжшым осередком русофільства, был Львів. То одтамаль пришла до нас найперше ідея русофільска, а потим украінофільска. Там были друкарні так едной, як і другой оръентациі, одтамаль закладано чытельні ім. Качковского і "Просьвіты".

Ідме еднак до справ языковых. Книжкы присыланы з Росиі были друкуваны архаічном мовом яка была ужывана в церковных книгах серед вшыткых славяньскых народив Всхіднього Обрядку. За то ся виділо, же то праві то само і ідея Великой Мати Руси, яка возме під своі крыла вшыткых Русинив і юж веце нихто не буде іх гнобил росквитала на Львівщыні, і преходила одтамаль на Лемковину. Коли еднак Росия зробила зміну азбукы і впровадила писмо барже фонетычне вказало ся, же рижниці сут еднак великы і российску мову трудно зрозуміти. Русофільскы діяче постановили приближыти мову Русинив в Галичыні (Galicji) до мовы российской і створили так зване "язычъе" яке деформувало мову народу і зближало ей до мовы российской. Треба ту повісти, же в ситуацийі політычний, яка товды была - здавало ся ім же то найліпший ратунок пред ґерманізацийом, польонізацийом ци мадяризацийом. Впроваджено "язычъе" до навчаня і спора част нашой інтеліґенциі на тым ся выховала. Найвекший лемківскій писар Володимір Хыляк писал на нім част своіх Творив. Попрез язычъе хтіли нас впровадити до мовы российской,бо не было товды іщы офіцияльні узнаных інчых мов всхідньославяньскых (рускых) і попрез ню до сьвітовой літературы, наукы і технікы.
Треба ту зас памятати, же нич іщы товды не вказувало, што сут, ци тіж будут даколи інчы можливости. Звернийме увагу, же діяче товдышні были прекონаны, же российска мова - то юж ест тото о што нам ходило. Же юж нич ближшого ся не появит, бо не ма силы, або сьвіт на тото не позволит. Коли появил ся, в половині XIX-го століття в Галичыні рух украінофільскі - русофілі зачали ся найперше з того сьміяти і вышкыряти, а потим прибували му противдіяти. Як знаме нич з того не вышло і мова украіньска здобыла си в кінци право до істніня. Зостала узнана на сьвіті. Еднак на тот механізм вартат звернути увагу, бо він ся повторит, лем же ролі ся змінят і тым разом украінофілі выступят в давний роли русофілів в однесіню до літерацкой мовы лемківской. Цофнийме ся еднак іщы кусьцьок. Дыходячий аж до Лемковины рух украінофільскій голосив (і голосит дальше), же не российска лем украіньска мова "то ест тото - о што нам ходило". Же то юж ест нам найближше і - так, так - нич ближшого ся не появит, бо не ма силы, або сьвіт

на тото не позволит. Тымчасом на Лемковині зачала, за прикладом Украіны дозривати думка, же коли Украінцям не старчыло таке приближыня, яке давала ім мова росийска (а ест ім ближша нич нам Лемкам) то чого нам ма старчати таке приближыня, яке дає мова україньска? Єсли Украінці хтіли - і вказало ся, же можут - писати мовом, яком бесідує нарид - ТО ЧОГО МЫ БЫ НЕ МОГЛИ ???
Чого ма нам быти трудно зрозуміти ци то росийску, ци (хоц лекше, але єднак) україньску мову - як мы преціж свою маме і цілком добри ся медже собом розумієме без посередництва інчых мов ?!
Наша інтеліґенция зачала працувати над підручниками до науки лемківской, (ци тіж руснацкой - бо зме ся до недавна Руснаками звали) мовы. Украінофілі піднесли великій грявк (і до гнеска грявчат), же як то? Хто то видав таке, жебы тепер якісу "нову" мову творити. Же то не лем зле, але і "гріх" против Україньскому народови , і просто зрада - і юж. Же нее жадной лемківской, ци руснацкой мовы, лем лемківскій дъялект мовы україньской.
Якже то сьмішне і смутне. Хтів бым ся в тым місци зьвідати тых яки по тым словнику зачнут на мі "псы вішати" і одмавяти мі чести: А ШТО ВЫ ПАНОВЕ УКРАІНЦІ ЗРОБИЛИ ІНЧОГО 100 РОКІВ ТОМУ НИЧ МЫ РОБИМЕ ТЕРАЗ ??? Нич сте ся не преймували грявками русофілів, же творіня літературной мовы україньской то зле, "гріх" против росийскому народови і в загалі зрада! Же нее ниякой україньской мовы, лем "малоросийскій дъялект" мовы росийской!
Отже мали Вы право - маме і мы ! За то тераз не грявчте, лем ждийте спокійні што з того буде, бо і без Вашого противдіяня нам тяжко. А вы ся заховуєте кус так, як човек што ледво гвошов до автобуса з написом "Народы Сьвіта" і з місьця розкладат як найшырше вікті, жебы юж більше нихто до него не всіл...
Вы ся забрали - і хватіт? А хтож то Панове, коли і де - задекретувал, же процесы народотворчы, языкотворчы і узнаня през сьвіт - скінчыли ся в моменті утвориня ся україньской сьвідомости народовой, сформуваня україньского літературного языка і узнаня того през сьвіт ? Же юж більше нихто не ма до того права ???
Перший "Буквар" лемківскій появил ся в меджевоєнным часі (і - якже бы інакше - обрехали го вшыткы бортакы кілько ся ім подабало, бо преціж Лемко слабий - та ся не оборонит).Впроваджано го тіж помаленкы до шкіл на Лемковині - єднак підчас II-гой войны - корыстаючы з німецкой "опікы" - Украінці впровадили в части Лемковины зас мову україньску до школы, а по нашым "Буквари" навет і шліду не остало.
Він ся єднак преховал, мы го нашли і очы отворили зо здивуваня, же ТО ЄСТ ТОТО О ШТО НАМ ХОДИЛО. "Буквар" наш был і зас буде!!!
А тераз появят ся перший "Словник". Знам може ліпше од тых яки ня зачнут критикувати - кілько му бракує, кілько ма блудив, браків і слів непотрибных але то лем іщы початок, а як знаме зачати все найтрудніжше. Словник єст і мож з него корыстати, і го дополняти, в чым - мам надію поможут мі сами Лемкы.
Іщы лем пару слів мам до люди, од якых сподіван ся найпаскуднішого атаку. Отже повідают они, же "якісу нову мову творите? То з якого села приймете на приклад "ziemniaki"? Чи будете іх называти: компери, ґрулі ци бандуркы? Бо "што село то інакше звут"

Значыт - прийняти україньску мову і буде спокій, една навва !!?
Чи так?
Ейже, вы "внавці", што ся барже мате ва Українци - нич самы Українці! Отворте Словник Польско-Україньскій і прочытайте собі: ziemniak - картопля, бараболя, бульба (!) Но і як Панове "експерты"? Ци прехід на україньску мову розвяже нам тот проблем ??? І чогож то мали бы зме міняти три нашы власны, ридны, найчастіжше знаны нам вшыткым слова - на три чужы? В чым ту корыст??? Зрештом од коли то богацтво слів шкодит мові, ци становит о ей менчий вартости? По мойому на против! Чым богатша мова - тым ліпше. Коли уж еднак іде о рижниці то певні бы нашов парунадцет слів, котры ся рижнят на рижных кінцях Лемковины, нашов бы тіж пару субтельных рижниц в вимові і тото ма быти "непрехідном" перешкодом, жебы впровадити лемківску мову до школы для Лемків? Не е натоміст для них жадном прешкодом впроваджаня мовы, яка ма ГРУБЫ СОТКЫ цілком не знаных Лемкам слів, а тисячы слів, якы ся барже рижнят од слів лемківскых нич од російскых і до того рухомий притиск (akcent), якого жаден Лемко ниґда в жытю не опануе хоц бы трис. Хыбаль же його діти выхованы на Україні. По іхньому не повинно ся впроваджати мовы лемківской ЯКУ ЮЖ ВЫНОСИМЕ З ДОМУ (лем записати ей правила) ЯКОМ БЕСІДУЄМЕ НА КОЖДИЙ ДЕН І НА ЗАБАВІ, НА ВЕСІЛЮ, НА ВАТРИ - до якой наганяют родиче свої діти. Коли мы ньом бесідуеме, ТО ЗНАЧЫТ, ЖЕ ОНА ЄСТ. Створила ся през тисячліття і лем записати, як ем повіл, скодифікувати ей правила. Тымчасом нашы "неприхыльникы" повідают же мы штоси твориме нове, што то за бздура якой сьвіт не виділ. Польонізация робит великы спустошыня серед Лемків і Українці, як тіж і нашы україноФілі повідают, же пред тым може нас выратувати лем прийнятя україньской мовы яко свойой власной. Прибували зрештом ей впроваджати през понад тридцет років і до гнеска жаден Лемко не бесідуе том мовом дома. По мойому было то безнадійне од самого початку, бо мова україньска не ма ту жадного опертя. Жадной "базы". Треба было одраз ставяти на розвиток мовы лемківской, для якой "базом" е ридний дом, родина і лемківске середовиско. То ест ЄДИНА СИЛА ГОДНА СЯ ПРОТИВСТАВИТИ ПОЛЬСКІЙ МОВІ. Ту ест наша надія на загамуваня польонізациі. Так як в школі, в роботі, в уряді жытя нас змушат до бесідуваня по польскы - так дома, в Бабы і Діда, в Уйка на селі, на лемківскых імпрезах нас натискают: "бесідуй по свому"! Ту ест наша едина надія на ратунок! Наша власна, лемківска літерацка мова! Єднак сут бортакы, якы бы хтіли обнижытин "до нуля" ранґу того нашого единого богацтва, а потим плачут, же ся ім діти полячат. Таж то е результат Вашой політыкы одшмарити тото, што близке, а впыхати на силу чуже, якого ся не хце і не розуміе. Якеж то дивне, же они не можут, а може не хцут того зрозуміти і дальше вперают ся при тым, же лемківску мову яко скодифікувану - літерацку не треба впроваджати (!?)
Повинно ся за то впроваджати мову, яком ниґда і николи не будеме бесідувати, до котрой ужываня нихто і николи не буде нас наганял ци нагварял. Таж якбы Дух Сьватий справил, жебы зме од зарани знали мову україньску - та ей за пару років забудеме. Знам пару Лемків "випускників" україньского ліцею і мало або майже нич по україньскы не знают. Ци такы тупы? Ні! Лемкы при-

нимают тоту мову з велькыма опорами бо і трудна хоцбы з огляду на притиск і навет як бы ся ей навчыл "перфект" - то де ся з ньом подіє? З Лемками по лемківскы, а з Поляками по польскы. Чул ем од едного такого "мудреца", же попрез мову україньску мож буде познати сьвітову літературу а на лемківску мову іщы довго нихто прекладал сьвітовой літературы не буде. По перше не знатя ци не буде і то може скорше, нич ся дакому видит, лем ся нашы Братя на Словациі кусьцьок барже рушат. По друге то велика бздура, же сьвітову літературу буде можна в Польщи познавати попрез україньску мову. Хоцбы за то, же буде той літературы мало іщы довго на самий Україні, а што допіро в Польщи. Поза тым, если то таке добре познаваня сьвітовой клясикы попрез чужу - хоцбы і дост близку мову - то чогож то Українці якоси без надмірного "ентузъязму" приймували пропозицию познаваня сьвіта попрез мову российску? Га? Же то еднак не тото? Ано "на жаль".. Отже доступ до сьвітовой культуры будеме мати головні попрез мову краю в якым жыеме! В Польщи попрез мову польску, на Словациі попрез словацку, в Америці попрез анґлицку - а на Україні - іщы довго певні попрез российску, бо тых прекладив ест там найвеце. Іщы еден арґумент подают нашы власны українофілі, же як ся не будеме вчыти по україньскы, та не потрафиме написати до свойой родины, якой вжытки маме до фраса "за Буґом", ани ся з нима не добесідуеме. Написати потрафиме, бо буквы маме тіж славяньскы як і Українці. А ци ся з нима добесідуеме? А чогож то МЫ ся з нима маме добесідувати? Ци то мы зміняли мову нашых прадідив, ци они? Най ся ОНИ з нами добесідуют як ім прийде на бесіду охота. Най не забывают одкаль ся выводят і же іх Мати - то Лемковина!

З огляду на брак іщы наразі писаных правил лемківской писовні словник ма част слів в записі фонетычным і думам, же першого выданя не годен было інакше зробити. Мам надію, же шановны чытачы пришлют свої зауважыня на адрес:

Jarosław Horoszczak
Zarząd Główny Stowarzyszenia Łemków
ul. Roosevelta 1
59-220 Legnica
skr. poczt. 100

Поможе то поправити і дополнити выданя друге, яке ест плянуване дост скоро, бо юж в хвили друку зобрал ем споро нового матеряло.

До тепер (Серпень 1993) повстало шист версиі словника, в тым дві ручні писаны і порядкуваны, і штыри компутеровы. Зміняли ся они в міру зросту мойой знайомости темату (хоц декотры ричы дальше зробены сут "на вычутя" - прошу ту о зрозуміня, бо я не спецъялиста фільольоґ) - і з огляду на зміну порядку букв през Комісию Языкову Сьвітовой Рады Русинив. Поза тым узнал ем, же на нашым етапі працы над кодифікацийом лемківской мовы літерацкой конечна є тіж версия шкільна словника, вказуюча допущальны ріжниці в вымові.
Такым способом дышол ем до двох весий підставовых:

1. літерацкой, згідной з дотыхчасовыма домовлінями в рамах Комісиі Народового Просьвічыня нашого Стоваришыня.

2. шкільной, вказуючой ріжны варянты вымовы і (наразі) писовні

Порядок букв згідний з остатніма інформациями од Пані мгр Хомяк яка бере участ в працах Комісиі Языковой Сьвітовой Рады Русинив

В звязку з тым, же вступ ест єден до обох версий – част ниже написаных выяснінь не дотычыт версиі літерацкой – чытач сам ся скоро зорентує котры. Ґенеральні беручы ріжниця медже версиями є така, же версия шкільна ма всяди склесисту крисочку "/" пред "й" в кінцівках і найже всяди знак дъякритычний (кривульку) над "л", за вынятком "л" пред голосныма "е", "і", "и" і йотуваныма "ю", "я". Знаючы о тым мож си барз легко створити версию шкільну з літерацкой – вставячы "л" і "/" – як і літерацку зо шкільной попрез вымариня "л" і "/". Інчы ріжниці сут дрібны і менче важны.

Словник ест презначений для молодых Лемків, якы шторав частіжше знают ліпше мову польску як лемківску. Писовня є в головных зарысах згідна з домовлінями в рамах Комісиі Народового Просьвічыня нашого Стоваришыня. Ниже обясніня ужытых означынь і скорочынь

1. Склесиста крисочка пред "й" на кінци слова означат, же мож ся споткати з двома формами бесіды, ци тіж (іщы наразі) запису: з "й" (найчастіжше в писмі) і без "й" (найчастіжше в вымові).

   армелисти/й - армелистий і армелисти
   червени/й - червений і червени
   братні/й - братній і братні

   Позир! В старшых текстах выступуют всяди кінцивкы "ый" заміст "ий". Товды два з выжше поданых слів писало бы ся:

   армелистый
   червеный

   Так тіж бесідуют старшы Лемкы в декотрых реґіонах польской части Лемковины і на цілий єй словацкій части.
   Товды неє двох форм ци то писма,ци бвесіды !
   "Й" мусит быти все на кінци слова! В тым словнику кінцивкы "ый" выступуют лем в словах взятых з Верхратского і означеных зьвіздочком "*". Я прийнял, же кінцивка "ый" серед Лемків в Польщи є архаічна, а если іщы даде так бесідуют, то ест тото в занику - і за то яко нормальну прийнял ем кінцивку "ий". Прошу о опінію чытачив в тий справі

2. Буква в скобках (w nawiasie) в середині слова тіж означат, же можут быти - і сут поправны - дві формы даного слова нп:

   зроб(л)ене - зробене і зроблене
   скрив(л)ене - скривене і скривлене
   пре/й/няти - преняти і прейняти
   те/р/лефенкы - телефенкы і терлефенкы
   сп/н/яти - спяти і спняти

3. декотры слова - а повісти по правді спора іх част - поданы сут в двох формах, коли іде о проблем писовні і вымовы

   "в" - "л"

   Товды форма з "л" є преважаюча в писовни, а форма з "в" в вымові, хоцкі з буд якыма преференциями мож ся іщы спотками серед Лемків. Думам, же тота справа выяснит ся в найближшым часі, коли зачне ся навчаня нашой мовы.

4. Як ся старам найчастіжше, жебы не твердити, же єдны формы сут ліпшы, а другы гіршы (коли обі нашы, лемківскы) - так часом выражні одсылам до формы, яка по мойому повинна быти (принаймі в писмі) - головна.

   гбити -> вбити
   гдіти -> вдіти
   глізти -> вліэти
   хпечы -> впечы

Хоц і ту треба бы заховати "погынавіст", бо на примір слова "гвойти" не замінял бым абсолютні на "ввойти" - як то зауважам в декотрых нашых авторитетив

5. Декотры слова выступуют часто в зложынях з інчыма, але не лем - і товды другій член зложыня є поданий в скобах

заганьбити (ся) - zawstydzić (się)
кривити (ся) - krzywić (się)

6. Трудно означыти вплыв інчых мов на мову лемківску, часом еднак видит ся мі тото так ясне, же позвалям собі вказати нп:

земяк (*pol.*) польонізм
крет (*pol.*) "
бровы (*ukr.*) украінізм

7. Жебы не повтаряти в пару рядках слова о тым самым значыню лем в кусьцьок інчых формах писал ем пару кінцивок в тым самым рядку. По склесистий крисочці є перша кінцивка, а по протинку, за другом склесистом крисочком - друга, (часом і веце) кінцивка:

рыбел/ь, /як - рыбель і рыбеляк

часом в тот спосиб подал ем декотры здрибніня:

тел/я, /тко - теля, телятко

або форму в інчым роді, жебы не іти за польском мовом:

крав/ец, /чыня - кравец, кравчыня

Того тыпу додаткових виясні́нь треба буде даколи подати веце як інчых словниках але на то треба довшого часу.

8. Рижны значыня того самого слова - і ту не встерюг ем ся неедноэначности - раз подаване яко кожде значыня повторене з прекладом в інчым рядку, а в інчым місци лемківске слово подане раз і дальше вытиткы польскы значыня. Тото юж направю в другым выданю

9. Для декотрых слів не дал ем нияк польского одповідника Значыт то, же або го не знам, або мам поважны сумнівы і волів ем диждати на опінію іщы дакого нп.

бердо -
билок -
вера -
воротиво -
терет -
штыпак -
штырак -

Барз бым рад был як бы ту чытачы написали ци дашто знают о тых словах

10. Парунадцет слів, головні назв рослин і птахів заміст польского одповідника ма лем опис нп:

фітчык - kwiat (?)
футик - ptak, prawdopodobnie dudek

чычык - gatunek ptaka
спячник - ziele, podłożone pod głowę
powoduje sen

сут то слова, якых польскы одповідникы не сут мі знаны, або нашол єм в доступний мі літератури (Верхратскій) лем іх латиньскы значыня і треба доміро в ботанічных ци зоольоґічных словниках найти іх значыня польске. Подам іх даколи в новых версиях словника, а як бы дахто знал то буду вдячний за інформацию.

Вытткы Лемкы середнього і в великій більшости молодого поколіня вчыли ся росийской мовы, а декотры мовы українськой і жебы мали яснист представям поривнаня вытткых трйох азбук, головні по то, жебы вказати дрибны рижниці медже нима:

росийска	українська	лемківска + вымова
А а	А а	А а – а /a/
Б б	Б б	Б б – бе /be/
В в	В в	В в – ве /we/
– –	Г г	Г г – га /ha/
Г г	Ґ ґ	Ґ ґ – ґе /gie/
Д д	Д д	Д д – де /de/
Э э	Е е	Е е – е /e/
Е е	Є є	Є є – йе /je/
Ё ё	– –	– – – йо /jo/
Ж ж	Ж ж	Ж ж – же /żet/
З з	З з	З з – зе /zet/
И и	І і	І і – і /i/
Ы ы	И и	И и – и /y/
– –	– –	Ы ы – ы /y/ тверде, задньоязыкове /twarde, tylnojęzykowe/
– –	Ї ї	– – – йі /ji/
Й й	Й й	Й й – йот /jot/
К к	К к	К к – ка /ka/
Л л	Л л	Л л – ел /eł/

вымавяне твердо як во вытткых всхідньославяньскых мовах – і в польскій мові пред другом війном сьвітовом. /wymawiane twardo, jak u wszystkich Słowian Wschodnich, oraz w języku polskim przed drugą wojną światową/

росийска	українська	лемківска + вымова
М м	М м	М м – ем /em/
Н н	Н н	Н н – ен /en/
О о	О о	О о – о /o/
П п	П п	П п – пе /pe/
Р р	Р р	Р р – ер /er/
С с	С с	С с – ес /es/
Т т	Т т	Т т – те /te/
У у	У у	У у – у /u/
Ф ф	Ф ф	Ф ф – еф /ef/
Х х	Х х	Х х – ха /cha/
Ц ц	Ц ц	Ц ц – це /ce/
Ч ч	Ч ч	Ч ч – че /cze/
Ш ш	Ш ш	Ш ш – ша /sza/
Щ щ	Щ щ	Щ щ – ща /szcza/
Ю ю	Ю ю	Ю ю – ю /ju/
Я я	Я я	Я я – я /ja/
Ь ь	Ь ь	Ь ь – мягкій знак /miękki znak/
Ъ ъ	– –	Ъ ъ – твердий знак /twardy zn./

Для латвіжшого поривнуваня змінил єм кусьцьок порядок росийской і українськой азбукы,

Ближшого обесідуваня вымагат вымова букв: "в", "л" і "ы", як тіж ужытя кінцівкы "ий" в декотрых словах.

"В" - в мові лемківскій вымавят ся так, як гнежні Полякы вымавяют "ł", або як "u" в слові "auto" /но і іщы так як анґликы свое "w"/. Фонетычний запис "ỿ"
Вымова той буквы змінят ся - але...ЛЕМ, КОЛИ Є ОНА НА ПОЧАТКY СЛОВА І НЕ ПРЕД ГОЛОСКАМИ ГОЛОСНЫМА (samogłoskami) і товды:

1. Пред голосками дзвінкыма (б,в,г,ґ,д,є,ж,з,й,л,м,н,р,ю,я) вымова "в" преходит в таку, як польске "w" (або анґлицке "v"), но і як российска, ци тіж україньска версия вымовы той буквы. нп: вбити, вдіти, взяти врізати вжнути, вляти вмурувати, внести ітп
2. Пред голосками глухыма (п,с,т,ф,х,ц,ч,ш,щ) "в" преходит в вымові в "ф" як в словах: вклиіти, вснути, втяти, входити, вчыти, вшыти, впити, вщыпити ітп

Треба ту іщы повісти, же "в" на початку слова, на додаток не пред голосныма - трафят ся дост ридко - і за то є мало видно тоты зміны.

"Л" - вымавят ся твердо, як во вытких Всхідніх Славян але в декотрых словах Лемкы, вымавяют "л" або "в" в залежности од реґйону краю. З того взгляду є ту проблем, яку писовню прийняти (і як вчыти вымовы діти в школі даколи) в словах в якых тота буква выступує? До (недалекого юж) часу, коли появит ся опрацуваня лемківской писовні треба писати так, як ся чує і бесідує, а чытати так як ся в Вас бесідувало. Вказивкы сут ту такы: пред голосныма "и" і "е" майже все вымавят ся твердо нп. в словах: лице, лишыти, липец, липа ходили, давали, робили, виділи, велике, блиско, кликати. лежати, лекше, лебедь, легко, пеленка, клеветати, поле. "Твердо", то значыт так, як Полякы свое "ł" в старых, предвойенных фільмах - жебы юж не было жадного сумніву. В інчых припадках правидлова є тіж вымова "л" яко "в" нп. лавака - вавка, голова - говова, ітп. Авторка Першой Лемківской Ґраматыкы - Пані мґр Мирослава Хомяк пропонує в такых припадках писаня буквы "л" зо знаком дъякритычным (дві кропкы або "кривулька"). Товды писало бы ся все еднако: "гоӆова", "ӆавка", а знак былбы сиґналом, же ту "ӆ" мож вырече двояко і не буде блуду. Знак тот был бы головні ужываний при науці мовы. Потим не мусіло бы ся го писати.(Подибні ест в мові российскій, де букву "ё" пише ся лем в підручниках до наукы языка. Потим юж найчастіжже пише ся "е", а люде юж сами знают де ей чытати як "ё") Де бы знаку дъякритычного над "ӆ" не было, там "л" николи не вільно бы было выречы як "в"! В мові білорускій прийнято фонетычний запис того звуку яко букву го означаючу, бо тіж мали докладні тот сам проблем: як записати звук для якого в азбуці не предвиджено знаку ґрафічного???

"Ы" - ест то буква барз важна і барз часто выступуюча а спотыкана часом - найчастіжше в середовисках украінофільскых - заміна ей на "и" змінят доцял значыня декотрых слів. Посмотрме на пару примірив:

рик	- rok	рык	- ryk
бити	- bić	быти	- być
забити	- zabić	забыти	- zapomnieć
вити	- wić	выти	- wyć
дим	- dom	дым	- dym
писк	- pisk	пыск	- pysk
криво	- krzywo	крыво	- skrzydło
рий	- rój	рый	- ryj (od ryć)
прибити	- przybić	прибыти	- przybyć
мива	- miła	мыва	- myła (od myć)

За то треба ей і писати, і вымавяти, і вчыти вымовы. Можут ту быти дрибны рижниці нп. слово "też" ест вымавяне в двох версиях "тіж" і "тыж", або форма "w tym roku" яко "в тім роци" і "в тым році" але по мойому обі формы сут ПРАВИДЛОВЫ, покля жытя само не выбере едной.

"ИЙ" - так як сут серед нас украінофілі, якы найбарже ради бы впровадити мову украіньску і змінити тым способом майже вшытко - так сут тіж "гіпер-Лемкы" якы бы ничого не зміняли і не впроваджали ничого понад тото, што было в іх селі, ци в них дома. Повідают они, же писаня "й" на кінци декотрых слів то ест украінізм і же Лемкы не вымавяют "й" та по фраса го писати. По мойому "й" треба писати, бо раз же част Лемків го еднак вымавят (што правда яко "ый" не "ий") а два, же як не будеме го писати - то як розрижниме на примір такы слова:

побити	- pobić	побитий	- pobity
мі	- mnie	мій	- mój
зошыти	- zeszyć	зошытий	- zeszyty
прокляти	- przekląć	проклятий	- przeklęty
забыти	- zapomnieć	забытий	- zapomniany
зажерти	- zagryźć	зажертий	- zagryziony
пороти	- pruć	поротий	- pruty
взяти	- wziąć	взятий	- wzięty
сині	- zielone (l.mn.)	синій	- zielony

Осибном справом е писовня кінцівок "ый". Давніжше більше Лемків бесідувало: "щедрый", "милый", "зеленый", "осмый" Єсли еднак не вырече ся того "й" на кінци - то вийде множына (liczba mnoga) "щедры", "милы", "зелены", "осмы". Лемкы середнього і молодого поколіня гвашні того "й" на кінци не вымавяют, а заміст "ы" вымавяют "и" і выходит: "щедри", "мили", "зелени", "осми". З огляду на тото, я бым прийнял писовню кінцівок яко "ий" і товды написане е тото, што чути в вымові - то ест "и" - а ци Лемко вырече "й" на кінци, ци го не вырече, не змінит то значыня слова.

A

а – a, spójnik, lub określenie dodawania: "два а два є штыри" dwa dodać dwa jest cztery
або – albo
абсолютне – absolutne
абсолютні – absolutnie
авдицъя – audycja
Австрия – Austria
авто – auto
автобус – autobus
автомат – automat
автор – autor
автострада – autostrada
ага – aha
аґац – akacja
Адам – imię męskie
адє! – tu jest, tutaj jest. Prawdopodobnie zniekształcone przez czas "ат є!" oto jest, tutaj jest
адєо – j.w. z wykrzyknikiem "o!" czyli: "ат є, о!", lub "ат де є, о!" oto gdzie jest o!
аджеж –
аджек –
адзимка – placek (?)
адрыс – adres
адрысувати – adresować
адукат – adwokat
аж – aż, dopiero
азбука – alfabet
Азия – Azja
ай – aj
акация – akacja
акорд – akord
актор – aktor
акурат – akurat
але – ale
альбія – вальбія – гальбія – koryto dla świń
аматор – amator
аматорске – amatorskie, nie-profesjonalne
Америка – Ameryka
Американ – Amerykanin
американьске – amerykańskie
америцке – amerykańskie
амин – амін – amen
анґел – anioł

Анґлик - Anglik
анґлицке - angielskie
Анґлия - Anglia
Андрий - imię męskie
андрут - andrut
анґіна - angina
ани - ani
Анна - imię żeńskie
ано - ano
* анта/ок - antał/ek
антена - antena
Антоний - imię męskie
Антоха - imię żeńskie
апарат - aparat (fotogr.)
апаратура - aparatura
апетит - (*pol.*) ->жыр
аптыка - apteka
аптыкар - aptekarz
Араб - Arab
Арабія - Arabia
арабске - arabskie
аркіс - аркіш - orkisz
* армелик - "пташок квіткастый; по бодакох сьідат; якоси чудні жґырче" ptak jedzący m.in. nasiona ostów, prawdopodobnie szczygieł
армелисти/й - o maści bydła lub koni; czerwono - białej
* арміЛка -> армелик
армія - armia
АрмиЛ - imię byka, od maści czerwono-białej
Арсен - imię męskie
артелерия - artyleria
артелерийске - artyleryjskie
* аря! аря! - okrzyk przy pędzeniu owiec
* аря-аць! albo аць-аря! - j.w
Асафат - imię męskie
астряб - jastrząb
асфальт - asfalt
* ат! - oto. W kontekście może oznaczać: dopiero, zaledwie itp np "лем ат кілька днів як пришов" zaledwie kilka dni jak przyszedł
* ат-де! - адде! - oto gdzie! najczęściej wyst. w złożeniu "ат де є, о!" oto gdzie jest o! (tutaj)
атмосфера - atmosfera

атом - atom
атомове - atomowe
Афія - imię żeńskie
Африка - Afryka
Африкан - Afrykanin
Африканьске - Afrykańskie
Афтан - Афтанас - imię męskie
ах - ach
* а-ци! - okrzyk przy pędzeniu kóz

Лемкы ужывают веце слів на букву "а", але видит ся мі, же споро є польонізмами і за то подал ем іх дост мало (в тым певно і польонізмы, еднак не годен было іх не подати як сут в ужытку, а нее іх чым заступити)

Б

ба - ba (gdybyż to)
ба!- be! do dziecka,brzydkie coś; nie dobre
баба - kobieta, babcia
* бабі/й пес - włochata gąsienica: "як вовірчий хвіст" jak wiewiórczy ogon
бабка - babka do klepania kosy
бабка - niskie ziele o szerokich liściach
бабрати (ся) - babrać (się) brudzić paskudnie
* бабруля - brudna, nieporządna kobieta
бабске - babskie
бабско - babsko
баваґувати - nic nie robić, tracić czas, zbijać bąki
бавити (ся) - bawić (się)
багнітки - багнята - bazie
* багниця - рокыта - верба - wierzba, rokita
багно - bagno
багнути (ся) - zachciewać (się)
баґро - część drewnianej obręczy koła od wozu
баґо - smolisty, mokry, nikotynowy osad w cybuchu faj-ki
баданя - badanie
бадати - badać
* баденя - бадуня - jama wybiprzez wodę w rzece
бажыти ся -> багнути ся
базка - овечка - owieczka
базю! базю! - przywoływanie owiec
байка - bajka
байка - drobiazg; kiedy kogoś urazimy, lub obrazimy, albo np. ochlapiemy niechcący i przepraszamy zakłopotani - wówczas ktoś uprzejmie odpowiada: "то байка" czyli "to drobiazg", "nic się nie stało"
байчар - bajarz, pleciuga
балец -
бамбух - żołądek bydlęcy, lub duży brzuch
банда - banda
бандыта - bandyta
бандыцке - bandyckie

бандуркы - компери - ґрулі - ziemniaki
* бандурчанка - бандурянка - nać kartoflana
Баниця - nazwa wsi
банк - bank
бант - grzęda
банувати - tęsknić
банюр - głębia w rzece
баня - kopuła cerkwi
банька - kanka na mleko; bombka na choinkę; bańka medyczna
банькасте - w kształcie bańki, kopułki
баран - baran
баранивка - czapka futrzana
баранина - baranina
бараниця -> баранивка
барвінок - barwinek
барже - bardziej
барз - bardzo
барзкы ->барз
барліг - barłóg
Барна - imię byka maści czerwonawobrązowej
барнави/й - барняви/й - brązowawy
барник - ptaszek z wierzchu brunatny, od spodu czerwony
Барновец - nazwa wsi
Барнуля - imię krowy maści czerwonawobrązowej
барнясти/й - brązowawy
баршниця - ziele
бас - bas, głos męski
басамунка -> пасамунка
басы - kontrabas
басувати - basować; grać na kontrabasie; śpiewać nisko w przypadkowym tow. набасувати дакому - nagadać komuś powiedzieć "do słuchu", nawymyślać. Także o kocie mruczącym mówi się czasem, że basuje
баткати - malować woskiem (pisanki)
бацкати - uderzać z lekka (głową) - młode jagnię gdy uczy się bóść
бача - baca
баюсы - wąsy
бватнар - батнар - gwóźdź wbijany do łaty (raczej duży), być może odpowiednik polskiego "bretnal"

бвощыця - бощыця - pluskwa
без - bez (czegoś)
безиля -
бейдак - niezguła, prostak
бейдуля - j. w. kobieta
белей - głupiec, bałwan
бенкетувати - bankietować
бердо -
береза - brzoza
березина - brzezina, lasek brzozowy; gałązki z brzozy; drewno brzozowe
березове - brzozowe
* берест - brzoza
Берест - nazwa wsi
бериг - brzeg, zbocze, skarpa
берце - orczyk
беciда - mowa, rozmowa
бесiдливи/й - rozmowny
бесiдувати - mówić, rozmawiać
Бескiд - Beskid
бетанґ/а - włóczęga, wagabunda; także ktoś cwany, mocny
* бетега - człowiek nic nie wart
бетон - beton
бетяр - łobuz żartobliwie
бздина - gaz "ludzki"
бздина - lekceważące, lub pogardliwe określenie czegoś jako małe albo mało ważne
бзик - bez czarny
бзычати - bzyczeć
бзьдзiти - pierdzieć po cichu
бiб - bób
бiбкы - bobki (kozie, owcze)
бiгати ся - ruja u krowy
бiда - bieda
бiдни/й - худобни/й - biedny
бiднятко - biedactwo
бiдувати - biedować
Бiжа - Boża;" Матка Бiжа " Matka Boża
бiк - bok
бiлас - grzyb tak nazwany chociaż nie biały (borowik ?)
бiле - białe
бiлiня - bielenie, malowanie
бiлити - bielić, malować na biało
бiлко - białko jajka
бiлко - białko oka
бiляк - borowik (?)
бiль - ból
бiльмо - bielmo

більше -> веце
більшист -> векшист
біляве - białawe
бірувати - dawać sobie radę w interesach
біс - bies, diabeł
біс полудньови/й - diabeł, zły duch występujący w południe. W polskim "południca"
біхреса - "така мамуна, што по лісі ходит: пукат, лупкат, вискат" mityczna postać - co chodzi po lesie i wrzeszczy, strach.
билок -
бити - bić
битка - bójka
битя - bicie
бич - bicz, bat
бичувати - biczować
бык - byk
быркы - багнiткы - bazie
быти - być
быха - pchła
благо - dobro, wszystko co sprzyja naszemu szczęściu
* благодар - kto darzy dobrem
блазен - chłopiec w wieku ok siedmiu - ośmiu lat
* бланяр - бланар - szklarz (archaizm z czasów gdy w okna wstawiano błony zwierzęce)
ближнята - bliźniaki
ближше - bliżej
блиск - błysk
блискавиця - błyskawica
блискати - błyskać
блисніня - błyśnięcie
блищати - błyszczeć
блищаче - błyszczące
блыха -> быха
беба - beba, mężczyzna bez temperamentu, bardzo nieporadny w kontaktach towarzyskich
* блювак - grzyb trujący "як човек зіст, то по них блюват; po zjedzeniu jest człowiekowi niedobrze i jest blady
блюскати - błyskać zło oczami
блющате - z wyłupiastymi oczami
блющы - wyłupiaste, wytrzeszczone oczy

бляск - blask
бобалькы - rodzaj klusek z mąki jęczmiennej, pszennej, czasem owsianej
бобо - strach na dzieci (nieokreślony)
бобовянка - badyle bobu
бобрунка - chrząszcz (?)
Бог - Bóg
богати/й - bogaty
богатити ся - bogacić się
богацтво - bogactwo
богач - bogacz
Богдан - imię męskie
боґанчы - buty grube z cholewkami do kostek
Боґуша - nazwa wsi
бодай - bodaj
бодай-які - jakikolwiek
бодак - oset
бодача - skupisko ostów
боденка - maselnica
бодливе - zwierzę, które bodzie np krowa
бодяча корова - krowa, która bodzie
божа кровця - rodzaj ziela
Боже - boskie
Боже дай здоровя - częściej w formie "Дай Боже здоровя" - Daj Boże zdrowia. Jest to odpowiedź na pozdrowienie: "Дай Боже щесьця " Daj Boże szczęścia
* боже жытце - rodzaj ziela
Боже заплат - Bóg zapłać
* божий осетик - rodzaj ziela
* божы волоскы - rodzaj ziela
* божы пагностикы - rodz. ziela
божыти (ся) - przysięgać na Boga
* божы яблочка - głóg (?)
* бозуля - guz
Бозюсьо - dziecinnie zdrobniale Bóg
боicко - środkowa (?) część stodoły
бойкiвске - bojkowskie
Бойко - Bojko
* болячкове зiля - ziele na bolące miejsce
больван - łobuz, głupi
бонк - nieślubne dziecko najczęściej panieńskie
борода - broda
бородати/й - brodaty
бородач - brodacz, lub człowiek z dużym, wysuniętym

podbródkiem
борозда - bruzda
борона - brona
боронити - bronować
боронити - bronić
бороти ся - walczyć, bić się
борсук - borsuk
борсуче - borsucze
бортак - głupiec, dureń
бортакувати/й - głupkowaty
бортелеле - głupie stworzenie, głupek
бортуля - głupia kobieta
борщ - barszcz
боси/й - bosy
босо - boso
босонoгi/й - bosonogi
босорка - czarownica
бости - bóść
бочыти ся - boczyć się, gniewać się, patrzeć spode łba
бочка - beczka
бояти ся - bać się
боячи/й - bojaźliwy
* бранка - brzana (?)
* братанок - братунок - bratanek
брататися ся - bratać się
брати - brać
брати ся - stawać w zapasy
брати ся - zacząć przybywać na wadze, tężeć
братнi/й - bratni
брез -> през - przez
Брезава - imię krowy od maści podobnej do brzozy
Брезив - imię byka, od maści podobnej do brzozy
брезина -> березина -brzezina
бренкати - brzękać, brzdąkać, brzęczeć
бренкiт - brzęczenie
бренчати - brzęczeć
брех - szczeknięcie
брехати - szczekać
брещати - брямчати - бренчати - brzęczeć łańcuchem
бриханя - brzuchata kobieta
брихати/й - ktoś z dużym brzuchem
брихач - mężczyzna z dużym brzuchem
брих, брiх - brzuch
брихове - brzuszne, dot.brzu-cha

брыд - brzydkie (z naciskiem)
брыда - coś brzydkiego, brzydactwo
брыдке - brzydkie
брыдота - brzydota, brzydactwo
брыдь - брыць - b. brzydkie
* брызястый - czarny w białe pasma (o maści bydła)
брындзя - bryndza
бровария - бреверия - hałaśliwa burda
бровы (*ukr.*) -> обырви - brwi
бруслик - брушляк - serdak kożuszek bez rękawów lub rodzaj kamizelki
бубен - bęben
бубнувати - бубнити - bębnić
буд - bądź
будинок - budynek
будити - budzić
буд на чым -> на буд чым - na czymkolwiek
бук - buk
букiвка - rodzaj grzyba
буков - bukiew
буля - gula, guz
булька - bańka, np. na kałuży w czasie deszczu
булькати - bulgotać
бундз - supeł
буравый - brązowawy
бурак - burak
бури/й - brązowy
бурити - burzyć
бурко - tęczówka oka
бурнус - gruba kurtka
буря - burza
бухнути - buchnąć
бучына - buczyna
буяк - buhaj
бючка - tętnica

буд - głupek

В

ваба -> Лаба
вабати/й -> Лабати/й
вава -> Лава
вавка -> Лавка
вавок -> Лавок(?)
вага - waga
вага - waga do przyczepiania orczyków
ваган - duża drewniana dzieża do wyrabiania ciasta, szczególnie "паскы" wielkanocnej
вагово - wagowo
Вадек - imię męskie
вадити - wadzić, czepiać
вадити ся - wadzić się kłócić się
вадне -> Ладне
вадні -> Ладні
вадувати -> Ладувати
вадунок ->Ладунок
важне - ważne
важыня - ważenie
важыти - ważyć
вазити -> Лазити
Вазы ->Лазы
вайкати - jęczeć za uszami
вakiвка - tynk
* вакилия - вакелея - huba na buku
вакувати - tynkować
валити - walić, sypać gęsto (o śniegu)
* валушный - użyteczny
валяти - brudzić
валяти - walić, rozwalać
валяти ся - walać się
валькати - toczyć dłońmi wałeczek np. z ciasta
ваманиця -> Ламаниця
вамати -> Ламати
вамливе -> Ламливе
ванне-> Ладне
ванов/ця - wan/na, /ienka
вантавок - antałek
вантолити - jeść łapczywie, opychać się
Ваньо - imię męskie
ваньсы -> бавсы - wąsy
Вапенне - Wapienne
вапно - wapno

вар - kwas z kwaszonej kapusty
вара - wara
* варахобник - ziele żółto kwitnące
варене - gotowane
варенина - coś gotowanego, gotowane - ogólnie
варити - gotować
вариха - chochla, warzecha
варта - warta
вартати - być warte, kosztować "не вартат" - nie warto
вартовник - wartownik
вартувати - stać na warcie
варувати ся - pilnować się, uważać, strzec się
варянка - gotowany kwas z kapusty
* Васко - imię męskie zdrobnione
вата -> лата - łata
вата -> лата - wąska, raczej grubsza deska
вата - wata, bawełna
ватерник - kamień przy ognisku
ватра - ognisko
ватра - dno pieca na którym kładzie się chleb do pieczenia
ватриско - miejsce gdzie była watra
ватряне - coś odnoszącego się do watry
ватряне - uczestnicy "Watry" łemkowskiej imprezy społeczno - kulturalnej
Вафка - nazwa wsi, obecnie Wawrzka
Вафчан - mieszkaniec "Вафкы"
ваше - wasze
вбивати - wbijać
вбити - wbić
вбитя - wbicie
ввадувати -> вЛадувати
ввезти - wwieźć
ввести - wwieść, wprowadzić
вводити - wwodzić
ввозити - wwozić
вдавати ся - wdawać się
вдавити ся - udławić się
вдарити - uderzyć
вдаряти - uderzać
вдати ся - wdać się (w kogoś)

вдерати ся - wdzierać się
вдерти - udrzeć, odedrzeć
вдерти ся - wedrzeć się
вдівати - ubierać
вдіти - ubrać
вдырды - podbiegać, biec drobnym, wolnym truchtem
вдыхати - wdychać
вдыхнути - wdychnąć
вдячни/й - wdzięczny
вдячнист - wdzięczność
ведіня - wiedzenie
вежа - wieża
везти - wieźć
векшати (ся) - powiększać (się)
векши/й - większy
великан - wielkolud, olbrzym
великаньске - coś bardzo wielkie, ogromne
Великден - Wielkanoc
велике - wielkie
великонне - великодне - wielkanocne
велич - bardzo wielki
величко - "не величко" - niezbyt wiele
Велия - Wigilia
* вельбіб - odmiana dużej fasoli
вельке - wielkie
вельо - wiele
веп - łeb, głowa
вепак - głowacz, łebski człowiek
вепер - wieprz
вера -
вера Боже - na Boga, przysięga
* верабожкати ся - przysięgać na Boga
верба - wierzba
вербина - drzewo wierzbowe, kora wierzbowa
вербинец - łoza
вербове - wierzbowe
вербуванец - ten, kto się dał zwerbować
вербувати - werbować
вере - krzywe, spaczone, zdeformowane
верес - wrzos
вересень - wrzesień
веретениця - jaszczurka zwin-

ka
веретено – wrzeciono
* веретільник – веретільниця – ->веретениця
* веретірник ->веретениця
верещати – wrzeszczeć
верити ся – paczyć się, krzywić
верніня – wrócenie, powrót
вернути (ся) – wrócić, powrócić
верства – warstwa
* верствак – rówieśnik
верствове – warstwowe
вертаня – powracanie
вертати – wracać, powracać
вертеп – wertep, przedstawienie
вертепы – bezdroża, wądoły, nierówny teren
вертлик – katarynka
верх – wierzch
верхне – wierzchnie
верхнина – śmietana
весеЛіст – wesołość
весеЛи/й – wesoły
веселити (ся) – weselić (się)
весеЛо – wesoło
веciля – wesele
весЛо – wiosło
весЛувати – wiosłować
вести – wieść
ветохне – miękkie, delikatne coś – płótno najczęściej
веце – więcej
вечер – wieczór
вечерашне – вечеришне – wieczorowe np mleko
* вечерниця – wieczorna gwiazda
вечеря – kolacja
вечеряти – wieczerzać, jeść kolację
вечыркы – zwyczajowe schodzenie się młodzieży zimą, przy darciu pierza, przędzeniu, itp.z żartami, śpiewem, czasem tańcem po pracy
вжалити – użądlić
вжати – nażąć np. trawy
вжґнути – uderzyć
вжыця – Лыжка – łyżka
(в)здутя – wzdęcie

вэипы - odwrotnie, nie na rękę
wspak
взир - wzór
взиркнути - ujrzeć znienacka
взрити - ujrzeć
взяти - wziąć
вібчи/й - W niektórych regio-
nach Łemkowyny zasadnicza,
a w niektórych żartobliwa
lub drwiąca, niby ukraińska
forma słowa "обчий" - obcy,
cudzy
вівсик - owies młody lub mały
вівсиско - owies wielki lub
pole po owsie
вівсяне - owsiane
вівсянка - owsianka
вігривати - ogrzewać zsiadłe
mleko w celu otrzymania sera
вігрити - ogrzać zsiadłe mleko
w celu j.w.
відро - wiadro
віз - wóz
вік - wiek
вікно - okno
вікняр - szklarz
віко - wieko
вікове - wiekowe
віконце - okienko
вікувати - wiekować, (o obawie
bycia gdzieś za długo)
віл - wół
вільгє - вільгве - wilgotne
вільгіт - wilgoć
вільно - wolno
вільха - olcha
він - on
ві/й/на - война - wojna
вінец - вінок - wianek
* вінец - wianek ponad kopytem
konia
віра - wiara
вірґати - wisieć, dyndać
вірдже - wisi, dynda
вірити - wierzyć
вірно - вірні - wiernie
віруваня - wierzenie (w coś)
вірх - szczyt, wierzchołek
вісем - осем - osiem
вісити - wisieć
віск - wosk
віспа - ospa

вістка - ość
віт - війт - wójt
вітер - wiatr
* вітерне зіля - бобівник - ziele lecznicze
* вітерник - choroba, pryszcze od wiatru
вітерниця - wichura
віторок - wtorek
вітрик - wietrzyk
* віхтелиця -> вітерниця
віц - dowcip
віч - wiec
вічкнути ся - złapać oddech np. po gwałtownym rozpłakaniu się aż do utraty oddechu na dłuższą chwilę, upadku itp.
вічко - wieczko
вічне - wieczne
вічні - вічно - wiecznie
вішак *(pol.)* - wieszak
вішаЙо - wieszadło, wieszak
вішати - wieszać
віяти - wiać ziarno na młynku (dla oddzielenia plew)
виджыня - widzenie
видіти - widzieć
виднівка - beczka z wina
видок - widok
ви(й)ти - выйти - wyjść
виЙы - widły
виЙкасте - w kształcie widełek
винівка - pół beczki, mniejsza beczka od wina
виннички - porzeczki
винярка - beczka do wina
вити - wić
вы - wy; w stosunku do osób starszych, o wyższej pozycji społecznej, lub nieznanych jest to odpowiednik polskiego: pan, pani, państwo
выбабрати (ся) - upaprać (się)
выбавити ся - nabawić się
выбадати - wybadać
выбачити - wybaczyć
выберати - wybierać
выбивати - wybijać
выбити - wybić, np. klin, szybę
выбити - zbić, stłuc kogoś
выборы - wybory
выбух - wybuch

выбухати - wybuchać
выбухнути - wybuchnąć
вывадити - wypiąć, wyprząc
вывар - wywar
вываритн - wygotować
вывертати - wywracać, przewracać
* вывідкы - вьводины -
вывлечы - wywlec
вывлікати - wywlekać
выганяти - wyganiać
выгварити - zmówić np pacierz
выгідне - wygodne
выгідні - wygodnie
выгін -
* выгладити ся - wygładzić się (o bydle, koniach, które zrobiły się gładkie i tłuste)
выгляд - wygląd,
выгляд - okno
выглядати - wyglądać
выгнати - wygonić, wygnać
выгнити - wygnić
выгода - wygoda
выграбати - wygrabić, po młóceniu cepami wygrabia się słomę z grubsza /a potem sieje się przez grubsze rzeszoto i gęstsze sito/
выграна - wygrana
выгребати - wygrzebać
выгребсти - wygrzebać
выгривати - wygrzewać
выгрити - wygrzać
выґадати (ся) - wygadać (się)
выда - udo (?)
выдавати (ся) - wychodzić za mąż
выдайчыти - wyprosić coś, uporczywie molestując kogoś "дай, дай і дай"
выданя - wydanie
выдати - wydać
выдаток - wydatek
выделикатніти - wydelikatnieć
выдерати - wydzierać, wyrywać
выдерти - wydrzeć, wyrwać
выдивачыти - wydziwaczyć
выдивяти - wydziwiać
выдобыти - wydobyć
выдостати - wydostać
Выдофчы - "wodochrzty" świę-

cenie wody, święto Jordanu, katolickie Trzech Króli
выдулити ся – wybrzuszyć, odchylić się
выдумати – wymyślić
выдумувати – wymyślać
выдусити – wydusić
выдути – wydmuchać
выдути ся – штоси ся мi выдуло coś mi wyskoczyło np. na ustach ("zimno")
выжыв/л/iня – wyżywienie
выжка -> лыжка – łyżka
выжник -> лыжник – wieszak, półka na łyżki z otworami, w które wkłada się ich rękojeści
выжше – выже – wyżej
вызамыкати – wyzamykać, pozamykać
вызувати (ся) – wyzuwać (się), zdejmować buty
вызути/й – wyzuty, bez butów
вызути (ся) – wyzuć (się), zdjąć buty
выiдати – wyjadać
выiжджати – wyjeżdżać
выiзд – wyjazd
выiмати – wyłapać
выiмувати – wyłapywać
выiсти – wyjeść
выiстити – зъiстити ся – ziścić się
выiхати – wyjechać
выйти – wyjść
выкарати ся – udać się; "нич ся мi не каpe" – nic mi się nie udaje, "нияк ся мi не каpe" zupełnie mi się nie wiedzie.
выкаренчыти – wykarczować
выквитати – wykwitać
выквитнути – wykwitnąć
выкiнчыти – wykończyć
выкладный язык – język, którym można wykładać
выклеветати – wypaplać, wygadać
выклепати – wyklepać
выкликати – wywołać
выкликувати – wywoływać
выклювати ся – wykluwać się

выковтати - wydziobać np dziuplę
выколоти - wykłuć
выколотити - wymieszać
выконати - wykonać
выкопати - wykopać
выкопытити (ся) - żart. wywrócić się "do góry kopytami"
выкорыстати - wykorzystać
выкорыстувати - wykorzystywać
выкравати - wykrawać
* выкрасити - wytrzebić, wykastrować
выкрасти - wykraść
выкресати - wykrzesać
выкресувати - wykrzesywać
выкривити - wykrzywić
выкривяти - wykrzywiać
выкрислене - wykreślone
выкришляти - wykreślać
выкроєне - wykrojone
выкроiти - wykroić
выкрот - wykrot
вылетіти - wylecieć
вылiпити - wylepić
вылячы - wylec (o zbożu)
вымаганя - wymagani/e, /a
вымагати - wymagać
вымахнути ся - zamierzyć się, wziąć zamach
вымахувати - wymachiwać
вымести - wymieść
выметати - wyrzucić np. gnój powyrzucać
вымiнити - wymienić
вымiняти - wymieniać
вымiтати - wymiatać
вымiшати - wymieszać
вымыкати ся - wymykać się
вымыти - wymyć
вымыти/й - wymyty
вымышкувати - wytrzebić, wykastrować np. wieprzka
вымовити - wymówić
вымогы - wymogi
вымокнути - wymoknąć
вымолотити - wymłócić
вымордувати (ся) - wymęczyć się
вымочы - wymóc
вымочыти - wymoczyć
вымусити - wymusić

вымушати - wymuszać
вынести - wynieść
вынимати - wyjmować
выносити - wynosić
выноха - wynocha
выняти - wyjąć
выняток - wyjątek
выображати - wyobrażać
выображыня - wyobrażenie
выобразити - wyobrazić
выоначыти -> оначыти
выорати - wyorać
выорювати - wyorywać
выпалити - wypalić
выпаляня - wypalanie
выпапрати - wypaprać
выпечы ся - wypiec, wygrzać się
выписати - wypisać
выпити - wypić
выпол̆оти - wypielić
выпочати - wypocząć
выпочнени/й - wypoczęty
выпращати - prostować
выпростити - wyprostować
выпрощене - wyprostowane
выпустити - wypuścić
выр - банюр - głębia w rzece potoku
вырабяти - wyrabiać, produkować
выражати - wyrażać
выразити - wyrazić
вырастати - wyrastać
выратувати - wyratować
вырахувати - wyliczyć
вырва - wyrwa
вырваня - wyrwanie
вырвати - wyrwać
вырепчыти - wykopać, wyryć w ziemi dużą jamę w krótkim czasie. "Репчыт" potężne zwierzę, lub spychacz
выречы - wyrzec, wymówić
выречы ся - wyrzec się
вырізати - wyrżnąć
вырикати ся - wyrzekać się
вырывати - wyrywać
вырыпати - wyrypać, wykruszyć (tynk np.)
выробити - wyrobić
вырок - wyrok

вырокувати - wyrokować
выроснути - wyrosnąć
вырочня - wyrocznia
выртак -
вырубати - wyrąbać
вырубити - przewrócić na lewą stronę, przenicować
вырубяти - przenicowywać
вырука - wyręka
вырyчыти - wyręczyć
вырушыти - wyruszyć
вырчати - гырчати - warczeć
выса -> Лыса
высава -> Лысава
высаджати - wysadzać
высадити - wysadzić
высварити ся - wykłócić się
высватати - wyswatać
высвистати - wygwizdać
высвободити - wyswobodzić
выселити - wysiedlić
высідати - wysiadać
высіпати - wyszarpać, głównie za włosy
высиляти (ся) - wysilać (się)
высинь - coś lub ktoś b. wysoki
высыхати - wysychać
выскакувати - wyskakiwać
выскочыти - wyskoczyć
Высла - Wisła
* выслужный - usłużny, gotów służyć
высмаркати ся - wysmarkać się
высмарувати - wysmarować
высокій - wysoki
высокіст - wysokość
высочав/а - coś b. wysokiego
выспани/й - wyspany
выспати ся - wyspać się
высповідати ся - wyspowiadać się
высрати ся - wysrać się
выста - łydka
выставити - wystawić, wybudować
выставяти - wystawiać
выстынене - wystygnięte
выстыте - wystygnięte
выстояти - wystać
выстудити - wychłodzić
высукати - wykruszyć błoto np.

z nogawek
высхнути - wyschnąć
высьватити - wyświęcić
высьвітити - wyświecić
высьміяти - wyśmiać
высьпівати - wyśpiewać
высьпівувати - wyśpiewywać
высьцяти ся - wyszczać się
вытерати - wycierać
вытерпіти - wycierpieć
вытерти - wytrzeć
вытинати - wycinać
вытыкати - wytykać
выторгати - wytargać
выторгувати - wytargować
выточыти - wytoczyć
вытрищыти - wytrzeszczyć
вытрут - bolące miejsce np na odbitej stopie
вытхнути - zwichnąć
вытягнути - wyciągnąć
вытяте - wycięte
вытяти - wyciąć
выфыркнути - wyfrunąć
выхынути - zwichnąć
выхырени/й - wykapany (?)
выхлюпати - wychlupać
выцвикати - zbić cienkim kijkiem, oćwiczyć
выцикати ся - wysiusiać się
вычарувати - wyczarować
вычекати - wyczekać
вычерпати - wyczerpać
вычесати - wyczesać
вычесувати - wyczesywać
вышабрувати - wyszabrować
вышаліти ся - wyszaleć się
вышарпнути - wyszarpnąć
вышептати - wyszeptać
вышываня - wyszywanie
вышывати - wyszywać
вышывка - wyszywka, coś wyszytego
вышкыркы - drwiny, prześmiewki
вышкыртне - wymyślne coś, zmyślne (?)
вышкыряти ся - wyśmiewać się, drwić z kogoś
вышколіня - wyszkolenie
вышколити - wyszkolić
вышкурити - nabroić coś, zmalować, wywinąć

вышмарити - wyrzucić
вышні/й - górny
вышня - wiśnia
вышньове - wiśniowe
вышпортати - wydłubać, wyparpać, wyjąć
* вышпурнути - wyrzucić
вышуміти - wyszumieć
выщербене - wyszczerbione
выщербити - wyszczerbić
выщербяти - wyszczerbiać
выщырити - wyszczerzyć
выявити - wyjawić
выявяти - wyjawiać
вказати - pokazać
вказувати - pokazywać
вкарати - ukarać
* вклiпити ся - wczepić się, (również wzrokiem)
вклиіти - wkleić
вклияти - wklejać
вкопати - wkopać
вкопувати - wkopywać
вкоротити - ukrócić, skrócić
вкрывати - przykrywać
вкрыти - przykryć
вкроіти - ukroić, nakroić
вл̆акы - гл̆акы - prymitywne urządzenie do transportu metodą włóczenia
влiпити - wlepić
влiпяти - wlepiać
вл̆они - гл̆они - zeszłego roku
вляти - wlać
вмыти - гмыти - umyć
вмурувати - wmurować
внести - wnieść
внет - wnet
внимати ся - wstydzić się, krępować, nie mieć śmiałości
вносити - wnosić
* внука - wewnątrz (?)
внурити (голову) - opuścić, schować (głowę)
вобода -> л̆обода - lebioda
вовна - wełna
вовняне - wełniane
вовнянка - duża chusta wełniana do zarzucania na plecy
вовюрка - вовірка - wiewiórka
вогке - lekko wilgotne
вода - woda

* вода гоняча - szybko płynąca woda
* вода черства - świeża woda
водити - wodzić
водити ся - dziać się "што ся водит?" co się dzieje
водиця - woda poetycznie
* водник - водняк - водяник - ptak nurkujący z powietrza do wody (?)
водяне - wodniste
Военне - nazwa terenowa
вожына - jeżyna
возина -> лозина - łoza, wiklina
возити - wozić
возок - wózek
возярка - szopa na wozy, wozownia
вокот -> локот - łokieć
война - ві/й/на - wojna
воле - wole, guz na gardle
воліти - woleć
волы - woły
волк - wilk
* волкурад - wilkołak (?)
волокы - волочні - влакы - włóki
волокно - włókno
волос - włos
волосаны - końskie włosie
волося - овося - włosy
волочыти - włóczyć
вомити -> ломити
вонітувати - wymiotować
воніты - wymioty
воргы - wargi
воробель - wróbel
ворог - wróg
* ворож - wróżbita
* ворожыль - wróżbita
ворожыти - wróżyć
ворожка - wróżka
ворожка - biedronka
ворона - wrona
ворота - wrota
воротиво -
воскреснути - zmartwychwstać
востожыти - bić mocno, tłuc
вочымін/ь, /ю - w mgnieniu oka
воювати - wojować

вояк - żołnierz, wojak
воячка - wojaczka, wojowanie
впадати - хпадати - wpadać
впарадувати - wparadować
впасти - хпасти - upaść, wpaść
впасувати - wpasować
впацячыти (ся) - wpakować (się) gdzieś, lub w coś paskudnie, albo po świńsku
вперти - wmówić
вперти ся - uprzeć się
впечы - хпечы - upiec
вписати - wpisać
впити (ся) - хпити (ся) - upić (się)
вразити - urazić, trącić w bolące miejsce
врастати - wrastać
вредни/й - wredny
вречы - urzec
врешті - wreszcie
вризати - urżnąć, uciąć
вризувати - urzynać, ucinać
врокы - urok (rzucić)
вроснути - urosnąć
вроснути - wrosnąć
врубати - narąbać, urąbać
вручыти - wręczyć
все - завсе - zawsze
всыпати - wsypać "всыпати дакому" zbić kogoś
всрати ся - zesrać się, usrać się
встекли/й - wściekły
встеречы ся - ustrzec się
встечы ся - wściec się (zachorować na wściekliznę), zdenerwować się okropnie
встыдати ся - wstydzić się
всяди - wszędzie
всякати - wsiąkać
всяке - wszelkie
всякнути - wsiąknąć
втерти - utrzeć, wytrzeć
втіха - uciecha
втішыти (ся) - ucieszyć (się)
втішни/й - ucieszony, uradowany
втинати - ucinać
втычкы - zataczając się
втопити - utopić

втрепати - wpakować, wrąbać, władować
втягнути - wciągnąć
втяти - uciąć
вудженина - wędlina
вудити - wędzić, (czasem błędnie "будити")
вхід - wejście, wchód
входжыня - wchodzenie
входити - wchodzić
вхопити - złapać
вчас - wcześnie
вчасне - wczesne
вчера - wczoraj
вчерашнє - wczorajsze
вшыткы - wszyscy
вшыток - wszystek
вщыпити - wszczepić
вязан - wielka wiązanka
вязанка - wiązanka
вязати - wiązać
вязен - więzień

Г

г - często zastępuje "в" np w słowach: глізти zam. влізти гдарити zam. вдарити, гривати zam. вривати, г него zam. в него (u niego) itp.
гав - hau, szczeknięcie psa
гавкати - szczekać (dziec.)
гавко - pies (dziec.)
гавран - gawron lub kruk
* гав (*arch. lub pol.*) -> гев
гавк - szczeknięcie; "добри ма гавк" o psie, że ma dobre szczeknięcie
гад - gad, żmija, wąż
гаді - гадячи/й - gadzi; "по гаді" określenie ogólne, wzmacniające wypowiedź, np: "але то погаді брыд" ale to brzydkie jak diabli, /jak licho itp/
гадина - gadzina
гадиця - samica gada; żmija; przekleństwo pod adresem kobiety lub samicy zwierząt
гадка - zagadka
гадя - гадятко - gadziątko
гадяче - gadzie
гадяче - określenie ogólne wzmacniające np: "срид гадячи/й" paskudny smród /nie mający nic wspólnego z gadem/
гак - hak
гакувате - hakowate
* га-ле - гав ле - tutaj no
гали/сі - ładny, ładniutki (dziec.)
гаЛушкы - pyzy
* гаЛущанка - rodzaj mięty
гам - ham (dziec.)
Гамерика - Америка - Ameryka
гамерицке - америцке - amerykańskie
гамувати - hamować
гамулец - hamulec
гандель - handel
гандлювати - handlować
гандляр - handlarz
гандльови/й - handlowy
ганьба - hańba, wstyd

ганьбити ся - wstydzić się
ганьбливи/й - wstydliwy
ганьбяче (дашто) - wstydliwe (coś)
* гарагуц - pędziwiatr, bałamut, który nie posiedzi cicho
гарат -> гаратаня - hałas
гаратати - hałasować
гарбата - herbata
гарді - ładnie
гарди/й - ładny
гаренда - arenda, dzierżawa
гарендувати - arendować, dzierżawić
гарешт - areszt
гарештант - aresztant
гарештувати - aresztować
* гарликати - śpiewać byle jak
гармонія - harmonia
гарнадель - duża spinka do włosów
* гарнасити ся - bić się, szarpać,
* гарнасувати ся ->гарнасити ся
* гарнася - nic dobrego "саме гарнася" same byle co. Np nie ma dobrej słomy - same harnasia, czyli pokruszona słoma
гарувати - harować
гасити - gasić
* гасник - przyrząd do gaszenia świeczek w cerkwi
гафт - haft
гафтувати - haftować
гача - źrebię roczne
гачатко - źrebiątko
гачур - młody, nie trzebiony koń, mniej więcej 2-latek
* гачура - młoda (do trzech lat) klacz, która jeszcze nie miała źrebaka
гашыня - gaszenie
гбити -> вбити
гвакы - вл̆акы - przyrząd gospodarski do transportu metodą włóczenia
гвапити - вл̆апити - złapać
гварити - mówić, powiadać
гваскати - głaskać
гвасне -> вл̆асне - własne

гвашні - właśnie
гвір - głóg
гводне - гводни - w dzień
гвойти - wejść
гдарити -> вдарити - uderzyć
гдіти -> вдіти - ubrać, wdziać
założyć
гев - tu, tutaj
гевади - tędy
гевса - ta, "ta, która jest
tutaj"
гевсади - tędy
гевсе - to, "to, które jest
tutaj"
гевсот - ten, "ten, który jest
tutaj
гей - tak
гей! - okrzyk przy poganianiu
bydła
гейс - j.w.
гейса - j.w.
* ге-ле-ге! - гев ле гев! - tu-
taj no tutaj!
гетта - kierowanie koni w pra-
wo
гівканя - przeciągły, wysoki,
modulowany okrzyk w rodzaju:
"hiiiii-hi-hi-hiii" lub inna
jego odmiana! "huuuuu-hu-hu-
huuu! zwana hukaniem. nawoły-
wanie się dziewcząt w lesie
lub na polu. Nierzadko po
prostu wyrażał radość życia
i nie był adresowany do niko-
go konkretnie.
гівно - gówno
гівняк - owad żerujący na od-
chodach
гівняне - gówniane, w znacze-
niu "nic nie warte"
гідні - sporo, dość dużo
гірке - gorzkie
гіркота - gorzkość, gorycz
гірняк - góral
гірске - górskie
гірч - bardzo gorzkie
гірчыця - gorczyca, lub coś
bardzo gorzkiego
гірше - gorsze
гіст - gość
гісторичне - historyczne
гістория - historia

гiцкы - krótkie włoski przed uszami u mężczyzn i chłopców
гыбати - iść, biec, "zasuwać"
гыгалi - kończyny, najcz. ręce
гыкы - nać ziemniaczana
гын - tam, powyżej kilkunastu do kilkuset metrów (?)
гынади - tamtędy
гырмiти - grzmieć
гырнисте поле - nierówne, pagórkowate pole
гыртан - krtań
гыртанка - przewód krtaniowy
гыртанне - krtaniowe
гырча - guz, gruda, narośl
гљаджениця - przyrząd do czyszczenia lnu z paździerza
гљадити - gładzić
гљадити - usuwać paździerze z lnu
гљадке - gładkie
глизда - glizda
глина - glina
глиняне - gliniane
глинясте - gliniaste
гљубiнь - губiнь duża głębokość, coś bardzo głębokiego
гљубоке - губоке - głębokie
гљубокiст - губокiст - głębokość
гљубоч - губоч - b. głębokie
гљубочав/а - губочав/а - b. głębokie, głębia
гљубочын/ь, /я - губочын/ь, я b. głębokie, głębia
гљупе - гупе - głupie
гљупи/й - гупи/й - głupi
* гљупый ґриб - блювак - grzyb trujący
гљупота - гвупота - гупота - głupota
гљуптак - ґуптак - dureń, głuptak
* гљуха - ciężki tyfus
гљухi/й - ґухi - głuchi
* гљушка - głucha dziewczynka
* гљушка вiтрова - lekka odmiana tyfusu
* гљушко - głuchi chłopiec
гляданя - szukanie
глядати - szukać

гмераня - вмераня - umieranie
гмерати - вмерати - umierać
гмерви/й - вмерви/й - вмерлий - umarły, nieboszczyk
* гмертвец - umarły,nieboszczyk
гмерти - вмерти - umrzeć
гмыти - вмыти - umyć
гмла - mgła
гмле - mdłe
гмлисте - mgliste
гмлисто - mgliście
Гнат - imię męskie
гнати - gnać, pędzić
гнеска - dzisiaj
гнет - гнетка - wnet
гнешне - dzisiejsze
гнешні/й - dzisiejszy; "я не гнешні/й" nie jestem dzisiejszy,- w znaczeniu: nie urodziłem się dzisiaj (tylko oczywiście znacznie dawniej) więc znam życie"
гнів - gniew
гнівати ся - gniewać
гнівачи/й - ten, który lubi się gniewać
гніздити ся - gnieździć się, często w znaczeniu - wiercić się
гніздо - gniazdo
гніт - nacisk, ucisk - w znaczeniu gnębienia
гнида - gnida
гний - gnój
гнити - gnić
гнитя - gnicie
гнобитель - gnębiciel
гнобити - gnębić
гноівка - gnojówka
гноіти - gnoić
гнояк - owad kręcący sie przy gnoju
гнояниці - deski od wozu, którym woziło się gnój
го? - co?
гобель - hebel, strug
гоблик - mały hebelek, lub hebelek kształtowy
гоблюване - heblowane, strugane
* гоблюванкы -
гоблювати - heblować, strugać

* говедо -
годен - "бути годным" być w
 stanie coś uczynić, znieść,
 wytrzymać
година - godzina
* годинник - zegar
годиняр - zegarmistrz
годити - godzić
годити ся - godzić się
годовля - hodowla
годувати - hodować
гойдати ся - kołysać
гойні - гойно - bogato, roz-
 rzutnie
гойни/й - bogaty
голіня - golenie
гоŀіст - nagość
гоŀи/й - goły, nagi
голити ся - golić się
гоŀо - goło, nago
гоŀова - głowa
гоŀовати/й - z dużą głową
гоŀовач - j.w.
гоŀовне - główne
гоŀовні - głównie
гоŀовня - głownia, przypalone
 z końca, krótkie drewno
гоŀод - głód
гоŀоджыня - głodzenie
гоŀодивка - głodówka
гоŀодити - głodzić
гоŀодне - głodne
гоŀодно - głodno
гоŀодове - głodowe
гоŀодувати - głodować
гоŀопуп - z gołą pupą, nieo-
 pierzone pisklę
гоŀос - głos
гоŀос - ton, jeden głosów
 w śpiewie wielogłogłosowym
гоŀосити - głosić
гоŀосно - głośno
гоŀосувати - głosować
гоŀота - hołota
гоŀошыня - głoszenie
гоŀуб - gołąb
гоŀубятко - gołąbiątko
 mały gołąbek, pisklę gołębia
гоŀуз - gałąź
голя - hola
голяк - brzytwa
голяр - golarz, fryzjer

* гомок –
гонения –
гонити ся –
гонор – honor
гонорове – honorowe
гоноровати ся – pysznić się czymś, nosić dla zaimponowania innym, dla dodania sobie splendoru
гончар –
гоп – hop
гооо! – wstrzymywanie koni
гопа! – okrzyk przy podrzucaniu dziecka
гопкати – dzieć. podskakiwać
гопнути – podskoczyć
гора – góra
горб – pagór
горбаль – człowiek z garbem
горбати/й – garbaty
горбина – garb
горбити ся – garbić się
горбок – pagórek
гордист – duma
гордити ся чымси – być dumnym z czegoś
горе – w górę
гореч – bardzo gorzkie
гори – w górę, np. "іти гори гором" ozn. iść po górze w górę
гориє – goreje (np. o policzkach)
горизнач – na plecach
гористе – górzyste
горит – pali się
горити – palić się
горнути – garnąć
горня – garczek, garnuszek
горнятко – garnuszek
городжыня – grodzenie
городити – grodzić
горох – groch
горувате – pagórkowate
горчык – garczek
горяч – bardzo gorące
горяче – gorące
горячка – gorączka
горячкувати – gorączkować
Господ – Pan Bóg
Господи – Panie Boże
гостина – gościna
гостинни/й – gościnny

гостити - gościć
готувати (*pol.*) -> варити - gotować
гощыня - goszczenie
гра - gra
граб - grab
грабати - grabać, grabić
грабачкы - kobiety grabiące np siano
граблі - grabie
граво - organki
град - grad
градобитя - gradobicie
грати - grać w coś
грати - grać na czymś
грач - gracz
гребати - grzebać
гребін - grzebień
греблиця - zgrzebło
гребля - grobla
гребсти - grzebać
Грек - Grek
грецке - greckie
гречка - hreczka, gryka
гриб - grzyb
грива - grzywa
гривате - grzywiaste
* гривкастый голуб - gołąb z grzywką
гризати -> вризати - urżnąć lub uderzyć
гризне - groźne
грийник - grzejnik
грим - grom
гримати - kaszleć "grzmiąco"
гримнути - upaść z hukiem, kaszlnąć potężnie
грити - grzać
гритя - grzanie
грих - grzech
Гриц - imię męskie
гриш - pieniądz
гришыти - grzeszyć
гришник - grzesznik
гробар - grabarz
грозити - grozić
гром ->грим - grom
громада - gromada
громадити - gromadzić
грошы - pieniądze
грошове - pieniężne
груб - bardzo grube

груба - баба груба - kobieta w ciąży
грубе - grube
грубеза - bardzo grube
грубінь - j. w.
грубіст - grubość
грубнути - grubnąć, zwiększać swą grubość
грубо - grubo
груд - pierś kobieca
груда - gruda
Груденъ - Grudzień
груди - piersi kobiece, lub pierś męska
грудньове - grudniowe
* гружати - w znaczeniu - ruszać poruszać np "гружати масло" robić masło
* грузке - grząskie
група - grupa
групово - grupowo
грушка - gruszka
грушкове дровно - drewno z gruszy
грушкувате - w kształcie gruszki
* грущанка - "юха з грушок" kom- z suszonych gruszek, lub zupa zgruszek
грявк - wrzask
грявчати - wrzeszczeć
грядка - żerdka w izbie łemko-wskiej, do wieszania odzieży
грянути - upaść paskudnie
губа - huba
губити - gubić kogoś
губы - grzyby
гугнави/й - mówiący przez nos
гугнати - mówić przez nos, bardzo niewyraźnie
гудакы - muzykanci
гудати (dziec.) - rżnąć np. drzewo
гудати (dziec.) - rżnąć świnię
гузер - гузир - dolna część snopka zboża, (albo pnia ściętego drzewa (?))
гузиця - tyłek żartobliwie
гуйцкати - szczuć psa
гук - huk
гукати - hukać -> гівкати
гукнути - huknąć

гуля - pędzenie, odpędzanie gęsi
* гуля-гуч - j.w.
гулянка - hulanka
гуляти - tańczyć, hulać
гунцвут - huncwot
гуня - gruba, sukienna kurtka zimowa - męska
гунька - "гуня" dla chłopca
гура - hura
гурдити ся - utworzenie się zagęszczonych "klusek" w roztworze, który w zamierzeniu miał być jednolitej rzadkiej konsystencji
гуркати - trzeć po czymś nierównym, wywołując hurkotanie żart. masować niedelikatnie
гуркотати - hurkotać
гурк/от, /іт - hurkot
гурма - hurma
гус - gęś
гусак - gąsior
гусар - huzar
гусениця - gąsienica
гусе - gęsie
гусинці - gęsie odchody
* гуска - ptaszek troszkę większy od "жовтогрудкы"
* гусовец - rozbójnik (?)
густе - gęste
густіти - gęstnieć
густити - zagęszczać
гусю! гусю! - przywoływanie gęsi
гуся - gąsiątko
гусяр - pasterz gęsi
гусяче - gęsie
гусячкы - gęsia skórka
гута - huta, najcz. szkła
* гуторити - mówić, przemawiać
гуфналь - rodzaj gwoździa
гучати - huczeć
гучок - mały wodospad
гушлі - gęśle, skrzypce
гушляр - skrzypek
гущ - bardzo gęste
гущав - b. gęste
гущавина - gęstwina

Ґ

ґадати - rozmawiać, mówić
ґадатливи/й - rozmowny, gadatliwy
ґаз - gaz
ґазда - gospodarz
ґаздивка - gospodarstwo
ґаздивске - gospodarskie
ґаздынити - "gospodarzyć" w obejściu i w kuchni, czyli damski odpowiednik "ґаздуваня"
ґаздыня - gospodyni
ґаздувати - gospodarzyć
ґазове - gazowe
ґазувати - gazować
* ґалунок - opaska, przepaska na głowę
ґамба - usta, twarz
ґамбаль - ґамбати - ktoś z dużą gębą
ґамця - buzia
ґанити - ganić
ґанок - ganek
ґанч - wada
ґанчувати - ganić
ґарґало - wielkie gardło
ґарджель - duże gardło, gardziel
ґарло - gardło
ґачы - kalesony lub żartobl. spodnie
ґевґати - ґівґати - gęgać
* ґедкати - łaskotać
ґеґацкы - ґіґацкы - agrest
ґелетати - stukać, kałatać
ґерок - marynarka
ґвъівка - giez, bąk
ґівґати - gęgać
ґівґор - gąsior (?)
ґірґошник - wędrowny szklarz maziarz, dziegciarz, który nosił swój towar w krosnach (nosidłach) na plecach, czyli "на ґірґы"
ґірґы - "на ґірґы" na barana
ґывт - łyk
ґывтати - łykać, połykać
ґывтнути - połknąć
ґында/ви/й - niedojda, człowiek o nieskoordynowanych

ruchach, odrobinę niedorozwinięty
гырт - krtań
Ґладышив - nazwa wsi
ґлет - emalia na garnku
* ґнаткы - sanie, lub część sań drewnianych
гняди/й - gniady
* ґомбар - guzikarz, ktoś wyrabiający guziki
* ґомбичка - guzik
ґонот -> ґонт
ґонт - gont
ґонтярка - ґонтяниця - jodła, z której można narobić gontów
ґорсет - gorset
ґратя - stare sprzęty
* ґріба - jama na brukiew i ziemniaki - przykryta
* ґрібиско - miejsce, gdzie była "ґріба"
ґруза - małe zagrodzone miejsce
ґриб - grzyb
Ґрибів - Grybów
ґрулі - ziemniaki
* ґрулиско - pole ziemniaczane
* ґруляник - бандуряник - ciasto ziemniaczane
* ґрулянка - натина - nać ziemniaczana
ґу - do
* ґузва - guz
* ґузя - "в гыртани дусит" szkarlatyna
ґуля - буля - guz
* ґурґуля - sęk

да - niech ; *prawdopodobnie archaizm zachowany z "scs-u"* występujący w języku łemkowskim już tylko w złożeniach niosących zapowiedź czasu przyszłego
давати - dawać
давен - dawny, "од давен давна" od zamierzchłych, od niepamiętnych czasów
Давид - imię męskie
давити (ся) - dławić (się)
давніжше - dawniej
давни/й - dawny
давнина - dawność, dawne czasy
давно - dawno
даґде - да-ґде - gdzieś
даде - да-де - gdzieś
дазраз - да-з-раз - kiedyś; "дазраз приіхам до вас" - kiedyś (z raz) przyjadę do was
дай - daj
дай Боже здравя - daj Boże zdrowia
* дай Боже щасливу годину - daj Boże szczęścia (dosłownie szczęśliwą godzinę)
дай Боже щесьця - daj Boże szczęścia
дайже - dajże
* дай (Пане) Боже (доброго) здоровя (здравя або здравічка) - daj (Panie) Boże (dobrego) zdrowia, albo zdrówweczka
дайчыти - wypraszać, molestować o coś (powtarzać namolnie daj, daj)
даколи - да-коли - kiedyś w przyszłości. W języku polskim słowo "kiedyś" jest neutralne pod wzgl. czasu. Można powiedzieć "kiedyś było" lub "kiedyś będzie". Natomiast w języku łemkowskim "даколи" wymusza formę czasu przyszłego "буде".("Kiedyś" dla czasu przeszłego to "колиси" i da-

lej użylibyśmy słowa "было").
Wygląda to na ogólną prawidłowość używania słów mających w złożeniach "да"

даколи - kiedykolwiek. Tylko w tym znaczeniu słowo to może być użyte w czasie przeszłym np: "ци чуй єс даколи о страхопуті" czy słyszałeś kiedykolwiek o straszydle

дакотри/й - да-котри/й - któryś - dalej należy użyć formy czasu przyszłego. (Dla porównania "któryś" dla czasu przeszłego to "котриси/й")

дакто -> дахто - да-кто - ktoś, plus czas przyszły. (Dla czasu przeszłego i teraźniejszego "ktoś" to "хтоси")

дакус - да-кус - troszkę, na chwilę itp.

дале - dalej

дале - nadal

дале - да-ле - дай ле - daj no

далекі/й - daleki

далеко - daleko

далечына - daleka odległość

далечынь - b. daleko

Дальйова - nazwa wsi

дальше - dalej

дальше - nadal

Дамян - imię męskie

Данько - imię męskie

дар - dar

* даребак - leń, próżniak, drab

дарно - darmo

дарнове - darmowy

дарнувати - obijać się, nic nie robić

дати - dać

дах - dach

дахівка - dachówka

дахто - да-хто - ktoś, plus czas przyszły. (Dla czasu przeszłego "ktoś" to "хтоси")

дачые - да-чые - czyjeś, plus czas przyszły. (Dla czasu przeszłego "czyjeś" to "чыісе")

дашто - да-што - coś, plus czas przyszły.

(Dla czasu przeszłego i teraźniejszego "coś" to "штоси")
даяк - да-як - jakoś (to będzie, a więc w przyszłości!! "jakoś" dla przeszłości to brzmi "якоси")
даяке - да-яке - jakieś, dla czasu przyszłego. (Dla czasu teraźniejszego i przeszłego "jakieś" to "якісе")
дбати - dbać
дбачи/й - dbający,
два - dwa
двадцет - dwadzieścia
дванадцет - dwanaście
двер - rzadko używana forma "drzwi" (np gdy pasuje w poezji, piosence itp)
двери - drzwi
двійка - dwójka
* двінята - bliźnięta (?)
двір - dwór, podwórko
двіста - dwieście
двигати - dźwigać
двигнути - dźwignąć
двоє - dwoje
двоі - "двоі двери" - dwoje drzwi. Również "гушлі, сподні ножыці". Ogólnie o rzeczowni- mających tylko liczbę mnogą
двоіти - zwracać się do kogoś przez "wy" - jak by występował w dwóch osobach. Forma ta używana jest w znaczeniu "Pan, Pani" - podczas zwracania się do ludzi starszych, o wyższej pozycji społecznej. Zupełnie nie spotyka się tej formy we wzajemnym zwracaniu się do siebie młodzieży, nawet nieznajomych o różnej pozycji. Istnieje tylko forma "ty".
двоячкы - dwojaczki
дворец - dworzec, pałacyk
* дворічняк - koń dwuletni
двох - dwóch
двояке - dwojakie, dwóch rodzajów, dwa różne, o dwóch zastosowaniach itp
двоякы - l.mn. dwojakie
двояко - dwojako, na dwa różne

sposoby
де - gdzie
дебр - dziki ostęp, niedostępne miejsce
дебря - дебры - liczba mnoga od "дебр"
дебы - де-бы - деж бы - gdzież by
* девясин - dziewięćsił
девят - dziewięć
девятдесят - dziewięćdziesiąt
девятнадцет - dziewiętnaście
девятсто - dziewięćset
деж - gdzież
дежбы - деж-бы - gdzież by
декади - де-кади - trudno przetłumaczalne połączenie słów gdzie i którędy, zbliżone do słowa "miejscami"
деко - deko, dekagram
деколи - де-коли - trudno przetłumaczalne połączenie słów gdzie i kiedy, zbliżone do słowa "niekiedy"
декувати ся - okopywać się
декунок - okop
деликатні - delikatnie
делины - дылины - дылі - podłoga
делия - delia, pot. obszerna zbyt szeroka odzież
Денко - imię męskie
ден - dzień
* де-нежто -> дажто (?)
денко - denko, małe dno
денне - dzienne
денне - denne
денні - денно - dziennie
денце -> денко
дерево - drzewo
деревце - деревко - drzewko
деревяне - drewniane
деревянка - duża chusta z twardego, nieprzyjemnego płótna, zarzucana czasem na konie, lub używana przez biednych ludzi
деревянці - drewniaki
держак - część cepa trzymana w rękach, lub ogólnie część "czegoś" którą z reguły trzyma - dzierży się - rękoma.

держати - trzymać, dzierżyć
дерно -> дерня
дерня - darń
дерти - drzeć
дерти ся - drzeć się, wrzeszczeć
дерти ся - drzeć się, niszczyć - o płótnie, odzieży, obuwiu
дертя - darcie np. pierza
дес - де-с - де єс - gdzie jesteś? Używane z formami czasu przeszłego: "дес был? - была?"- gdzie byłeś? - byłaś?
деси - gdzieś
десят - dziesięć
десятеро - dziesięcioro
дехеть - dziegieć
дехтяр - dziegciarz
дечые - де-чые - określenie pośrednie między "czyjeś" - a "któreś". Trudno przetłumaczalne słowo, oznaczające w przybliżeniu "niektóre rzeczy, niektórych ludzi"
деяке - де-яке - trudnoprzetłumaczalne połączenie słów: gdzieś i jakieś. Zbliżone znaczeniowo do słowa "niektóre"
дзвін - dzwon
дзвінка - dzwonka, kolor w kartach, karo
дзвінке - dźwięczne
дзвінкувате - w kształcie dzwonki - symbolu karo
дзвінник - dzwonnik
дзвінниця - dzwonnica
дзвонити - dzwonić
дзеленкати - dzwonić małym dzwonkiem, z rzadka
дзендзелия - ziele (?)
дзецко - дитина - dziecko
дзірґати ся - wieszać się na kimś, w sposób dla niego uciążliwy, lub na czymś np na gałęzi, płocie z siatki itp
дзірґнути ся - zawisnąć na kimś, lub na czymś
дзин - dzyń
дзини - dzyń

дзюба - dziub
дзюбате - z dyżym dziobem
дзюбина -
дзюбы - zęby u grabii
дзюрчати - ciurkać po kamykach
* дзябка - zięba
дзяд - dziad, żebrak
дзяд - śmieć malutki "дзяд мi влетiв до ока" coś mi wpadło do oka
дзьвакати - żuć
дзьопа - chustka
дзьопа - żart. dziewczyna
дiв -> дiл
дiва - dziewica
дiвка - córka
дiвка - panna
дiво ся - podziało się (gdzieś)
дiвоче - panieńskie, dziewczęce
дiвча - dziewczyna, dziewczę
дiвчатиньске - dziewczęce
дiвчатиско - dziewczynisko, ale najczęściej bez lekko pejoratywnego wydźwięku, jakie to słowo ma w języku polskim. Wyrośnięta dziewczyna przed dojrzewaniem.
дiвчыти - być panną do wzięcia
дiдивске - dziadkowe, będące własnością dziadka, lub spadkiem po dziadku
дiдо - dziadek
дiдовизна - spadek po dziadku
дiжа - dzieża, drewniane koryto do wyrabiania ciasta
дiжка - mała dzieża
дiл - dział (wód) częsta nazwa góry, która z czasem straciła związek z "dzieleniem wód"
дiлiня - dzielenie
дiлити - dzielić
дiло - dzieło, robota
дiра - дзюра - dziura
дiраве - дзюраве - dziurawe
дiравити - дзюравити - dziurawić
дiрав/л/iня - дзюравiня - dziurawienie
дiти - dzieci

діти (ся) деси - podziać (się) gdzieś
дітина - dziecko
дітиняче - dziecięce, należące do dzieci, nadające się dla dzieci itp.
дітяче - dziecięce, charakterystyczne dla dzieci, np sposób mówienia
· дія - akcja, tok np. akcja powieści, przedstawienia
діяльнист - działalność
діяня - działanie
діяти - działać
дивак - dziwak
дивацтво - dziwactwo
дивити ся - дивувати ся - dziwić się
дивы - dziwy
дивне - dziwne
дивні - dziwnie
дивовиско - dziwowisko, dziwne, dziwaczne widowisko
дивота - dziwne - "не дивота" - nic dziwnego
дивувати ся -> дивити ся
диганяти - gonić kogoś lub coś doganiać
дигінци - gonitwa - в дигінци w gonitwie - być zaganianym, robić coś "w biegu"
дигонити - dogonić
дираати - poczekać
дизрити - dojrzeć, zobaczyć
дийна корова - dojna krowa
дийник - naczynie do dojenia skopek
ди/й/ти -> дийти - dojść
дик - dzik
дике - dzikie
* дикый потік - potok, który nanosi skał
дико - dziko
дикун - dzikus
дим - dom
дименици -> тіменици - ciémieniucha, tłusty łupież na głowie niemowlęcia
димениця - gula w pachwinie, powiększenie węzła chłonnego (?) np gdy ktoś długo kuleje przesilając nogę

диставати - dostawać
диставати - sięgać
дистати - dostać
дистати - sięgnąć
дисципліна - dyscyplina
дитхнути - dotknąć
дич - dzicz
дича - dzicz/ek, /ątko
дичати - dziczeć
дыбы - dyby
дылі - podłoga, dyle
дылины - делины - podłoga, dyle
дым - dym
дымити ся - dymić się
дырва - drewno na opał, drwa
дырґати - trząść, np na furmance z drewnianymi kołami o metalowych obręczach - jadącej po bruku, kamieniach
дых - dech, oddech
дыхавиця - astma, dychawica
дыхати - oddychać
дыхнути - odetchnąć
дыхтіти - poruszać się, lekko niczym przy oddychaniu. np. o ziemi na bagnach, która poddaje się pod stopą, grożąc rozerwaniem się i wessaniem śmiałka. "Дыхтит" oznacza, że "ledwo-ledwo się coś trzyma" i może się z byle powodu przerwać, rozerwać zawalić itp
дышель - dyszel
днес/ка -> гнеска - dzisiaj
дно - dno
до - do
добати - dłubać
доберати ся - dobierać się
добивати - dobijać
добивати ся - dobijać się
добити - dobić
добыток - dobytek
добре - dobre
добри - dobrze
добри - o mało co "добри-м не здурив" o mało nie zwariowałem
добрицьке - "ach jakie dobre"
добро - dobro
доброта - dobroć

добудити ся - dobudzić się
добудувати - dobudować
доважыти - doważyć
довгаве - lekko podłużne
довге - długie
довгі/й - długi, czasem o wężu
którego lęk nie pozwala
nazwać "po imieniu"
довго - długo
довезти - dowieźć
довести - dowieść
довж - bardzo długie
довжыня - b. długie
довлечы - dowlec
дово - w dół, na dole
довобрим - brzuchem na dół
доглядати - doglądać
догодити - dogodzić
догорити - dopalić się
догупати ся - domyślić się
(wreszcie)
додавати - dodawać
додане - dodane
додати - dodać
додерти - dodrzeć, doniszczyć
do końca odzież
додуркати ся - dostukać się
do kogoś
доіти - doić
дойдж -> дом
докаль - докля - dopóki
доклиіти - dokleić
доклияти - doklejać
докля - dopóki
доконати - dokonać
докопати ся - dokopać się
докраяти - докроіти - dokro-
ić
докрутити - dokręcić
долина - dolina
долину - "іду долину" trzeba
rozumieć jako "іду в долину"
czyli "idę w dół, idę na dół,
idę do dołu"
долон - довон - dłoń
дом - dom
дома - w domu
домажне - domowe
домів - домью - do domu
домове - domowe
домовити ся - domówić, doga-
dać się

донести - donieść
* доновинкы - przednówek
доносити - donosić, np jadło na weselu, albo ciążę do końca
доперати - dopierać, dociskać
доперти - doprzeć
допіро - dopiero
допити - dopić
доповісти - dopowiedzieć
допомагати - dopomagać
допомочы - dopomóc
допоприти - dopieprzyć
* допрах - kruk
доптати - deptać
допустити - dopuścić
допущати - dopuszczać
дора - mały chlebek poświęcany, dzielony na malutkie kawałeczki, który zostaje z komunii przyjmowanej przez księdza w cerkwi i otrzymują go wierni
дораб/л/яти (ся) - dorabiać (się)
дорада - porada dana komuś
дораджати - doradzać
порадити - doradzić
дораз -> одраз - od razu
дорастати - dorastać
дорахувати - doliczyć
дорвати - (*pol.*) ->дихопити
доривнати - dorównać
доріжка - dróżka
дорізати - dorżnąć (np drzewa bo brakło, drewno wcześniej nadcięte itp)
дорізати - dorżnąć np. chore zwierzę
Дорка - imię żeńskie
доробити - dorobić
доробок - dorobek
дорога - пут - droga
дороге - drogie
дорого - drogo
дорогове - drogowe
дорогоцінне - drogocenne
дорожав/а - b. drogie
дорожын/ь, /я - b. drogie
дорослути - dorosnąć
доручати - doręczać
доручыти - doręczyć
дост - dość

доста -> дост
доставати -> диставати
доцял - całkiem, zupełnie
дохопити - дихопити - złapać, uchwycić, dorwać (np w swoje ręce)
дохтор - doktor, lekarz
доцял - całkiem, zupełnie
дошыти - doszyć
дошка - deska, czasem "дошка"
дошывати - doszywać
Дошно - nazwa wsi
* до шпенту - do szczętu
дощ - deszcz
дощечка - deseczka
дощове - deszczowe
дояр/ка - dojar/z, /ka
драбина - drabina
драбинясте - drabiniaste
драбник - wóz drabiniasty
* драниця - deska darta - nie cięta piłą - z jodły
дранка - sztacheta w płocie
дранчасте - coś pełne "дранок" czyli sztachet np. płot
дрань - drań
драпати - drapać
драпіжне - drapieżne
драпіжник - drapieżnik
дратов - dratwa
* дріб - owce i kozy ogólnie
дрибне - drobne coś
дрибны - drobne pieniądze
дрибнякы - drobne
дриботлява - bardzo drobne mnóstwo czegoś. np malutkie ziemniaki
дрик - tułów "коротki дрик" to "krótki tułów"
дримати - drzemać
дримота - drzemka
дрит - дрот - drut
дритувати - дротувати - drutować
дритяне - druciane
дритяр - дротар - druciarz, człowiek, który drutował pobite gliniane garnki, ludziom, jakich nie było stać na nowe
дрылити - pchnąć, przewrócić
дрыляти - popychać, przewracać

* дробелява - drobne rzeczy
* дробелячівя -> дріб
дробити - drobić, dzielić na drobne części
дробы - ułamki
дровно - drewno
дрот -> дрит - drut
друг (друже) - druh (druhu)
друге - drugie
дружба - drużba
дружбити - być drużbą
друк - druk
друк - drąg
davчок - drążek
* дрымляк - брымляк - kożuszek bez rękawów, lub długa kamizela z niebieskiego sukna
дряче - coś drażniące, drące po gardle, uszach itp
дуб - dąb
* дубец - kawałek drewna (najcz. dębowego), który wkłada się wzdętej krowie do pyska dla zapobieżenia zamknięciu go
дубина - dębina, dębowe drewno
* дубити - wyprawiać skórę na kierpce
дубове - dębowe
дуга - tęcza
дуга - klepka beczki, lub innego naczynia zbudowanego z klepek (nie prostych ?)
дуган - tytoń
дуганчак - kapciuch, woreczek na tytoń
* дуганяр - sprzedawca (?) tytoniu
дудін - dudnienie, łomot
дуды - dudy
дудла - dziupla
дудлаве (дерево) - dziuplaste (drzewo)
дуднiти - dudnieć
дудок - pieniądz = dwa grajcary
* дудра - дудрак - дудравец - maruda, co gdera, ględzi mamrocze coś
* дудравый - człowiek marudzący gderliwy, mamroczący, ględzący
дуже - dużo

дужка - mała klepka, np od maselniczki "боденкы"
дулити ся - wybrzuszać się
дунати - myśleć
дунути - dmuchnąć, najczęściej w znaczeniu - ruszyć błyskawicznie do biegu, ucieczki itp
дупа - tyłek, dupa
дупати/я - z dużym tyłkiem
дупач - j.w.
дупка - część kartofla bez kiełków, pozostała po - stosowanym dawno (z biedy) - krojeniu sadzeniaków
* дуранкы - okrągłe, białe śliwki
дурбак - osełka do ostrzenia kosy, żart. tępy człowiek
дурбакувати/я - ktoś tępawy
дурень - dureń
дурити - łudzić, oszukiwać, "czarować", ogłupiać
дуркати - stukać np do drzwi
* дурнас - głupiec
дурнувати - mocno stukać, łomotać do drzwi, dobijać się uparcie
дусити - dusić
дусяче - potrawa, która dusi po zjedzeniu, t.j. nie chce iść przez gardło, sucha itp
дути ся - wydymać się,
дуткувати - grzebać koło czegoś, lub w czymś, majstrować, kombinować
дух - duch
душа - dusza
душа - wkład żelazny do archaicznego żelazka, nagrzewany w piecu
душьня - duszenie
душыти ся - pocić się, męczyć
душок - duszek
дуявиця - silny wiatr, zawieja
дябле - diable, diabelskie
дяблятко - diablątko
дябол - diabeł
дяк - pomocnik księdza w cerkwi, czytający Apostoł
дяка - chęć, chrapka na coś, kogoś

дякувати - dziękować

E

e! – e! okrzyk
eй – ej! okrzyk
ex – ech

Є

є – tak
є – єст – jest
Єва – imię
Євангелик – ewangelik
Євангелиста – ewangelista
Євангелия – ewangelia
Євгенія – imię
Євдокія – imię
єґоносьць – ksiądz
єдваб – jedwab
єдвабисте – jedwabiste
єдвабне – jedwabne
єден – jeden
єденадцет – jedenaście
єденадцетий – jedenasty
єдинак – jedynak
єдине – jedyne
єднак – jednak
єднаке – jednakowe, takie samo
єднако – jednakowo
єднати – jednoczyć
єднист – jedność
єднота – jedność
єленятко – jeleniątko
єлень – jeleń
єм – jestem
єс – jesteś
єст – jest

Ж

жаба - żaba
* жаберовины - жабирины - żabi skrzek
жабе - żabie
* жабі лыжкы - kijanki
* жабі очы - ж.пацюркы - żabi skrzek
жабюр - żabi samiec (rzadko używane w tym znaczeniu), lub ktoś pokraczny, drobny, niewyrośnięty
жабюркы - żabi skrzek
жабятко - żabiątko
* жаворонок -> жайворонок
жадати - pragnąć
жаден - żaden
жадно - pożądliwie
жажда - pragnienie, żądza
жаждущи/й - pragnący
жайвороне - skowronie
жайворонок - skowronek
жайвороня - skowroniątko
жак - pomocnicza funkcja w cerkwi, człowiek czytający "Апостол" - zwany też "дяк"
жакувати - być "żakiem"
жалібне - żałobne
жалити - żądlić
жалити ся - żalić się
жало - żądło
жалоба - żałoba
жалувати - żałować
жаль - żal
* жара -
жарт - żart
жартобливи/й - żartobliwy
жартобливо - żartobliwie
жартувати - żartować
жати - żąć
* жбыр - niewysoka skalista góra, pagór (?)
жвави/й - żwawy
жваво - żwawo
* жвяндати - marudzić, ględzić
* жґыртати - jakiś głos wydawany przez ptaka
* жґрынджати - kłócić się,
ждани/й - oczekiwany
ждати - czekać
ждаючы - czekając

жджар - nazwa terenowa
* жджок - "szpiczasta" mysz
Ждыня - nazwa wsi
же - że
жебы - żeby
жегнати (ся) - żegnać (się)
желізивя - żelastwo, żelaziwo
* желізистый - żelazisty
желізне - żelazne
желізняк - żelazny garnek
желізо - żelazo
желізове - żelazowe
жентиця - serwatka
жена - żona
женати/й - żonaty
женити (ся) - żenić (się)
жентиця ->жентиця
женюх - kandydat do żeniaczki
женячка - żeniaczka
жер - żer
жеребити ся - źrebić się
жеребна - źrebna
жеребя -> гача - źrebak
жерело - źródło
жертва - ofiara
жертвенник - niewielki stolik na lewo od ołtarza w cerkwi, na którym kapłan przygotowuje chleb i wino do Sakramentu Św. Komunii
жертводавец - ofiarodawca
жертвувати - ofiarować, dawać ofiarę
жерти - żreć
жерувати - żerować
* живный четвер - wielki czwartek
жыва кіст - żywokost
жыве - żywe
жывіня - żywienie
жывина - żywe stworzenie domowe
жывити - żywić
жывиця - żywica
Жыд - Żyd
жыдивске - żydowskie
жыдовина - żydowina
жыдя/тко - Żyd/ek, /ziątko
жыр - apetyt
жырне (нп. пацяз) - z dobrym apetytem (np. świnia)
жыти - żyć

* жытняник - naleśnik z żytniej albo jęczmiennej (?) mąki
жытнянка - żytnia słoma
жыто - żyto
жытя - życie
жытьове - życiowe
жлі - źle
жменя - garść
жмінка - garstka
жмыкати - prać
жмыт - garść (słomy, siana)
жнива - żniwa
жнивяр - żniwiarz
жовкнути - żółknąć
жовна зелена, тарчаста, чорна - dzięcioł zielony, pstry, czarny
жовте - żółte
жовтень - październik
жовтньовий - październikowy
жовток - żółtko
жовтяве - żółtawe
жовтячка - żółtaczka
жовч - żółć
жовчок -> жовток
жовчове - żółciowe
жоґати - dźgać
жоґнути - dźgnąć
жолїб - żłób
жолоб - żłób
жолобина - rowek, również górna część rowka między pośladkami
жолобкасте - rowkowane
жолобок - żłobek, mały żłób
жолобчасте -> жолобкасте
жолуд - żołądź
жолудкови/й - żołądkowy
жолудок - żołądek
жомб/а - dziura , jama wybita przez wodę na drodze, w potoku itp.
жорна - żarna
жорнивка - жорнянка - kij do obracania górnego kamienia żaren; zwany też "млинцівка"
жувати - żuć
* жугравый - gderliwy, marudny
жуграти - gderać, mamrotać wrogo pod nosem
журавель - żuraw
* журавец -> журавель

З

з - z
за - za
забава - zabawa
забавити - zabawić
забавяти - zabawiać
забезпечыти - zabezpieczyć
заберати - zabierać
забіль - wole u ptaków
забивати - zabijać
забивати - wbijać np gwóźdź
забити - zabić
забити - wbić
забити/й - zabity np człowiek
забити/й - wbity np gwóźdź
забывати - zapominać
забыти - zapomnieć
забыти/й - zapomniany
забытливи/й - zapominalski
забобон - zabobon
заболіле - zabolałe
заболіти - zaboleć
заборонити - zabronić
заборонити - zabronować
забороняти - zabraniać
забрани/й - zabrany
забрати - zabrać
забубнити - zabębnić
забубнувати - zabębnić
забудова - zabudowa
забудувани/й - zabudowany
забудувати - zabudować
забулькати - zabulgotać
забульчати - zabulgotać
завада - przeszkoda
заваджати - zawadzać, przeszkadzać
завадити - zaczepić
завадити - zawadzić, zaczepić przyczepić
заважыти - zaważyć
* завала - opad śniegu tak potężny, że "zawali" wszystko
завалени/й - zawalony
завалити - zawalić
заваляне - zabrudzone
заваляти - zabrudzić
заварене - zagotowane
заварити - zagotować
заваруване - zastrzeżone

заваруватн - zastrzec
заваруватн - ustrzec "най Бог заварує"-niech Bóg ustrzeże
заведене - zawiedzione
заведня - zawadiaka, krzyacz, (?)
* завез/л/иско - obsypana, zapadnięta ziemia
завезти - zawieść
завернути ся - zatoczyć się
завернути ся в голові - zakręcić się w głowie
завертати ся - zataczać się
* заверянка - zamek drewniany
завести - zawieść
* завести на когоси право - założyć sprawę przeciw komuś
завзяти/й - zawzięty
завзяти ся - zawziąść się
* завіркы - ogrodzenie żerdziowe
завиватн - zawijać
завивка - zawijka
завиділи - zawidzeć
завист - zawiść
завистни/й - zawistny
завистник - zawistnik
* завЛадіти - zawładnąć
завлечы - zawlec
завлікати - zawlekać
завозити - zawozić
завоіна - drąg okuty żelazem służący jako dźwignia do przetaczania sciętych drzew
заворожени/й - zaczarowany, zauroczony, oczarowany
заворожыти - zaczarować, zauroczyć, oczarować
завчасу - zawczasu
завязати - zawiązać
завязувати - zawiązywać
зага - zgaga
загадка - zagadka
загакливи/й - jąkała
загакнути ся - zająknąć się
загакувати ся - jąkać się
загамувати - zahamować
заганяти - zaganiać
заганьбити дакого - zawstydzić kogoś, sciągnąć na nie-

go hańbę
заганьбити ся - zawstydzić się okropnie
загаратати - zaharatać
загартати ся - ubierać się ciepło
загасле - zgasłe
загасити - zagasić
загаснене - zgasłe
загаснути - zgasnąć
загата - dodatkowa ścianka z desek, poprowadzona po zewnętrznej stronie ścian dla ocieplenia
загатити - zatamować
загафтувати - zahaftować
загвакати - завлакати - położyć na włókach do włóczenia
загварити - zaczarować, rzucić urok, ale też "zamówić" chorobę, czyli leczyć przez wypowiadanie tajemnych formuł
заглібка - klin
заглобити - zaklinować,zabezpieczyć przed spadnięciem (np siekiery)
заглобяти - заглобювати - zaklinowywać
загін - zagon
загынати - zaginać
загынка - zakładka, fałdka
заглавок - заголовок - zagłówek, podgłówek, poduszka
загласкати - zagłaskać
заглубіня - zagłębienie
заглушити - zagłuszyć
загмерати - zamierać
загмерти - zamrzeć
загмлене - zamglone
загмлити - zamglić
загнати - zagnać
загніня - zagięcie
загнене - zagięte
загноіти - zagnoić
загоєне - zagojone
загоіти ся - zagoić się
заголовок - zagłówek podgłówek, poduszka
загоридка - ogródek

загорити - zapłonąć
загорнени/й - ubrany (ciepło)
загорнути (ся) - ubrać się dobrze
загорода - ogród
загороджене - zagrodzone, ogrodzone
загородити - zagrodzić
загортка - marynarka
заграда -> загорода
заградка -> загоридка
заграня - zagranie
заграти - zagrać
загубити - zgubić kogoś
загукати - загівкати -> гівкати
загуляти - zatańczyć
загуркати - zahurgotać
загустнути - zgęstnieć
загучати - zahuczeć
загущати - zagęszczać, rozrabiać ciasto
заґадати - zagadać, rozpocząc rozmowę
зад - tył, też zad np koński
задавати - zadawać
задавити (ся) - zadławić (się)
задане - zadane
заданя - zadanie
задар - за дарно - za darmo
задати - zadać
задаток - zadatek
задашыти - zadaszyć, zrobić daszek
задбане - zadbane
задбати - zadbać
задекувати ся - zadekować się, okopać się
* задера - drzazga
задеристе - szorstkie, np deska nie heblowana ,(cięta lekko skośnie w stosunku do włókien), gdzie przeciągnięcie dłonią "pod włos" jest trudniejsze niż "z włosem" i grozi wbiciem drzazgi. Powierzchnia deski jest właśnie "задериста"
задівати - nawlekać nitkę do igły, sznurowadło do buta itp

заперте - zadarte
заперти - zadrzeć
запіти - nawlec,założyć coś do małego otworka
запих - zadyszka
запихати ся - zadyszeć się
* заедно - zawsze, wciąż
задне - tylne
задоваляти - zadowalać
задовжати ся - zadłużać się
задовжыти ся - zadłużyć się
задоволени/й - zadowolony
задоволіня - zadowolenie
задоволити - zadowolić
задоптати - zadeptać
задоптувати - zadeptywać
задрапати - zadrapać
задримати - zadrzemać, zdrzemnąć się
задусити (ся) - udusić (się)
задушниця - msza za umarłych W scs istnieje określenie za "за успших", czyli za tych, którzy usnęli...
зажерти - zagryźć
зажерти/й - zażarty
зажмыкати - zaprać w rękach
заздрист - zazdrość
зазерати - zaglądać
зазнайомити ся - zaznajomić się
зазнати - zaznać
зазначати - zaznaczać
зазначене - zaznaczone
зазначыти - zaznaczyć
зазрити - zajrzeć
зазуля - kukułka
заісти - закусити - zagryźć, zakąsić
заіхати - zajechać
зайда - szeroki, wielki i długi worek na krosnach, do noszenia na plecach np trawy, liści itp
займувати ся -> занимати ся - zajmować się
зайти - zajść
заказ - zakaz
заказане - zakazane
заказати - zakazać
заказати - zamówić coś, np u szynkarza kolejkę dla

wszystkich
закаsувати - zakazywać
закаsувати ся - zapowiadać się. Np zapowiada się dobry urodzaj, lub ktoś się dobrze zapowiada
закарбувати - zakarbować,zaznaczyć karbem
закачати - zatoczyć np beczkę
закачурити - zawinąć, zakrzywić, podkręcić - na kształt piórka na ogonie u kaczora

заквас - zakwas
заквасити - zakwasić
заквашене - zakwaszone
закисле - zakiśnięte (o oku zaropiałym najczęściej u małych dzieci)
закиснене - zakiśnięte
закиснути - zakisnąć
заклaсти - zakłaść, zawalić
заклепати - zaklepać
заклепувати - zaklepywać
заклиене - zaklejone
заклиіти - zakleić
заклик - zawołanie, hasło
закликаня - zawołanie kogoś
закликати - zawołać
заклиновувати - zaklinowywać
заклинуване - zaklinowane
заклинувати - zaklinować
заклипкати - zamrugać
закля - zanim
закля - dopóty
закляпнути -
закопати - zakopać
заколоти - zakłuć
заколоти/й - zakłuty
заколотити - zamieszać
закопувати - zakopywać
закоренене - zakorzenione
закоренити ся - zakorzenić się
закореняти ся - zakorzeniać się
закоркувати - zakorkować
закотити - zawinąć (rękawy do pracy, mycia itp)
закохани/й - zakochany
закохати ся - zakochać się
закроєне - zakrojone

закроiти - zakroić
закрутити - zakręcić
закрутка - zakrętka
закручати - zakręcać
* закупити славу Божу - dać na mszę
закусити - zakąsić, zagryźć
заЛатати - załatać
залегЛе - uległe, o gruszce ulęgałce mówi się, że jest "залегЛа"
залив - zalew
залетiти - zalecieć, dolecieć
залiгати - zalegać
залiзЛе - o odzieży, w której "puścił" kolor i zafarbował inny jej fragment, lub inną część
залiзти - zafarbować, "puścić" kolor
залiзти - zaleźć, zajść pomału
залiпити - zalepić
залiп/л/ювати - zalepiać
залiпяти - zalepiać
залiтувати - zalatywać
залiчати - zaleczać
залiчене - zaleczone coś rana, choroba
залiчувати - zaleczać
заливати - zalewać
заЛожыти - założyć, zastawić
заЛомок - załomek, zakamarek
залюпати ся - zamoczyć sobie nogawki np chodząc po mokrej trawie
заляне - zalane
заляти - zalać
залячы ся - zalęgnąć się (zalęgnąć się mogą gruszki i wówczas mamy ulęgałki, lub jakieś szkodniki, owady itp)
замаене - przybrane zielenią
замаiти - przybrać zielenią
замаскати -zagładzić coś tłustego, np masło
замастити - zasmarować (maścią, tłuszczem itp)
заматвати - zatuszować, zagmatwać, zaciemnić sprawę
замачати - zamaczać
замерзати - zamarzać

заморзле - zamarzłe zamarznięte
* заморзлякы - przymarznięte grudki lodu na drzewach
заморзнене -> заморзве
заморзнути - zamarznąć
замітаня - zamiatanie
замітати - zamiatać
замішати - zamieszać
* замішанці - mieszańcy (chodzi tu o mieszanie się Rusnaków - czyli Łemków - z Polakami)
* замішка - papka z mąki jęczmiennej, z jabłek, z mąki żytniej na mleku itp.
* замилувати - ("а мій милый замилував інчу" - a mój miły pokochał inną) - pokochać
замыдлити - zamydlić
замыкати - zamykać
замышліти ся -> задумати ся - zamyślić się
замовити - zamówić
замокле - zamokłe, zamoknięte
замокнене - zamoknięte
замокнути - zamoknąć
замордувати - zamordować
заморити - zamorzyć
заморок - zaćmienie umysłu
заморске - zamorskie
замуж - za mąż
замулити - zamulić
замуляти - zamulać
замурувати - zamurować
замучыти - zamęczyć
занадто - zanadto
занепад - upadek, ginięcie czegoś, podupadanie
занепасти - podupaść
занести - zanieść
занехати - zaniechać, zostawić
занизити - zaniżyć
заникати - zanikać
заникнути - zaniknąć
занимати - zajmować coś
занимати ся - zajmować się
занихтиці - bolesne, zadzierające się skórki powyżej paznokci

заносити - zanosić
заночувати - zanocować
заношыня - zanoszenie
заняти - zająć
занятя - zajęcie
заогнити - zaognić
заогняти - zaogniać
заокруглене - zaokrąglone
заокруглити - zaokrąglić
заокругляти - zaokrąglać
заоливене - zaoliwione
заоливити - zaoliwić
заоначыти -> оначыти
заорати - zaorać
заорювати - zaorywać
заофірувати - zaofiarować
заохотити - zachęcić
заохочени/й - zachęcony
заохочувати - zachęcać
заочні - zaocznie
заощаджати - zaoszczędzać
заощаджене - zaoszczędzone
заощадити - zaoszczędzić
западати ся - zapadać się
запакувати - zapakować
запаліня ключи - zapalenie płuc
запалити - zapalić
запамятати - zapamiętać
запанувати - zapanować
запапрати - zapaprać
запас - zapas
запасати -
запасени/й - zapasiony
запаска - zapaska, fartuch
запасти ся - zapaść się
запастувати - zapastować
запах - zapach
запахніти - zapachnieć
запахове - zapachowe
запацькати - zapaćkać
запашок - zapaszek
запекле - zapiekłe
заперати - zamykać
заперте - zamknięte
заперти - zamknąć
запецок - zapiecek
запечене - zapieczone
запечы ся - rozgrzać się b. mocno (np garnek lub patelnia na kuchni - tak, że może poparzyć)

запівперечати - zaprzeczać
запівперечыти - zaprzeczyć
запівперечыти ся - o zwierzęciu, które stanęło w poprzek drogi i nie chce się ruszyć. Czasem żartobliwie o człowieku, który się uparł
запікане - zapiekane
запікати - zapiekać, rozgrzewać mocno
* запір - клятба - przekleństwo wyzwisko
записати - zapisać
запискати - zapiskać, zagwizdać
запити - zapić (np nieprzyjemny smak lekarstwa, wódki itp)
запЛакати - zapłakać
запЛатити - zapłacić
запЛачене - zapłacone
заплести - zapleść
заплетене - zaplecione
заплітати - zaplatać
запорток - jajko zepsute, lub takie, w którym jest nieżywe pisklę - paskudnie śmierdzące po rozbiciu
запоряд - за порядком - według kolejności
запражка - zasmażka
запригати - zaprzęgać
* запропасти ся - przepaść, sczeznąć
запряжене - zaprzęgnięte
запрячы - zaprząc
запустити - zapuścić
запущене - zapuszczone
* запястникы - "зарукавкы за пястьом" - zarękawki za pięścią
зап/н/яти - zapiąć
зараб/л/яти - zarabiać
зарадити - zaradzić
заражене - zarażone
зараз - zaraz
заразіцькы - "bardzo" zaraz
заразити - zarazić
заразне (?) - zakaźne
заран - jutro
заранишне - jutrzejsze
зарастати - zarastać

зараховувати - zaliczać
зарахуване - zaliczone
зарахувати - zaliczyć
зарвати - zarwać
зарджавіле - zardzewiałe
зарджавіти - zardzewieć
зарджав/л/ене - zardzewiałe
зарибкувати - zarobkować
заривнати - zarównać, wyrównać
зариз - zarzynanie
заризане - zarżnięte
заризати - zarżnąć np. cielaka
заризати - zaznaczyć ślad, lub naciąć piłą płytko drewno
заризувати - zarzynać
заризувати - nacinać piłą
зарикати (ся) - zarzekać się
зарывати - zaczepiać dla rozweselenia np dziecko
заробок - - zarobek
заросене - zarośnięte
заросьнути - zarosnąć
зарост - zarost
зарубати - zarąbać np kogoś
зарубати - zaznaczyć siekierą ślad na drzewie albo drewnie
зарубити - obrębić, zawinąć w rąbek
зарубяти - obrębiać, zawijać rąbek
заручати - zaręczać, poręczać
заручыти ся - zaręczyć się
заря - зоря - łuna od pożaru, lub zorza poranna
за рядом - rzędem, albo wg kolejności
зас - znów
засадити - zasadzić (całe pole)
засіданя - zasiadanie
засіджыня - zasiedzenie
засідити ся - zasiedzieć się
засіяне - zasiane
засіяти - zasiać
засилка - wiązanie węzła w sposób umożliwiający szybkie rozwiązanie - w kokardkę
засилити - zawiązać na supeł

dający się łatwo rozwiązać, "w kokardkę"
засилити - zacisnąć pętlę od słowa ->"силька"
засылати - zasyłać
засыпати - zasypać
засыпувати - zasypywać
засытити - zasycić
заскакувати - zaskakiwać
заскакуюче - zaskakujące
засклепити - zasklepić
засклепяти - zasklepiać
заслабнути - zasłabnąć
засмакувати - zasmakować
засмаркане - zasmarkane
засмаркати (ся) - zasmarkać (się)
засмарувати - zasmarować
засмердіти - zaśmierdzieć
засмутити - zasmucić
заснувати -
заснути - zasnuć
заспати - zaspać
засране - zasrane
засрати - zasrać
застараний - zatroskany, zmartwiony
застарати ся - zmartwić się, zatroskać
застегнене - zapięte
застегнути (ся) - zapiąć (się)
застігати - засьцігати - zapinać
застіжка - zapięcie
застулити - zasłonić
заступити - zastąpić
заступити дакому дорогу - zastąpić, zajść komuś drogę
заступник - zastępca
заступство - zastępstwo
заступувати - zastępować
заступяти - zasłaniać
засувати - zasuwać
засудженый - zasądzony
засуджыня - zasądzenie
засудити - zasądzić
засунути - zasunąć
засушыти - zasuszyć
засхнене - zaschnięte
засхнути - zaschnąć
засьмітити - zaśmiecić
засьмічаня - zaśmiecanie

засьмічати - zaśmiecać
засьпівати - zaśpiewać
затаньцувати - zatańcować,
zatańczyć
затверджати - zatwierdzać
затверджыня - zatwierdzenie
затверджыня - zatwardzenie
затвердити - zatwierdzić
затвердле - stwardniałe
затискати - zaciskać
затиснене - zaciśnięte
затиснути - zacisnąć

затігати - zaciągać
затихнути - zacichnąć, ucichnąć
затыкати - zatykać
заткати - zatkać
затля - dopóty
зато - за то - za to
заточыти - zaostrzyć
затупити - zatępić, stępić
затупити ся - stępić się
затупяти - zatępiać, stępiać
затурчыти - zakrzyczeć kogoś, zagdakać, zmusić do milczenia, zahukać
затухле - zatęchłe
затухнене - zatęchłe
затухнути - zatęchnąć
затягнути - zaciągnąć
заузлити - zawęźlić, zapętlić
заушник - zausznik
заушниця - zausznica
зафолюване - zabrudzone mocno
зафолювати - zabrudzić mocno
захід - zachód
західне - zachodnie
заховзнати - założyć uzdę koniowi
заходжыня - zachodzenie
заходити - zachodzić
заходити ся - odwiedzać się, utrzymywać bliski kontakt towarzyski
заходити ся - tracić oddech na dłuższą chwilę w czasie gwałtownego płaczu, lub śmiechu
захрапати - захрапіти - zachrapać
захрипли/й - zachrypnięty
захрипнени/й - zachrypnięty
захрипнути - zachrypnąć
захтіти - zachcieć
зацверкати - zakropić mlekiem z piersi kobiecej np przy niektórych schorzeniach oczu w medycynie ludowej
зачарувати - zaczarować
зачепити - założyć uroczyście czepek w obrzędzie "oczepin" na weselu
зачыпити - zaczepić

зашаліти - zaszaleć
зашарґати - zaszargać
зашереґувати - zaszeregować
зашывати - zaszywać
зашывка - zaszewka
зашыти - zaszyć
зашытя - zaszycie
зашлянтати - ubłocić nogawki
зашмарити - zarzucić
зашнурувати - zasznurować
зашпарувати - zaoszczędzić
зашпортати - zapodziać
защыпити - zaszczepić
защыт - zaszczyt
защытити - zaszczycić
защычати - zaszczycać
заяти - zająć
заяти ся - zająć się
заяц - zając
заяче - zajęcze
збабрати - ubabrać
* збабченый - pomarszczony np groch
збезчестити - zbezcześcić
збезчещыня - zbezczeszczenie
зберати - zbierać
зберати ся - zbierać się
* збивач - co zbija pieniądze
збыти - zbyć
збыткы - zbytki, psoty
збытне - zbyteczne
збыток - zbytek
зближати ся - zbliżać się
зближыня - zbliżenie
зближыти ся - zbliżyć się
збогатiЛи/Й - zbogacony
збогатити ся - zbogacić się
збогачати ся - zbogacać się
зборґувати - pożyczyć na kredyt
зборталыти - wyzwać od głupców
збормніЛе - zmurszałe, spróchniałe
збости - pobóść
збочыня - zboczenie
збочыти - zboczyć
збрескЛе - mleko już nie słodkie ale jeszcze nie zsiadłe
збрескнути - lekko skwaśnieć zacząć kwaśnieć

зброіти ся - zbroić się
зброя - zbroja, uzbrojenie
збуджени/й - zbudzony
збудити - zbudzić
збудувати - zbudować
збутніле - zbutwiałe
збутніти - zbutwieć
звадити - sczepić, np łańcuch
зважати - zważać
зважыти - zważyć
зваліня - zwalenie
звалити - zwalić, zrzucić
звалювати - zwalać, zrzucać
звалятн - zwalać, zrzucać
зважкати - ukształtować, najczęściej dłońmi, w wałeczek
звантолити - zjeść łapczywie
звапніня - zwapnienie
зварене - ugotowane
зварити - ugotować
->зварити - ugotować
зварювати - zwariować
* зваряти - gotować bieliznę
звезти - zwieźć
звекш - "на звекш" - "pod względem wielkości" np. "наше авто на звекш таке як ваше"-"nasz samochód pod względem wielkości taki jak wasz"
звекшати - zwiększać, zwiększyć
звекшене - zwiększone
звекшыня - zwiększenie
звекшыти - zwiększyć
зверити ся - zwichrować się utracić kształt
звернути - przewrócić
звертати - przewracać
зверхы - зверха - з верха - z wierzchu,
звести - zwieść
звыбивати - powybijać
звывертати - poprzewracać
звык - przyzwyczajenie
звыкле - zwykłe
звычай - zwyczaj
звычайне - zwyczajne
звлечы - zwlec
звлечы ся - zwlec się
звлікати - zwlekać (od wle-

czenia)
зводжыня - zwodzenie
зводити - zwodzić
звозисте - strome
звозити - zwozić
звоювати - zwojować
звязане - związane
звязати - związać
* звязка - kawałek skóry łączący obie części cepa
звязувати - związywać
згаднути - zgadnąć
згадувати - zgadywać, wspominać
згарататы - zharatać, zahałasować
згартати - zgarniać
згасити - zgasić
згаснене - zgaśnięte
згаснути - zgasnąć
* згацькати - zgonić konie
згашыня - zgaszenie
* згырити ся - zjeżyć się - o włosach
згнівати - zgniewać, zdenerwować
згниле - zgniłe
згнити - zgnić
згнобити - zgnębić
згноєне - zgnojone
згноіти - zgnoić
згоджыня - zgodzenie
згодити - uzgodnić np cenę czegoś
згодити ся - zgodzić się
згорбене - zgarbione
згорбити ся - zgarbić się
згоривка - wódka
згорити - spalić się
зготувати, зготовити *(pol.)*
зграбкы - siano, które się natrzęsło z wozu
згрыза - zmartwienie, kłopot
згурджене - zwarzone, np mleko lekko kwaśne, przy próbie gotowania
згурдити ся - zwarzyć się
згустнене - zgęstniałe
згустнути - zgęstnieć
згусувати ся - zbiesić się, spłoszyć się (o koniach)

згущене - zgęszczone
згірцати - odgłos przy ześli-
zgiwaniu się łańcucha po
drewnie
згірцнути - o łańcuchu, który
ześlizgnął się o kilka, lub
kilkanaście ogniw
зграбні - zgrabnie
зграбни/й - zgrabny
* згріндзати - жгріндзати -
згупіти - згупіти - зглупіти
- zgłupieć
здабати - "оркиш здабат до
ярцу" - być podobnym "or-
kisz jest podobny do jęcz-
mienia"
здавати ся - zdawać się
зодерте - zdarte
здерти - zedrzeć
здиганяти - zgonić np konie
здыхати - zdychać
* здобра дива - "з добра дива
мене хце бити" - ni z tego
ni z owego chce mnie bić
здогадати ся - przypomnieć
sobie
здоіти - wydoić
здойены коровы - wydojone
krowy
здойняти - zdjąć
здоптати - zdeptać
здорове - zdrowe
здоровіти - zdrowieć
здоровкати - przepijać do ko-
goś
здоровя - zdrowie
здорожати - zdrożeć
здохле - zdechłe
здохлина - padlina
здохляк - zdechlak
здохнути - zdechnąć
здрав/л/я - zdrowie
здрибнiле - zdrobniałe
здрибніти - zdrobnieć
здритувати - podrutować,
odrutować
здудніти - zadudnić
здурити - zgłupieć
здурніли/й - zdurniały
здурніти - zdurnieć
здусити - zdusić
здути ся - wzdąć się (o kro-

wie)
здутя - wzdęcie
здушений - spocony
здушыти ся - spocić się
зелене - zielone
зеленина - zielenina
зеленкувате - zielonkowate
зеленяве - zielonawe
зелінь - zieleń
* зелюнкы - wielkie, zielone
jabłka zimowe
земля - ziemia
земне - ziemne
земяк (*pol*) - кромпіль - компір - бандурка - ґруля -
ziemniak - kartofel
зеренце - ziarnko
зерн/о, /ятко - ziar/no,/enko
зерняны (роботы) - zbożowe
(prace)
зжати - zżąć
ззяти ся - zziajać się
зіджа - głodna tłuszcza, grupa jedząca co popadnie
зіджене - zjedzone
зіднати - nająć
зікрате -
зікрач -
зіля - ziele
зіляр - zielarz
зільне - zielne
зімани/й - złapany
зімати - złapać
зісти - zjeść
зима - zima
зимно - zimno
зимове - zimowe
зимувати - zimować
зипы - wspak, na opak, odwrotnie niż się powinno
зир - wzrok
зиркнути - zerknąć, spojrzeć
зити - зийти - зыйти - zejść
зыґар - zegar
зыйти - зийти - зити - zejść
зыходжыня - schodzenie
зыходити - schodzić
злазити - złazić,
зламане - złamane
зламати - złamać
зламувати - złamywać
златане - połatane

"łata na łacie"
златати - połatać
też zbić kogoś
злекшати - zrobić się lżejszym, mniej dokuczliwym (o bólu, nacisku, presji, biedzie, itp)
злетіти (ся) - zlecieć(się)
зліпене - zlepione
зліпене - pobrudzone
зліпити - zlepić, pobrudzić
зліпяти - zlepiać
зліпяти ся - zlepiać się
злива - ulewa
зливаня - zlewanie
зливати - zlewać
злипнути ся - zlepić się
злипок - zlepek
злoжыти - położyć
злостити ся - złościć się denerwować
злоте - złote
злотіти - złocić
злотко - złotko
злото - złoto
злочене - złocone
зляне - zlane
зляти - zlać
змаганя - zmaganie
змагати - zmagać
змазати - zmazać
змазувати - zmazywać
змалене - zmniejszone
змаліня - zmniejszenie
змаліти - zmniejszyć
змелене - zmielone
зменчаня - zmniejszanie
зменчене - zmniejszone
змерзле - zmarznięte
змерзнене - zmarznięte
змерзнути - zmarznąć
змерк - zmierzch
змерканя - zmierzchanie
змеркати ся - zmierzchać się
змести - zmieść
зметати - zrzucić, pozrzucać
зміна - zmiana
змінити (ся) - zmienić (się)
зміняти (ся) - zmieniać (się)
зміряти - zmierzyć
змістити - zmieścić
змітати - zmiatać

зміцніти - zmocnieć
зміцнити - wzmocnić
змішати - zmieszać
змидлити - zmydlić
змилити - zmylić
змокле - zmoknięte
змокнене - zmoknięte
змокнути - zmoknąć
змолоте - zmielone
змолоти - zemleć
змонтувати - zmontować
змордувати - zmordować
зморщене - zmarszczone
зморщка - zmarszczka
змудрити - zmądrzeć
змусити - zmusić
змушаня - zmuszanie
змушати - zmuszać
змушиня - zmuszenie
змякнути - zmięknąć
змякчити - zmiękczyć
знавец - znawca
знак - znak
знакуваня - znakowanie
знакувати - znakować
знамено - znamię
знане - znane
знаня - wiedza
знати - wiedzieć
знатя - posiadanie wiedzy o czymś "не знатя" - nie wiadomo
значене - znaczone
значити - znaczyć wiele
значити - znaczyć, znakować
значне - posiadające znak pozwalający odróżnić od innych
значник - znacznik
значок - znaczek
зневоліня - zniewolenie
зневолити - zniewolić
знелюбити - zacząć nielubić
зненавидіти - znienawidzić
знеохотити - zniechęcić
знеохочиня - zniechęcenie
зникати - znikać
зникнути - zniknąć
знимати - zdejmować
знимка - zdjęcie, fotografia
знищити - zniszczyć
зносити - znosić, (meble ze

strychu, rzeczy na jedno miejsce, odzież zniszczyć; nie odpowiada polskiemu "znosić jakąś uciążliwość"
зношене - znoszone (o odzieży)
знюхати ся - zwąchać się
зняти - zdjąć
зоблечени/й (до гола) - rozebrany (do naga)
зоблечы (ся) - rozebrać (się)
зоблікати - rozbierać
зобрати - zebrać
зовяти - zwiędnąć
зогнати - obudzić, zgonić z łóżka
зогніня - zgięcie
зогнути - zgiąć
зожерти - zeżreć
золюваня - zelowanie
золювати - zelować (buty)
золя - zelówka
зомкнути ся - zemsknąć się
зопсуте - zepsute
зопсути - zepsuć
зорвати - zerwać
* зорвиско - złamana jodła
зорґанізувати - zorganizować
зосьцібати - pozszywać byle jak, pozczepiać nicią
зосьцяти - zeszczać, posikać
зохабити - zostawić, porzucić
зошыт - zeszyt
зошыти - zszyć
зошыти/й - zszyty
зошытя - zszycie
зошмарити - zrzucić
зощыпати - zeszczypać
зражати - zrażać
зразити - zrazić
зрастати - o zbożu, które zaczyna rosnąć w snopkach
зрастати ся - zrastać się
зрахуваня - zliczenie
зрахувати - zliczyć
зреготати ся - ześmiać się
зречы ся - zrzec się
* зреміти - skarleć (o drzewie)
зридити - rozrzedzić, zrzednąć
зриднути - zrzednąć

зрызати - zerżnąć, zciąć
зрызуванец - szczypiorek młodziutki
зрызуваня - zrzynanie
зрызувати - zrzynać
зрикати ся - zrzekać się
зринко - źrenica oka
зрист - wzrost
зродити (ся) - zrodzić (się)
зрозуміле - zrozumiałe
зрозуміти - zrozumieć
зронити - stracić, utracić
зросити - zrosić
зроснене - zrośnięte
зроснути - zrosnąć, o zbożu, które skoszone i nie zebrane np z powodu deszczowej pogody zaczęło kiełkować na polu
зроснути ся - zrosnąć się
зруб - zrąb w lesie
зрубати - zrąbać
зрубувати - zrąbywać
зруковати (ся) - zaręczyć (się)
зрущити - zruszczyć, zrusyfikować
зуб - ząb
зубате - zębate
зуба/ч, /ня - zębal/, /ka, ktoś z dużymi zębami
зужване - zmięte, pomięte (o płótnie lub rzeczach z płótna)
зужвати - zmiąć
зупа - zupa
* зуповати ся - sprzykrzyć się zbrzydnąć
зшывати - zszywać
зшытя - zszycie
зяяти - ziajać
зьбігати - uciekać, wykipieć (o mleku lub czymś innym w garnku na ogniu)
зьбігве - np mleko, które uciekło z garnka
зьбігнене -> зьбігве
зьвіданя - pytanie
зьвідати - spytać, zapytać
зьвідувати (ся) - pytać (się)
зьвізда - gwiazda
зьвіздар - człowiek zajmujący się gwiazdami

зьдзівати ся - wściekać się, wygłupiać
зьдвіти ся - wściec się w znaczeniu wygłupu, czegoś okropnie niezwyczajnego
зъєднати - wynająć
зъідати - zjadać
зъіжджати - zjeżdżać
зъіхати - zjechać

I

і - і
ігЛа - igła
ідЛо - jedzenie, jadło
іж - jeż
іжджыня - jeżdżenie
іжыти ся - jeżyć się
ізба - izba, pokój
Iзбы - nazwa wsi
Iзбяне - mieszkańcy Izb
іздебка - pokój zimny
іздити - jeździć
ікра - wymię
іле - ід ле - іди ле - idź no
Ільлко - imię męskie
ільняне - lniane
імати - łapać
імати ся - czepiać się, np nitka spódnicy, choroba człowieka lub zwierzęcia (w czasie przeszłym: "яво ся тя штоси" - coś się do ciebie przyczepiło, np nitka, niemoc jakaś itp)
імати ся - imać się różnych zajęć
імено - imię
імя - imię
інакше - inaczej, inne
інче - inne
Iрко - imię męskie zdrobn.
іскорник - zimny ogień, ozdoba choinkowa
істи - jeść
істык - krótki, czasem okuty kij do oczyszczania drewnianego pługa z nalepiającej się stale ziemi
іти - iść
іхати - jechać
іш/оЛ, /Ла, /Ло - szedł, szła szło
іщы - jeszcze

И

и - і- łącznik "тото и тамто" "to i tamto" W niektórych regionach Łemkowyny jako łącznika, oraz na początku niektórych słów - wymawiano nie "i", lecz "y"

ити - іти - iść

ищы - іщы - jeszcze

Й

йой - joj, oj
його - jego
йойкати - jojkać
йойкнути - jęknąć
йойчати - jęczeć
йому - jemu

K

к - do, ku czemuś, komuś
Obecnie zanikająca zupełnie forma, zachowana np w poganianiu wołów "ксобі - к собі - oznacza "do siebie". Przed samogłoskami, oraz spółgłoskami dzwięcznymi przechodziła w "г" np "к нему" - "do niego", "ku niemu" - w wymowie brzmi "ґнему". (wymowa współcz. "ґу нему")

кабат - spódnica

кабатя - krótka, mała, albo byle jaka spódniczka, spódniczątko. Też - odrobinę lekceważąco - o kilku spódnicach

кава - kawa

кавалец - kawałek

кавальцювати - kawałkować

кавенiти - żyć marnie, wegetować w biedzie lub chorobie

Каверы - nazwa terenowa

кавове - kawowe

* кавчаня - głos wydawany przez kawkę

каганец - kaganiec

кади - którędy

кадиваль - którędy

кадиси - którędyś

кадоб - duża, ogromna beczka drewniana, czasem wypalana i wydłubana z nadzwyczaj grubego pnia

кажде - każde

казаня - kazanie

казати - kazać

* казилен - ziele niebiesko kwitnące

ка҆лап - kapelusz

* ка҆лапiжник - stary, spracowany człowiek

калениця - kalenica, grzbiet dachu

калiка - kaleka

Калiнник - imię męskie

калiчыня - kaleczenie

калiчыти (ся) - kaleczyć (się)

калина - kalina
каляня - kalanie
каляти - kalać, brudzić kałem
камениця - kamienica
камін - kamień
камінне - kamienne
камінці - kamienne pole, najczęściej wypłukane przez rzekę lub potok na płaskim brzegu
Камюнка - nazwa wsi
Каняна - nazwa wsi
канов - kana (na mleko)
кант - kant, krawędź
кантар - część uprzęży końskiej zakładana na głowę
кантувати - kantować,
капати - biedować
капелюх - kapelusz
капелюш - kapelusz
каправе око - oko z zapaleniem spojówek, czerwone, zakiśnięte
капуста - kapusta
капусьняк - kapuśniak
капусьцяне - kapuściane
капці - kapcie
кара - kara
карабин - karabin
караня - karanie
карати - karać
карати ся - darzyć się
карб - karb
карбувати - dłubać, wyrzynać coś w drewnie
каренчыти - karczować
каричка -> кария
карк - kark
кария - kara "о карийо Божа" -"o karo Boża"(?)
карыта - kareta
карпіль - brukiew
картка - kartka
карчыти - karczować
карчок - karczek
катанка - bluzka
катляня - katulanie, toczenie dużych rolek
катляти - toczyć, katulać duże rolki drewna, słomy itp
Катрена - imię żeńskie

катуляти - toczyć, katulać
катулька - rolka
катульнути - potoczyć
кафель - kafel lub piec kaflowy
качало - tarcza płaska, okrągła, np słonecznika
кача /та - kaczę/ta
качати - toczyć tarczę "качало"
качатко - kaczątko
каче - kacze
качынці - odchody kacze
качка - kaczka
качкувате - kaczkowate
качур - kaczor
качуристы волосы - kręcone włosy
качурити (ся) - kręcić (się) np o włosach
каша - kasza
кашель - kaszel
кашкувате - kaszkowate
кашляти - kaszlaty
каштан - kasztan
Каштан - imię konia
каштанувате - kasztanowate
* каянка - żal, skrucha, kajanie się
квадрат - kwadrat
квакати - kwakać
квакнути - kwaknąć
квап - rodzaj karmy dla bydła, gęsta papka z mąki i wody (?)
квар - szkoda, psota
кварне - psotne dziecko, lub wyrządzające szkodę młode zwierzę (np jagnię, koźlę)
квас - kwas
квасити - kwasić
квасне - kwaśne
квасниця - szczaw
квасота - kwaśność
квасюга - coś b. kwaśnego
квасюра - квасюга
кватера - kwatera
кватера - część pastwiska
квашене - kwaszone
квашыня - kwaszenie
Квітень - Kwiecień
квіткасте - w kwiatki

* Квітниця - Niedziela Palmowa
квітньове - kwietniowe
квіт/ок - kwiat/ek
Квітуля - imię krowy, czerwonej z małą białą łatką, lub kilkoma łatkami
квітя - kwiecie, kwiaty
квітяте - kwieciste
квик - kwik
квикнути - kwiknąć
квилити - kwilić
квитнути - kwitnąć
* квич - ptak, być może kwiczoł (?)
квичати - kwiczeć
квока - kwoka
* квоча - kurczątko
Квятонь - nazwa wsi
кельо - ile
кебы - żeby, gdyby
* кей - кельчык - kieł, mały kieł
кед - ale, gdy, kiedy
кепешыти (ся) - stroić się nadmiernie, paradować, puszyć się
кепске - kiepskie
кера - zakręt, skręt
керат - kierat
кермеш - święto patrona cerkwi w danej parafii, odpust
керноо - knur
керпец - w przenośni ktoś, lub coś starego, zużytego pomarszczonego
керпці - rodzaj obuwia ludowego, z jednego płata skóry, bez podeszwy najczęściej i bez obcasa. Sznurówki do kierpców łemkowskich to "строчанкы" albo "наволокы"
* керточына -> кыртивка
* Кеша - imię byka od maści srokatej
керувати - kierować
кеселиця - żur
кец! - okrzyk przy pędzeniu lub odpędzaniu kóz
кіое - kozie
кіоя - кіоьла - koźlę
кіояк - odchody kozie
кіоьля/тко - koźl/ę, /ątko

кількo - ile
кільo - ile
кільo - kilo, kilogram
кільометер - kilometr
кін - koń
кінниця - konnica, jazda
кіньцове - końcowe
кінчыти - kończyć
кінчыти ся - kończyć się, umierać
кінка - kopka (siana, słomy)
кіплина - wygrzana na wiosnę od południowej strony pagórka płaszczyzna w śniegu, aż do trawy
кіптити - kopcić
кірчык - korczyk, korzec
кіст - kość
кістка - kostka, mała kość
кістка - kostka, noga w kostce
кісто - ciasto
кіся - drzewce na które osadza się kosę
кісьцяк - szkielet, kościotrup
кісьцяне - kościane, z kości
кіт - kot
кітка - kotka
кітче - kocie
* кітя - chleb do cerkwi na "парастас"
кываве - chwiejne, kiwające się coś
кываня - kiwanie
кывати - kiwać
кывнути - kiwnąć
кыдати - kapać (z łyżki)
кыднути - kapnąć (z łyżki)
кый - kij
* кыкот - niedopałek
кып - bardzo gorąco, albo coś b. gorącego
кыпіня - wrzenie np wody
кыпіти - wrzeć
кырділь - kierdel
кырмак - kawałek suchej gałezi, krótki
* кырнак - krzak, krzew
кыртавец - кыртавый - ktoś mały, nieproporcjonalny
кыртивка - kretowisko

кыртиця - kret
* кырчати - głos ptaka "кыр! кыр!"
кыршыны - okruszyny
кыршыти - kruszyc
кыснiня - kiśnięcie
кыснути - kisnąć
* кыта - bukiet
кытайка - pompon, kiść, pęk
кыхавка - katar
кыцы - кыць! - przywoływanie kota
кыцкати ся - żart. przewracać się
кыча - duże, gęste włosy u mężczyzny
кычальникы -
Кычера - nazwa góry
кычка - słoma skręcona w wiechcie (coś na kształt zgiętego wpół powrósła) do pokrycia dachu
кышеня - kieszeń
кышiнка - кышенка - kieszonka
кышка - kiszka
кышлик - menażka
кыявчати - burczeć - w brzuchu - z przejściem w pisk
кыян - drewniany młot do wbijania pali
кλаниця - kłonica
кλаняти (ся) - кваняти (ся)- kłaniać (się)
кλапец - część odzieży zwisająca luźno
кλаптаве - luźno zwisające
кλаптати - wisieć luźno, np długi miękki koniec kołnierzyka, dyndać
кλаптом -> кляпач
кλасти - kłaść
клебанiя - plebania
клевет - klekot
клеветаня - klekotanie
клеветати - klekotać, też paplać, opowiadać niepotrzebnie rzeczy powierzone w zaufaniu
* клекацкы -> ґiґацкы - agrest
клекiт - klekot
клекотаня - klekotanie
клекотка - klekotka

клен - klon
клепати - klepać
клiпити (ся) - patrzyć uporczywie, niedyskretnie, gapić się
* клiшня - kleszcze
клiщы - kleszcze
клиiня - klejenie
клиiти - kleić
клий - klej
кликати - wołać, przywoływać
Клим - imię męskie
клин - klin
клинец -> клинок
клинок - mały klin, drewniany kołek w kształcie klina wbity w drewnianą ścianę do wieszania odzieży (w dawnych łemkowskich chyżach)
клинове - klinowe
клинувате - klinowate
клинувати - klinować
клипканя - mruganie
клипкати - mrugać
клипнiня - mrugnięcie
клипнути - mrugnąć
клич - wołanie (poet.)
клияче - klejące
клопiт - kłopot
клопiтливе - kłopotliwe
* клопити ся - kłócić się, wadzić się
клювак - dziub
клюваня - stukanie dziobem
клювати - stukać dziobem
клюка - kiełek w ziemniaku
клюпа - przyrząd do mierzenia średnicy drzewa
ключ - klucz
ключы - klucze
ключы - płuca
ключка - pętelka
кляґ - mikstura do przyspieszonego zakwaszania mleka na ser (podobno z cielęcego żołądka)
кляґати - zakwaszać mleko
кляканя - klękanie
клякати - klękać
кляпач - scyzoryk z drewnianą rękojeścią, bez sprężyny utrzymującej ostrze w pozy-

cji otwartej - stąd "klapacz", bo ostrze "kłapało"

* кляпачка - przyrząd z jodłowego drewna do "klapkania" (być może do straszenia dzików)

кляти - kląć

клячати - klęczeć

кминкове - kminkowe

кмин/ок - kmin/ek

* кнап - tkacz

книга - księga

книжечка - książeczka

книжка - książka

книжкове - książkowe

кнот - knot

кнур - knur

кобаса - kiełbasa

кобиця - pieniek do rąbania drewna

кобы - gdyby

кобыла - kobyła, klacz

кобылиця - przyrząd do przytrzymywania gontów podczas strugania (?)

кобылка - część haftki, w którą wchodzi haczyk (коник)

кобылинцi - odchody końskie

кобылярки - małe, okrągłe śliwki

кобялка - kobiałka, koszyk

ковадло - kowadło

ковалюваня - bycie kowalem

коваль - kowal

ковальова - żona kowala

* ковбасницi - cienkie jelita na kiełbasy

ковдра - kołdra

ковырдати - przewracać bezceremonialnie z boku na bok

ковнiр - комiр - kołnierz

ковтати - pukać

кого - kogo

когоси - kogoś

когут - kogut

когуте - kogucie

* когутикы - gatunek jabłek

когутя - kogucik

кожде - każde

кожух - kożuch

коза - koza

козібородка - rodzaj grzyba
* козяр/ка - gałąź obgryziona przez kozy
* кой - kiedy
кокарда - kokarda
коклюш - koklusz
колач - kołacz
колесо - koło, lub duże koło
колешня - szopa na narzędzia rolnicze
коліно - kolano
колінчыти - klęczeć długo
колічко ->колечко - kółeczko
коли - kiedy
колиба - koliba, szopa pasterska w górach
колик - kołek
колиси - kiedyś
колысаня - kołysanie
колысати - kołysanie
колыска - kołyska
коло - koło
колода - kłoda
колодка - kłódka
* колодка - jabłko Adama, lub kręg w kręgosłupie
колок - kołek
колонутити - mącić
колотов /ця - przybór kuchenny do rozbełtania np zsiadłego mleka
колюхо - kółko w nosie buhaja
* коляр - ten, który robił koła do wozu
коляче - kłujące
колька - kolka
колька - kolec np akacji, lub jeża
командуваня - dowodzenie
командувати - dowodzić
команиця - rodzaj trawy, dzika koniczynka
комар - komar
коменди - komedia
комендиянт - komediant
комір - kołnierz
комірка - komórka
комісия - komisja
комин - komyn
коминяр - kominiarz
* коммониця - команиця - dziko

rosnąca, drobna koniczyna
конора - jeden z pokojów w łemkowskiej chyży
конпери - ziemniaki
кому - komu
конар - konar, gruba gałąź
конаристе - z dużymi konarami (o drzewie)
конд/а, /я - rodzaj uczesania kok, lub brzydka budowa głowy z wystającą do tyłu potylicą
конец - koniec
* конец вывести - dojść do końca, wywnioskować jaki jest koniec
Конечна - nazwa wsi
конечні - koniecznie
коні - konie
коник - konik
конина - konina
конины - bzdury, dowcipy żartobliwe opowiadania
конич - koniczyna
конов/ця - konew/ka
коноплі - konopie
* коноплянник -
конче - koniecznie (?)
конярка - stajnia dla koni
копа (кiпка) - kopa,
копаниці -
копаня - kopanie
копати - kopać w ziemi
копати - kopać coś lub kogoś
копач - coś w rodzaju trójzębnych wideł, ale z zębami prostopadłymi do trzonka, do zwalania obornika z wozu (?)
копер - koper
копец (копчык) - kopiec
копыйка - panna z dzieckiem
копыля - копыльча - nieślubne dziecko
копырдати ся - żart. przewracać się
копырднути ся - przewrócić się
копытати - żart. galopować
копыто - kopyto
копніня - kopnięcie
копнути - kopnąć

копняк - kopniak
коприва - pokrzywa
копривяне - wykonane z pokrzywy (płótno np na worek)
копчасте - w kształcie kopy czasem o czyjejś głowie
корабель - statek
кораве - chropawe najcz. płótno
* коргель - mańkut
корень - korzeń
корыст - хосен - korzyść
корыстати - хіснувати - korzystać
корыто - koryto
корміня - karmienie
кормити - karmić
корова - krowa
* коровянка - krowie gówno, albo krowi gnój
* коровяр - pastuch krów
* коровярка - stajnia dla krów
коровяче - krowie
королівске - królewskie
король - król
корона - korona
коронка - koronka haft
коронка - koronka na zębie
коротке - krótkie
коротманя - skracanie
коротмати - skracać
коругов - chorągiew cerkiewna
корч - żylak
корчыти ся - kurczyć się
корчма - karczma
корчмар - karczmarz
коса - kosa
коса - warkocz
* косак - cienki, szeroki nóż do siekania kapusty
* косатка -
* косец - kosiarz
* косибав - kosiarz
косити - kosić
костиска - kościska
косяре - kosiarze
косярка - kosiarka
котик - kotek
котре - które
котя/, /тко - koc/ię, /iątko
кохане - kochane
коханок - kochanek

кохання - kochanie
кохати - kochać
коцур - kocur
кочербина - jarzębina (?)
кочерга - narzędzie do wyciągania chleba z pieca (?)
кошар - ogrodzenie dla owiec
кошеля - koszula
кошыня - koszenie
кошт - koszt
коштувати - kosztować
крав/вец, /чыня - kraw/iec, /cowa
* кравчаня - głos orła
крадене - kradzione
крадіж - kradzież
край - kraj
край - skraj, koniec
кракати - krakać
кракоч - karaluch
Крампна - nazwa wsi
кран - kran
кран - dźwig
крас - ładne, piękne
краса - piękno, uroda
красавец - piękny, przystojny mężczyzna
красавиця - piękna, urodziwa kobieta
красетне - coś b. pięknego
красота - piękno, lub coś pięknego
красти - kraść
крата - krata
крачаня - kroczenie, stawianie kroków
крачати - kroczyć, iść
краяня - krajanie, krojenie
краяти - krajać, kroić
кресати - krzesać ogień
кресати - ciosać, obcinać gałęzie w sciętym drzewie
кресачка - siekiera ciesielska, do ociosywania drewna z okrągłego na prostokątne
кресло - krzesło
крестик - krzyżyk
Крестина - imię żeńskie
крестити ся - żegnać się (uczynić na sobie znak krzyża)

крет (pol)-> кыртиця - kret
крехке - kruche, łamliwe
крещыня - chrzczenie
Крива - nazwa wsi
кривак - krzywak
кривда - krzywda
кривджени/й - krzywdzony
кривдити - krzywdzić
криве - krzywe
кривити (ся) - krzywić (się)
кривити - zaginać, giąć
np drewno na laskę, meble
криво - krzywo
кривуля - krzywizna, koliste
zakrzywienie np w drewnie
крига - kra
Крижа - święto cerkiewne Św.
Krzyża
крижаня - kobieta o szerokim
krzyżu
криживка - krzyżówka, skrzy-
żowanie
крижы - krzyż
крижове - krzyżowe
крижувати ся - krzyżować się
крий - krój
крик - krzyk
криков - krokiew
криль - król (królik)
крим - oprócz, prócz
крип - ukrop
крис - obrzeże
крисы - rondo kapelusza
кричати - krzyczeć
крылате - skrzydlate
крыло - skrzydło
крыти - kryć
крытник - sposób opasywania
spodni "на крытник" t.j.
przy pomocy sznurka wciąg-
niętego w obszewkę
кров - krew
кровне - po krwi np pokrewie-
ństwo
крок - krok
кролик - królik
* кронкач - kruk
кропіня - kropienie
кропиво - kropidło
кропити - kropić
кропля - kropla
кропля - кропка - eter

* крочай - krok
круг - krąg
* кругыні - okrągłe czarne śliwki
крук - kruk
* крукати - kruk "крукат"
крупы - krupy
крупкы - drobniutkie grudki
крутак - krętacz (?)
крутити - kręcić
кручыня - kręcenie
кряк - krzak
крячасте поле - pole zarośnięte krzakami
крячивя - krzaki
Ксандер - Aleksander
ксобі /к собі/ - do siebie
кстити - chrzcić np. dziecko
кстити /ся/ - żegnać /się/
куб - biodro
* кугик - gatunek sowy
куділь - kądziel
кудлати/й - kudłaty
кудлач - kudłacz
* кукавка - kukułka
кукати - kukać
кукевка - rodzaj bułki
кукуриця (*pol.*) - тендериця kukurydza
кукурудзок - szyszka
* кукучка - kukułka
* куліга - kulik
куля - kula
куляти - kuleć
куната - jedno z pomieszczeń łemkowskiej chyży
купа - kupa
* купалка - świetlik
купати /ся/ - kąpać się
купей - купник - купняк - ptak gnieżdżący się w kupach kamieni
купец - kupiec
купіль - kąpiel
купити - kupić
купно - kupno, zakup
купуваня - kupowanie
купувати - kupować
кура - kura
курастра - siara, pierwsze mleko po ocieleniu się krowy

курділь - курдель - według wierzeń Łemków cieniutki biały robaczek znajdujący się w wodzie, powodujący chorobę zwierząt i ludzi. Podobno "wlazł w język" Można go było "zaczytać" - znając tajemne formułki
курит - pada śnieg
курити - palić papierosy
курит ся - kurzy się, lub dymi się
курнява - intensywne opady śniegu, zawieja
курнявка - purchawka
курорт - kurort, uzdrowisko
курте - krótkie
курца пака - przekleństwo, obcego pochodzenia, którego Łemkowie nie rozumieli i być może dlatego było uważane za łagodne
курчаня - burczenie (w brzuchu)
курчати - burczeć
курятина - mięso z kury
курятко - kurczątko
куряч - palacz
куряче - kurze
кус - trochę
куса - psi pysk
кусаня - kąsanie, gryzienie
кусати - gryźć, kąsać
кусіся - troszeczkę
кусіцька - troszeczkę jeszcze mniejszą
кусити - kusić
кусьцьок - trochę
кут - kąt
кутец - chlew
кути - kuć
кутик - kącik
кутя - potrawa wigilijna (z Ukrainy ?)
куча - chlew
кучерити - kręcić, kędzierzawić
кучеры - kędziory
кучеряве - kędzierzawe
кушыня - kuszenie
кушнір - kuśnierz

Л

Лаба - stopa
Лабати/й - z dużymi stopami
Лава - ława, duża kładka
Лавиця - ława, trochę archaicznie, lub poetycko
Лавка - ławka, lub mała kładka
Лавок - pokos, najcz. trawy
Лад/а, /ичка - skrzynia - głównie na odzież
Ладне - ванне - ładne
Ладні - ładnie
Ладувати - ładować
Ладунок - ładunek
Лазити - łazić
Лазы - nazwa terenowa
Ламаниця - urządzenie do łamania lnu
Ламати - łamać
Ламливе - łamliwe
ластивка - jaskółkak
лебедь - łabędźd
лев - lew
левч -
легко - lekko
легковажыти (си) - lekkoważyć (sobie)
ледаче - ladaco (?)
ледаяке - byle jakie
ледво - ledwo
ледяне - lodowe, z lodu
лежати - leżeć
лежаче - leżące
лежачи/й - leżący
лежачы - leżąc
лекшати - lżeć,(o bólu, nacisku, biedzie itp)
лекше - lżej
лекше - lżejsze
лелия - lilia
лем - tylko
Лемак - Łemko
лемківске - łemkowskie
Лемкыня - Łemkinia
Лемко - Łemko
Лемковина - Łemkowszczyzna
Лемчатко - żart. dziecko łemkowskie
лен - len
ленія - linia

леняне - lniane
лестити (ся) - łasić się
летіти - lecieć
Лешко - Leszek
лівак - mańkut
ліве - lewe
лігати - kłaść się
ліє - leje, pada
лізти - leźć
лізти - puszczać kolor w praniu, blaknąć, obłazić
лік - lekarstwo
лікарство - lekarstwo
лін - ktoś b. leniwy
лініве - leniwe
лінивити ся - leniwić się
лінити ся - zmieniać sierść
лінский - łoński, ubiegłoroczny
лінь - ktoś b. leniwy
ліпити - lepić
ліпшати ся - lepszać się, poprawiać się (pod wzgl. zdrowia, sytuacji materialnej itp)
ліпше - lepiej
ліпше - lepsze
лісівкы - kurki
ліскови/й орих - laskowy orzech
лісне - leśne
лісничи - leśniczy
лісове - leśne
літати - latać
літне - letnie
літне - letnie (ledwo ciepłe)
літо - lato
літоркы - niskie drabiny do wozu (?)
літра - litr
лічыня - leczenie chorób, ran
лічыти - leczyć
ліщына - leszczyna
ліщынове - leszczynowe
лія - ulewa
лизати - lizać
линов - lina
липа - lipa
липень - lipiec
липкати - kleić
липкаче - klejące
липке - klejące

Липник - nazwa wsi
липнути - kleić
липньове - lipcowe
липове - lipowe
Липовец - nazwa wsi
лист - list
лист/ва, /овка - list/wa, /ewka
листови/й - listowy np papier
листонош - listonosz
листопад - listopad
листопадове - listopadowe
листяте - лисьцяте - liściaste np drzewo
лит - potężna ulewa, oberwanie chmury
лихе - liche
лихо - licho
лицар - rycerz
лице - policzek
личко - liczko, policzek
лишай - liszaj
лишати - zostawiać
лишене - zostawione
лишыти - zostawić
лишка - lis
Лыжка - łyżka
Лыса - imię krowy, lub klaczy z białą łatą na czole zachodzącą aż między rogi
Лысава - łysawa, imię krowy z białą łatą na czole
Лобода - lebioda
Локот - łokieć
Ломити - łamać
любити - lubić
Любка - Любомiра - imię żeńskie
Любко - Любомiр - imię męskie
любов - miłość
любовне - miłosne
любуваня - kochanie, miłowanie
любувати - kochać, miłować
люд - лед - lód
люде - ludzie
людзке - ludzkie
люпати (ся) - moczyć sobie nogawki chodząc po rosie
люти/й - luty
лютове - lutowe
люфа - lufa
лючiкы -

лябати - pić po kociemu, chlipiąc językiem po trochę
лябэда - ktoś opowiadający byle co, chlapiący językiem bez hamulców, plotkarz
ляпа - plotkarka
лячы - położyć się
льве - lwie
льоник - sworzeń, zawleczka

M

ма - ma
ма бити - ma być, powinno być
маеток (?) - majątek
маз - maź, rodzaj wytwarzanego domowym sposobem z ropy naft.
мазати - mazać, smarować
Мазур - jedna z potocznych nazw którą określano Polaków
мазурити (ся) - brudzić się
мазяр - człowiek rozwożący i sprzedający maź
* мазярка - smarowniczka
мазярске - maziarskie
мазьґати - maźgać, smarować mazią, brudzić
маіти - maić, ozdabiać zielenią
Май - Maj
майже - prawie
майкеткы - falbanki
майжет - mankiet
мак - mak
макове - makowe
маковины - słoma makowa
макутра - naczynie do ucierania maku
макух - makuch (?)
маŀе - małe
маленке - maleńkie
маліня - zmniejszanie
маліти - zmniejszać
малина - malina
малиниско - malinnik
малинник - malinnik, obszar na którym rosną maliny
малинове - malinowe
малиняк - teren porośnięty malinami, zarośla malinowe
маŀо - mało
маŀпа - małpa
маŀпе - małpie
маŀпятко - małpiątko
малюване - malowane
малюваня - malowanie
малювати - malować
* маляґа - ten, kto pomału pracuje
маляр - malarz
малярске - malarskie

маля/тко - maleństwo
мальота - coś b. małego
мам - mam
мама - mama
мамине - mamine, należące do mamy
мамити - mamić
* мамка - mamusia
мамочка - mateczka
мамуна - coś, co mami, zwodzi na manowce,jakieś "licho"
мамунити - zwodzić na manowce ogłupiać, bałamucić
* мамунка - lalka
мапа - mapa
мапник - mapnik
мара - mara
* маранча - mnóstwo, wielka ilość czegoś "маранча гусениц на капусті"
Марец - Marzec
Мария - Maria
маркерант - symulant
маркерувати - symulować
маркітний - markotny
марне - marne
марні - marnie
марніти - marnieć
марник - diabeł
марнувати - marnować
маручати - mówić coś niewyraźnie przez sen, męczyć się w złym śnie
марцюваня - marcowanie
марцьове - marcowe
* масеса - kobieta powolna jak smoła
масло - masło
масне - tłuste
маст - maść
* маст - smalec wieprzowy
* мастило - jajko z mąką rozrobione na mleku
мастити - maścić, dodawać tłuszczu
масьляк - maślak
материне - matczyne
материньске - matczyne
материньство - macierzyństwo
* матеркувати - przeklinać na matkę
матір - matka, macierz

мати - mieć
мати - matka
мати - mieć powinność, "ты маш быти мудриши/й" - "ty powinieneś być mądrzejszy", albo пр"ты старша, та уж быс мала таке знати" ty jesteś starsza więc powinnaś już coś takiego wiedzieć
Матрона - imię żeńskie
матрос - marynarz
махати - machać
махерина - pęcherz
махнути - machnąć czymś
махнути - machnąć "komuś", uderzyć
махорка - machorka
мацице - мацицьке - malutkie
мацяти - macać, obmacywać
маць - мацьота - coś b. małe
* мачата - nasiona maku "было того як мачат"
мачати - maczać
маш - masz
машына - maszyna
машынове - maszynowe
машкара - maszkara, coś paskudnego, brzydactwo
мащене - maszczone, z dodatkiem tłuszczu
мащыня - maszczenie, polewanie tłuszczem
мвачура - мочара - bagno
мджуриня - mrużenie oczu
мджурити - mrużyć
мед - мюд - miód
медведе - niedźwiedzie
медведик - niedzwiadek
* медведик - szkodnik ziemniaczany
медведятко - niedzwiedziątko
медвід - niedźwiedź
медера - woda mocno słodzona miodem, przen. coś o wspaniałym niespotykanym smaku
меджа - miedza
медже - między
медивник - miodownik
медик - miodzik
медицина - medycyna
медове - miodowe
медовник - miodownik

мелене - mielone
мельниця -> мийниця - miednica
мене - mnie
* ментус - miętus
менчаня - zmniejszanie
менчати - zmniejszać
менче - mniej
менче - mniejsze
мерва - mierzwa
* мерест - niskie bagienne ziele
* мерзеник - obmierzły, nieprzyjemny człowiek
мериндя - jedzenie dawane pastuchom, lub innym pracującym w polu
* металец - wąż, który wg. starodawnych wierzeń brał swój ogon do pyska i tworząc w ten sposób koło toczył się po zboczu. Gwizdał też podobno na deszcz.
метаня - rzucanie
метати - rzucać - ale "rzucić" to nie "метнути" ale "шмарити"
метати ся - rzucać się
меч - miecz
мешканя - mieszkanie, dom
мешканя деси - mieszkanie gdzieś
міг (бым) - mógł (bym)
мід - miedź
мідяне - miedziane
мінити ся - błyszczeć, migotać, zmieniając barwę
міняти (ся) - zamieniać się
міняче - coś mieniące się
міра - miara
мірка - miarka
міркувати - miarkować
Мірон - imię męskie
міряня - mierzenie
міряти - mierzyć
місило - місиво -
місити - miesić (ciasto)
міст - most
містечко - miasteczko
містити (ся) - mieścić się
місто - miasto
містове - miastowe, miejskie
місце - miejsce

місяц - miesiąc
місяц - księżyc
місячне - miesięczne
місячні - miesięcznie
місьцьове - miejscowe
мітла - мітва - miotła
мітляр - miotlarz, wyrabiający i sprzedający miotły
міх - miech, wór
міхыр - pęcherz moczowy
міхыр - pęcherz od oparzenia
міхырча - pęcherz moczowy wysuszony
міц - mocne
міцне - mocne
міцніня - wzmacnianie
міцніти - mocnieć, wzmacniać się
міцно - mocno
міч - mocz
мішане - mieszane
мішанина - mieszanina
мішаня - mieszanie
мішати - mieszać
мішечок - woreczek
мішок - worek
мигаьня - miganie
мигати - migać
микытаня - rodzaj wierzchniego zimowego okrycia męskiego z białego sukna
Миколай - Mikołaj
мила - miła
миле - miłe
милiст - miłe zachowanie czyjeś, miły sposób bycia
Милиян - imię męskie
мило - miło
мимо - mimo
минене - minięte
миніня - minięcie
минути - minąć
миняк - podczas malowania ścian lub sufitu zostawione miejsce niezamalowane, "minięte"
миняти - mijać
мир - mir, poważanie, pokój
мирити ся - godzić się, dążyć do pokoju
миса - misa
миска - miska

мисник - wieszak na miski, talerze, często ozdobny
мисятко - maluteńka miseczka
Митро - imię męskie
Михал - imię męskie
мы - my
мыдлитити - mydlić
мыдло - mydło
мык - myk
мыкнути - myknąć
мылити ся - mylić się
мыльне - mylne
мыльні - mylnie
мымрати - mamrotać
мырдати - merdać
мырчаня - mruczenie
мырчати - mruczeć
мысель - myśl
мыто - myto, cło
мыш - mysz
мышынці - mysie odchody
мышкар - człowiek zajmujący się kastrowaniem prosiąt
мышкувати - kastrować
мышперг ач - мышперхач - nietoperz
млака - kałuża
мліня - mdlenie, omdlewanie
мліти - mdleć
млин - młyn
млинец - młynek
млинкувати - młynkować, oczyszczać ziarno z plew
* млинчівка - жорнивка - kij do obracania kamienia w żarnach
многая - dużo, wiele, mnóstwo
множыня - mnożenie
множыти - mnożyć
мова - mowa, język
мовне - mowne, językowe
мовни/й - mowny, rozmowny
мовчаня - milczenie
мовчати - milczeć
мовчкы - milcząco
модрінь - жквірк - modrzew
мое - moje
може - może
можливе - możliwe
можливіст - możliwość
можна - można
мозгове - mózgowe
мозок - mózg

мозолисте - pełne odcisków
мозоль - odcisk na dłoni od ciężkiej pracy
мокнути - moknąć
мокре - mokre
Мокре - nazwa wsi
мокро - mokro
мокряве - mokrawe, wilgotne
моліня - modlenie
молитва - modlitwa
молитвенник - modlitewnik
молити ся - modlić się
молитовне - modlitewne
молитовні - modlitewnie
мол̆оде - młode
мол̆одіж - młodzież
мол̆одіжне - młodzieżowe
мол̆оди/й - młody
мол̆оди/й - pan młody
мол̆одист - młodość
мол̆одиця - panna młoda
мол̆одніня - młodnienie
мол̆одніти - młodnieć
мол̆око - mleko
мол̆оти - mielić, mleć
мол̆отити - młócić
мол̆оток - młotek
мол̆очыня - młócenie
мол̆очне - mleczne
мор - pomór
морд - mord
морда - morda
мордувати - mordować
мордувати ся - mordować, męczyć się
море - morze
моримуха - muchomor
морити - morzyć
морити ся - morzyć się, umartwiać się
морков - marchew
* морковянка - морквяниця - ziele podobne do marchwi
морове - morowe
морожене - mrożone
морожыня - mrożenie
мороз - mróz
морозиво - lody
морозиско - duży mróz
морозити - mrozić
морозок - przymrozek
морске - morskie

моршыня - marszczenie
моршыти ся - marszczyć się
моряк - marynarz
мосурити ся - chmurzyć, burmu-
szyć się
мосяж - mosiądz
мотыка - motyka
мотылиця - motylica, choroba
bydła i owiec
мотыль - motyl
мотлочыти - gnieść, tłamsić
мотовило - motowidło
мотор - motor
моторове - motorowe
мотуз/ок - sznur/ek
мотузя - sznurki
мох - mech
мохате - mechate
Мохначка - nazwa wsi
мохове - mchowe, dot. mchu
моц - dużo
мочар - bagno albo coś b.
mokrego
мочара - bagno
мочы - móc
мочыло - bagno
мочыня - moczenie
мочыти - moczyć
мошок - meszek
мош - moszcz
моя - moja
мрия - marzenie
мрияти - marzyć
мстивіст - mściwość
мстиви/й - mściwy
мстити ся - mścić się
мудрагель - mądrala
мудрец - mędrzec
мудрист - mądrość
мудрота - mądrość
мудрувати ся - mądrzyć się
муж - mąż
мужество - męstwo (?)
мужске - мужеске - męskie
мужчына - mężczyzna
музыка - muzyka
музыкант - muzyk, muzykant
музыкуваня - muzykowanie
музыкувати - muzykować
музычне - muzyczne
музычні - muzycznie
мука - mąka

мука - męka
мулити - mulić
мундур - mundur
мундурове - mundurowe
мур - mur
* мурда - "уця мурдяста" owca z czarnymi obwódkami wokół oczu
муруваниця - murowany dom, kamienica
муруваня - murowanie
мурувати - murować
мурчати - mruczeć
мус - mus
мусіти - musieć
мутити - mącić
* мутник - mała rzeczka, która ledwie się wije między kamieniami
муха - mucha
* муцикы - rodzaj uczesania
мученик - męczennik
мучыня - męczenie
мучыня - mączenie; "омучыти ся" pobielić się mąką
мучыти - męczyć
мучыти ся - męczyć się
* мужара - мужера - mszyce (?)
мюд - мед - miód
мявкніня - miauknięcie
мявкнути - miauknąć
мявч - piłeczka o wielkości tenisowej, ze zbitej sierści krowiej, uzyskiwanej stopniowo podczas czyszczenia bydła zgrzebłem i szczotką
мявчаня - miauczenie
мявчати - miauczeć
мягісе - b. miękkie
мягіцьке - mięciutkie
мягке - miękkie
мягко - miękko
мяготина - coś b. miękkiego
мязисти/й - umięśniony, muskularny
мязы - mięśnie
мякніня - mięknięcie
мякнути - mięknąć
мяно - miano
мянуваня - mianowanie
мянувати - mianować
мясиво - mięsiwo

мясиско - mięcho
мясисте - mięsiste
мясне - mięsne
мясо - mięso

Н

на - na
на - masz
набавити ся - nabawić się w zabawę
наберати - nabierać, nakładać
набивати - nabijać
набити - nabić
набырніЛе - nabrzmiałe
набырміти - nabrzmieć
наболіЛе - nabolałe
набрати - nabrać
набрехати - naszczekać
набрыднути - obrzydnąć
набурмушыти (ся) - naburmuszyć się
наважыти - naważyć
навалити - nawalić
наварити - nawarzyć, nagotować
навезти - nawieźć
навернени/й - nawrócony, do uczciwego życia, nowej wiary
навернути - nawrócić kogoś na coś
навернути - zawrócić z drogi
навернути - zawrócić np krowę idącą do szkody
навертаня - nawracanie
навертати - nawracać
навержник - pokrywka od maselniczki
навести - nawieść
* навести ся - zmówić się
навет - nawet
навіз - nawóz
* навиля - tyle siana, słomy itp ile się weźmie na widły
навожыня - nawożenie
навозити - nawozić
навоЛокы - kolorowe (najczęściej brązowe lub białe sznurki wełniane, do przywiązywania kierpców i owijania onuc)
навчаня - nauczanie
навчыти - nauczyć
навязати - nawiązać
нагайка - nahajka
наганяти - naganiać
нагін - nacisk, presja, napa-

stliwość
* нагорнути - nagarnąć "вода нагорнула каміня, патыча"
нагорода - nagroda
нагынати - naginać
* награбча - ilość siana, słomy nabrana grabiami, do położenia na wóz
нграня - nagranie
нграти - nagrać
нграти (ся) - nagrać się
нагребати - nagrzebać, nakopać
нагребсти - nakopać, nagrzebać
нагривати - nagrywać
нагрити - nagrzać
нагришыти - nagrzeszyć
наґадати (ся) - nagadać się
над - nad
надавати ся - nadawać się do czegoś
надавати чогоси - nadawać czegoś
надерати ся на дачым - kłócić, szarpać się o coś, wyrywać sobie z rąk
надіваня - nadziewanie
надівати - nadziewać
надіти - nadziać
надія - nadzieja
нади/й/ти - надыйти - nadejść
надити плуг - nałożyć na starte ostrze lemiesza nowy kawałek stali, przyspawać i za hartować
наднести - nadnieść, nadrzucić
надоісти - nadojeść komuś, obrzydnąć doszczętnie
* надост - na dosyć, dość
нажати - nażąć
нажерти - nażreć, zdenerwować
нажерти ся - nażreć się, najeść łapczywie
назберати - nazbierać
назва - nazwa
назвати - nazwać
называти - nazywać
назначыти - naznaczyć
назносити - naznosić
назряче - zezowate
наіжыти ся - najeżyć się
наіздити ся - najeździć się

наімати - nałapać
наісти ся - najeść się
най - naj
найбарже - najbardziej
найбільше - najwięcej
найважніжше - najważniejsze
найвекше - największe
найвеце - najwięcej
найвыжше - najwyższe
найгірше - najgorsze
найдальше - najdalsze
найдене - znalezione
найкражше - najładniejsze
найліпше - najlepsze
найменче - najmniejsze
найменче - najmniej
наймiцніжше - najmocniejsze
наймильше - najmilsze
найнижше - najniższe
найокропніжше - najokropniejsze
найострижше - najostrzejsze
найпваньше - najmarniejsze
найперше - najpierw
найпрудше - najszybciej
найскорше - najszybciej
найти - znaleźć
найтукше - najtęższe, największe
найтуньше - najtańsze
найчастіжше - najczęstsze
найчастіжше - najczęściej
накіптити - nakopcić
накіпчене - nakopcone
накыдати - nakapać z łyżki
накыснути - nakisnąć
накласти - nakłaść
наклюпати - nabić, wcisnąć do głowy
накляти - nakląć
накопати - nakopać
накупити - nakupić
накурити - napalić, albo nadymić
наламати - nałamać
нале - на-ле - на ле - masz no
наливати - nalewać
наливкы - worki pod oczami
нализати ся - nalizać się
налисник - naleśnik
наляне - nalane

НАКАСЛИК - szafka przy łóżku

наляни/й - tłusty, o miękkim ciele, jakby spuchnięty
намастити - namaścić
намащене - namaszczone
намащыня - namaszczenie
наметати - narzucać
намiряти - namierzyć
намiсити - namiesić ciasto
намiтувати - narzucać
намышлiти ся - namyślić się
намокнути - namoknąć
намолотити - namłócić
намордувати ся - namordować się, nameczyć
намочыти - namoczyć
намучыти ся - namęczyć się
нанашка -> нонашка
нанести - nanieść
нанести ся - nanieść się czegoś, namęczyć
наносити - nanosić
нанюхати ся - nawąchać się
наомышнi *(pol.)* -> нарокои - umyślnie
наоповiдати - naopowiadać
напавати - poić, napawać
напад - napad
нападати - napadać
нападени/й - napadnięty
напапрати - napaprać
напарити - naparzyć
напасти - napaść
напахати ся - nawąchać się
напацькати - napaćkać
напевно - napewno
наперати - napierać
наперати ся - domagać się czegoś
наперед - naprzód, najpierw
наперсток - naparstek
напечы - napiec
напис - napis
написати - napisać
напити ся - napić się
напиток - napój, napitek
наплювати - napluć
напоiти - napoić
наполоти ся - naplewić się, napracować
напоминати - napominać
напомнути - napomnąć
направа - naprawa

направяти - naprawiać
напражати - prostować
напред - przed kimś, czymś
np "пес летів напред него"
pies biegł przed nim
напростити - wyprostować
напротив - na przeciw
напротив - przeciwnie,
нарабяти - manipulować czymś
zręcznie, z wprawą, przez
dłuższy czas (głównie chodzi
o jakieś narzędzie)
нарада - narada
нараджати ся - naradzać się
нарадити ся - naradzić się
нараз - naraz, równocześnie
наразі - narazie
нараіти - poradzić, podpowiedzieć, namówić na coś,
nastręczyć bez pejoratywnego
odcienia tego określenia
нарастати - narastać
нарвани/й - narwany
нарвати - narwać
наренный - szybki do roboty
pracowity człowiek
наречени/й - narzeczony
нарешті - nareszcie
нарид - naród
нарізати - narżnąć
нарикати - narzekać
нарысувати - narysować
нарыхтувати - przygotować
наробити - narobić,
наробити ся - napracować się
народжыня - narodzenie
нарожно - założyć buty na nieodpowiednie nogi
нароком - umyślnie, lub dla
żartu
нароснути - narosnąć
нарубати - narąbać
наручо - наруча - naręcze,
ilość drew, siana, słomy,
itp.którą można wziąć
"na rękę" (lub oburącz)
нарушыти - naruszyć
нас - nas
насіпати ся - naszarpać się
насиляти (ся) - natężać (się)
насылати - nasyłać
насытити (ся) - nasycić (się)

насЛати - nasłać
* насновати - nasnuć np. pająk pajęczynę
насрати - nasrać
настати - nastać
насувати - nasuwać
насунути - nasunąć
насьмітити - naśmiecić
насьміяти ся - naśmiać się
насьцяти - naszczać, nasikać
натворити - natworzyć
натерпіти ся - nacierpieć się
натерти - natrzeć na tarce np ziemniaków, marchwi
натіганя - naciąganie
натігати - naciągać
натішыти ся - nacieszyć się
натина - nać ziemniaczana
* натинянка - nać różnych roślin cięta na zielonki dla bydła
натискати - naciskać
натрепати - nawrzucać czegoś z trzaskiem
натрушыти - nakruszyć
натрясти - natrząść
натура - natura, charakter
натура - natura, przyroda
натурчати - nagadać natrętnie nakrzyczeć
* натха - ziele, którym okadzają, gdy kogoś "złe" natchnie
натягнене - naciągnięte
натягнути - naciągnąć
натяти - naciąć
наука - nauka
науковец - naukowiec
науково - naukowo
научытель - nauczyciel
нафта - nafta
нафталіна - naftalina
нафтове - naftowe
нахвалити ся - nachwalić się
нахыр - jednak, mimo tego, "повідали, же придут гнеска а нахыр не пришли"
* началистый - człowiek rwący się, palący się do pracy
нахмарити ся - nachmurzyć się
находити ся - nachodzić się
нахчыти -> навчыти - nauczyć
начепяти - naczepiać

начерпати - naczerpać
начесати - naczesać
начынка - placek świąteczny
начытати ся - naczytać się
начухати - natrzeć, namasować
наше - nasze
наще - naczczo
не - nie, przeczenie niesamodzielne. Występuje ze słowem, którego dotyczy np "не ход" Często występuje razem z samodzielnym przeczeniem "ні" np "Придеш до нас гнеска? Czy przyjdziesz do nas dzisiaj? "Ні, не приду!" Nie, nie przyjdę! Bywa, że "не" użyte jest samodzielnie, gdy nie ma czasu na wypowiedzenie drugiego słowa, lub jest ono oczywiste, albo zamiast słowa użyty jest wymowny gest np wstrzymywania
небеса - niebiosa
небеске - niebieskie
небеско - niebiesko
небесне - niebieskie (od niebios)
небо - niebo
небога - nieboga
небожатко - niebożątko
неборак - nieborak
неважне - nieważne
невелике - niewielkie
невельке - niewielkie
невеселе - niewesołe
* невірник - niedowiarek (?)
невіста - synowa
* невидок - słaba widoczność
негоден - не годен - nie będący w stanie
недавно - niedawno
недалеко - niedaleko
неділя - niedziela
недільне - niedzielne
недобре - niedobre
недобри - niedobrze
недовго - niedługo
недогрызя - siano niedojedzone
недоугі/й - niedołężny
нее - не є - не єст - nie ma

неєден - не єeдeн - niejeden
неєдно - niejedno
нежыве - nieżywe
нездобачкы - niespodziewanie
нездорове - niezdrowe
нездорово - niezdrowo
незЛе - niezłe
незле -> нежлі - nieźle
* незлюдный - nie żyjący z ludźmi, odludek
незнане - nieznane
незнатя - nie wiadomo
незрозуміЛе - niezrozumiałe
* некельтивный - człowiek nie wydający pieniędzy
необче - nieobce
неохота - niechęć
непек - niebezpieczeństwo
неписане - niepisane
неправда - nieprawda
неправдиве - nieprawdziwe
неприступ - brak dostępu
неприступне - niedostępne
неприязне - nieprzyjazne
неривно - nierówno
нероба - nierób
неробітни/й - niepracowity
нерозважни/й - nierozważny
нерухаве - nieruchawe
несіня - niesienie
несподіванка - niespodzianka
несподівано -> нездобачкы - niespodziewanie
нестерпне - trudne do wytrzymania, wycierpienia
нести - nieść
нести ся - jechać konno wierzchem
нетерпливо - niecierpliwie
нетрудно - nietrudno
нехандоґа - niedbaluch, brudas (szczególnie o kobiecie)
нехтячы - niechcący
нещасливе - nieszczęśliwe
нещасне - nieszczęsne
нещесьця - nieszczęście
ні - nie, przeczenie samodzielne. Jednym słowem można zaprzeczyć całej kwestii w odróżnieniu od przeczenia niesamodzielnego ->"не"
* ніверити - poniewierać, nisz-

czyć np odzież
* німина - воронівка - krzew rosnący na obrzeżach lasu
* нірский кріль - świnka morska
нiт - nie ma, czasem w niektórych regionach używane jako przeczenie "ні"
нибы - niby
нива - niwa
ниґда - nigdy
ниґде - nigdzie
ниж - ніж - nóż
нижнє - dolne
ниж обіручни/й - ośnik
* ни камы ни памы - określenie głodnego roku
* никто -> нихто
ним - nim
нис - nos
нисенито - ни се ни то - potocznie coś niekonkretnego co niewiele jest warte. Być może powiedzenie wywodzi się z negatywnego stosunku Łemków do mieszańców rusnacko-polskich albowiem "ce" jest archaicznym odpowiednikiem polskiego "to". Byłoby to lapidarne "ni Rusnak (ce)- ni Polak (to)". Ktoś niezdecydowany.
нитка - nitka
нихті - paznokcie
нихто - nikt
нич - nic
нич - dopóki "буду чекав нич не прихаш" - będę czekał dopóki nie przyjedziesz"
нич - noc
* ничгід - człowiek nic nie wart
ничые - niczyje
ничлиг - nocleg
ничне - nocne
нищыня - niszczenie
нищыти - niszczyć
нияк - nijak
нияке - nijakie
нырґа - ktoś przykry, marudny nieprzyjemny
нове - nowe

новенна –
новіст – nowość
новина – nowina
Новиця – nazwa wsi
ново – nowo
нога – noga
ногавиця – nogawka
ногавкы – spodnie letnie, płócienne
ножата – nożęta
ножне – nożne
ножні – nożnie
ноле – "ноле руж ся" rusz no się
нон – tamten
нона – tamta
нонашко – chrzestny
* носалькы – носулькы – otwory nosowe
носате – z wielkim nosem
носач – z wielkim nosem
носити – nosić
носове – nosowe, dotycz. nosa
нота – nuta
нохот – paznokieć
ноша – strój, ubranie
нурцювати – nurkować
нюрцювати – nurkować
нют – nit
нютувати – nitować
нюх – węch
нюханя – wąchanie
нюхати – wąchać
ня – мя – mnie
ня – coraz rzadziej spotykana forma samodzielnego przeczenia "ні" – nie, z zaakcentowanym tchnieniem krtani na końcu (niemożliwym do wyrażenia przy pomocy znanych mi znaków graficznych)
няньо – tatuś
няньове – l. mn. tatusiowie
няньове – (należące do)tatusia

O

o! - o! (wykrzyknik)
оба - obydwaj
обабрати ся - upaprać się
обадати - obadać
обарянец - оберянец - obwarzanek
обаткати - wykonać pisankę -> "баткати"
обатурити ся - obudzić się na dobre, otrzeźwieć, oprzytomnieć. Gdy ktoś się zbudzi formalnie, ale jeszcze nic do niego nie dociera, to mówi się: "іщы ся не обатурив"
* обачыти ся - wyzdrowieć
обгартати - np ziemniaki obsypywać w rzędach, ręcznie motyką lub konno płużkiem
обготовити -> обварити - obgotować
обгадати - obgadać
обдарувати - obdarować
обдерати - obdzierać
обдерти - obedrzeć
обділити - obdzielić
обдоптати - obdeptać
обдурити - oszukać, otumanić
обдути - obwiać "вітер обдує" wiatr obwieje
оберати - obierać, wybierać
обертаня - obracanie
обертати - obracać
обертен/ь - część wozu
обі - obydwie
обізрити - obejrzeć
обізрити ся - obejrzeć się
обілити - obielić, pomalować na biało
обірвати - oberwać
обірвати ся - podźwigać się
обіруч - oburącz
обіручний ниж - oburęczny nóż, ośnik
обіхати - objechać
обіцювати - obiecywać
обіцяти - obiecać
оби/й/ти - obejść
оби/й/ти ся - обыйти ся - obejść się

обити - obić,
обитя - obicie
обырви - brwi
обыстя - obejście, gospodarstwo od podwórza
обытя - obycie
обкладати - obkładać
* обкрочыти - okroczyć, przekroczyć "кін обкрочыт яругу"
* облесный - obleśny, fałszywy
облак - okno
облетіти - oblecieć
облечыня - ubranie
облечы (ся) - ubrać się
облізене - облізле - oblazłe, wyblakłe
облізти - obleźć, wyblaknąć
облізувати - blaknąć
облікати - ubierać
обліпити - oblepić
обліпяти - oblepiać
облісок -
обливане - oblewane,
обливане - emaliowane
обливати - oblewać
облизати - oblizać
облизувати - oblizywać
облюбити - oblubić
обляти - oblać
обметати - obrzucić
обмітувати - obrzucać
обнести - obnieść
обнимати - obejmować
обносити - obnosić
обношыня - obnoszenie
обнюхати - obwąchać
обнюхувати - obwąchiwać
обняти - objąć
обоє - oboje, obydwoje
оболона - błona
оборона - obrona
оборонити - obronić
обороняти - obraniać
обрабяти - obrabiać
обрастати - obrastać
обраховувати - obliczać
обрахуваня - obliczenie
обрахувати - obliczyć
обрахунок - obliczenie, obrachunek
обрехати - oszczekać
обризати - oberżnąć

обривок - obrzynek
обризувати - obrzynać
обрывати - obrywać
обробити - obrobić
обробка - obróbka
обросле - obrośnięte
обросене - obrośnięte
оброснути - obrosnąć
обрубіня - obrąbienie
обрубити - obrąbić
обрубяти - obrąbiać
обрудити ся - obrudzić się
обруч - obręcz
обручка - obrączka
обряд - obrząd
обряджати - obrządzać
обрядити - obrządzić
обрядове - obrzędowe
обрядок - obrządek
обсадити - obsadzić
обсідати - obsiadać
обсісти - obsiąść
обсикати - obsikać
обслинити - obślinić
обсмаркане - obsmarkane
обсмаркати (ся) - obsmarkać się
обставіня - obstawienie
обставины - warunki
обставити - obstawić
обсьміяти - obśmiać
обсьцяти - obszczać
обтерати - obcierać
обтерти - obetrzeć
обтинати - obcinać
обтрясти - obtrząść
обуджыня - obudzenie
обудити (ся) - obudzić (się)
обути (ся) - obuć(się)
обутя - obucie, obuwie
обух - obuch
обходити - obchodzić
* обхудный - wychudzony, dość chudy
обшывати - obszywać
обшывка - obszycie dodatkowym paskiem płótna dla wzmocnienia brzegów (w ludowym stroju często zamiast kołnierza i mankietów w koszuli)
обшыте - obszyte
обшытя - obszycie
овад - owad, najczęściej w zna-

czeniu bąków gryzących bydło
оваде - owadzie, dot. owada
оваляти - obrudzić się
овалькати - np. uformowane dłońmi w walec ciasto przetoczyć po mące, by się nie kleiło
овантолити ся - najeść się łapczywie, opchać się
овес - owies
овечка - owieczka
овивати - owijać
овивач - owijacz (w przedwojennym wojsku polskim taśma trykotowa do owijania nóg w łydce)
овосы -> волосы - - власы włosy
овоч - owoc
огварити - obgadać, oczernić
* огварка - obmowa
оген - ogień
* оглав/ец - część uprzęży końskiej, zakładana na głowę
огороджыня - ogrodzenie
ограти - ograć
огриваня - ogrzewanie
огривати - ogrzewać
огривач - ogrzewacz
огрити - ogrzać
огритя - ogrzanie
огрызати - ogryzać
огурок - ogórek
огєр - ogier
огiн - ogon
од - od
одберати - odbierać
одбивани/й - odbijany
одбивати - odbijać
одбите - odbite
одбити - odbić
одбитя - odbicie
одвага - odwaga
одваджати - odczepiać
одвадити - odczepić
одважаня - odważanie
одважати - odważać
одважыти ся - odważyć się
одважнi - odważnie
одважни/й - odważny
одважник - odważnik
одвалити - odwalić
одвалювати - odwalać

одваляти - odwalać
одвдячати ся - odwdzięczać się
одвезти - odwieźć
одвести - odwieść
одвивати - odwijać
одвити - odwinąć
одвыкнути - odwyknąć
одводити - odwodzić
одвозити - odwozić
одвязати - odwiązać
одвязувати - odwiązywać
одгаднути - odgadnąć
одгартати - odgarniać
одгынати - odginać
одгорнути - odgarnąć
одгороджене - odgrodzone
одгородити - odgrodzić
одгребати - odgrzebać
одгривати - odgrzewać
одгрити - odgrzać
оддавати - oddawać
оддаліня - oddalenie
оддати - oddać
оддерати - oddzierać
оддерте - oddarte
оддерти - odedrzeć
оддiлити - oddzielić
оддiляти - oddzielać
оддых - oddech
оддыханя -> дыханя - oddychanie
оддыхати -> дыхати - oddychać
оддыхнути - odetchnąć, odpocząć
оддулити ся - odstać od czegoś, spaczyć się
оджалувати - odżałować
оджегнати ся - odżegnać się
оджерти ся - odgryźć się
оджывати - odżywać
оджыти - odżyć
одзерати - ściągać, odgapiać
одзывати ся - odzywać się
одiвати ся - ubierać się, odziewać się
одiти ся - odziać sie
оди/й/ти - одыйти - odejść
оди/й/тя - одыйтя - odejście
одкажати - odkażać
одказати - odmówić, odpowiedzieć
одкале - одкаль - skąd
одкачати - odtoczyć, odkatulać
одкладати - odkładać

одкЛасти - odłożyć
одкраяти - odkroić
одкрывати - odkrywać
одкрыти - odkryć
одкрыти/й - odkryty
одкрытя - odkrycie
одлежаня - odleżenie
одлежати - odleżeć
одлежыны - odleżyny
одлетіти - odlecieć
одлівити - uderzyć na odlew
одлітувати - odlatywać
одЛожыти - odłożyć
одЛучыти - odłączyć
одляти - odlać
одметати - poodrzucać
одміна - odmiana
одмінити - odmienić
одмінне - odmienne
одміняти - odmieniać
одміряти - odmierzyć
одмітувати - odrzucać
одмыкати - otwierać
* одмяк - odwilż
одмокнути - odmoknąć
одморожыня - odmrożenie
одморозити - odmrozić
одмякнути - zmięknąć
однавяти - odnawiać
однесіня - odniesienie
однести - odnieść
однимати - odejmować
одновити - odnowić
односити - odnosić
одношыня - odnoszenie
одняти - odjąć
одобрати - odebrać
одогнути - odgiąć
одозрити - ściągnąć (np. od kolegi na klasówce)
* одомаш -
одомкнути - otworzyć
одорвати - oderwać
одосЛати - odesłać
одоспати - odespać
одохтіти ся - odechcieć się
одпадати - odpadać
одпасти - odpaść
одписати - odpisać
одпырцяти ся - żart. obronić się przed kimś natrętnym, spowodować "odczepienie się"

одповідати - odpowiadać
одповісти - odpowiedzieć
одпустити - odpuścić
одрапане - odrapane
одрапати - odrapać
одрастати - odrastać
одречы ся - wyrzec się
одривати - oderżnąć
одробити - odrobić
одроб/л/ене - odrobione
одробок - odróbka, odpracowanie zamiast zapłaty
одроджыня - odrodzenie
одродити ся - odrodzić się
одроснути - odrosnąć
одрочыня - odroczenie
одрочыти - odroczyć
одсадити - odsadzić
одсылати - odsyłać
одскакувати - odskakiwać
одскочыти - odskoczyć
одставаня - odstawanie
одставати - odstawać
одстав/л/ене - odstawione
одставіня - odstawienie
одставити - odstawić
одступити - odstąpić
одступ/л/іня - odstąpienie
одступне - zapłata za odstąpienie czegoś
одсувати - odsuwać
одсунене - odsunięte
одсуніня - odsunięcie
одсунуте - odsunięte
одсунути - odsunąć
одталь - stąd
одтамаль - одтамале - stamtąd
одтваряти - odtwarzać
одтвориня - odtworzenie
одтворити - odtworzyć
одтігане - odciągane, np mleko po odwirowaniu śmietany
одтіганя - odciąganie
одтігати - odciągać
одтягніня - odciągnięcie
одтягнути - odciągnąć
одтяте - odcięte
одтяти - odciąć
одтятя - odcięcie
одурени/й - ogłupiony, odurzony
одурити - ogłupić, odurzyć

одурювати - ogłupiać, odurzać
одхід - odejście
одхідне - odchodne
* одхідча - dziecko poronione
одходжыня - odchodzenie
одходити - odchodzić
одходова кышка - odbytnica
одхраяти ся - odkuć się, wykaraskać się z biedy, choroby
* одцідзалка - cedzidło do ziemniaków
одчезле - odszczepione np gałąź od pnia u nasady
одчезнене -> одчезле
одчезнути ся - odszczepić się
одмарити - odrzucić
* одъязок - odnoga idąca bokiem od jazu (?)
ожеледец - ожелест - ожелец - lód przymarznięty na gałęziach
оженити ся - ożenić się
оженок - ożenek
ожывіня - ożywienie
оздоровіти - wyzdrowieć
озерати ся - oglądać się
озеро - jezioro
озимина - ozimina
озниця - вожниця - otwór w suficie kurnej chaty, przez który uchodził dym
ой - oj
ойкати - wołać oj! oj! ze zdziwienia, przerażenia, bólu
ойкнути - wykrzyknąć oj!
оказати ся (дачым) - okazać się (czymś)
оказия - okazja
оказия - coś niezwykłego pełne zdziwienia "оказийо" oznacza podziw, zaskoczenie
окаі - "podkowy" pod oczami
окалити ся - pobrudzić się (kałem)
окантувати - okantować
окапа - coś ogromnego
окыдати ся - pokapać się z łyżki
оклепати - oklepać
око - oko
оковот - snop wymłóconej słomy
околиця - okolica
околичне - okoliczne

окоп - декунок - okop
окопати - okopać
окописто - kopiasto, z czubkiem
окопувати - okopywać, plewić
окравати - okrawać
окравок - okrawek
окрадіня - okradzenie
окраец - piętka, lub skórka
z chleba
окрачати - okraczać
окрем - oprócz
окрени/й - osobny
окремо - osobno
окресати - ociosać (najczęściej
poodrąbywać gałęzie)
окресувати - ociosywać
* окріяти - polepszyć się
окропечні - b.okropnie
окропне - okropne
окропні - okropnie
окрясти - odżyć (dot. roślin)
оле - o! oto, "оле, смотте
куно на то" - o, popatrzcie
kumo na to
Олена - imię ż.
олій - olej
олійне - olejne
олінити - pobrudzić
оліярня - prasa do oleju
олива - oliwa
оливити - oliwić
олово - ołów
оманити - omamić
омаста - tłuszcz
омастити - okrasić
омащене - okraszone
омітати - omiatać
омолитвати дитину - ochrzcić
dziecko z wody (bez księdza)
омурувати - obmurować
омшити - замшити - zatkać mchem
szpary między belkami chyży
онагер - osioł lub muł
* онакый чловек - nieżyczliwy
człowiek
оначыти - określenie czynności
której nie możemy,lub bywa że
nie chcemy nazwać wyraźnie.
Z przedrostkami typowymi dla
innych słów np. за/, при/,
вы/, itp może je zastępować
np. За/оначыти może ozna-

czać: за/пяти, за/стегнути, за/вадити, за/жмарити itp
при/оначыти - to może być: при/бити,при/мыти, при/вадити
Вионачыти - to np: выжмарити, вы/вернути, вы/ригати, lub coś nieprzyzwoitego w odniesieniu do kobiety. Znaczenie słowa wynika z kontekstu.

оне - coś trudnego do określenia w danym momencie lub w ogóle, wzgl. coś, czego nie chcemy z jakichś względów wyraźnie nazwać - pozostawiając to domyślności rozmówcy. Słowo "wytrych" używane często żartobliwie. Jedno z dwóch słów w języku łemkowskim mające nietypowy, wschodni akcent na ostatniej samogłosce

они - oni

они - z akcentem na ostatniej samogłosce oznacza kogoś kogo nie potrafimy w danej chwili, lub w ogóle, nazwać - albo też go nazwać wyraźnie nie chcemy. Drugie słowo o nietypowym dla języka łemkowskiego akcencie

оно - ono

онуча - onuca

опавати - podrzucać; ciasto w dzieży dla nadania mu kształtu chleba, ziemniaki w garnku dla równomiernego rozprowadzenia dosypanej soli itp. Jest to podrzucanie z obrotem w powietrzu.

опавачка - podłużna dzieża drewniana

опавка - opałka, koszyk okrągły

опаковувати - opakowywać

опакуваня - opakowanie

опакувати - opakować

опалене - opalone

* опалінкы - drzewa opalone

опалити (ся) - opalić (się)

опалюхы - osmalone konary drzew

опамятати ся - opamiętać się

опануваня - opanowanie

опанувати ся - opanować się

опапране - upaprane

опарити (ся) - oparzyć (się)
опасати - opasać
опаска - opaska
опасувати (ся) - opasywać (się)
операЛо - oparcie np krzesła
операти (ся) - opierać (się)
операция - operacja
оперти (ся) - oprzeć (się)
опертя - oparcie (w kimś lub czymś)
опечене - oparzone
опечыня - oparzenie
опечы (ся) - oparzyć się od czegoś gorącego ale suchego
опізнене - opóźnione
опізніня - opóźnienie
опізнити - opóźnić
опікати - opiekać
опинка - sposób noszenia wierzchniego okrycia - bez wkładania rąk w rękawy. Najczęściej nosiło się w ten sposób "czuhę" i "huńkę"
описати - opisać
описувати - opisywać
опЛакати - opłakać
опЛакувати - opłakiwać
оплести - opleść
оплетене - oplecione
оплетіня - oplot, oplecenie
оплітати - oplatać
опліча - bluzka damska płócienna
оповід - zapowiedź (ślubu w cerkwi)
оповіданя - opowiadanie
оповідати - opowiadać
оповіджыня - opowiedzenie
оповісти - opowiedzieć
ополоти - wyplewić
опоросити ся - oprosić się
опоряджыня - oporządzenie
опорядити - oporządzić
оправдати ся - wytłumaczyć się, usprawiedliwić
оправджати ся - tłumaczyć się usprawiedliwiać
оправджувати ся - j.w.
опукати - opukać
опустіти - opustoszeć
опустити (нп рукы) - opuścić (np ręce)

опустити (нп ціну) - opuścić (np cenę)
опухЛе - - obrzęknięte, opuchnięte
опухнути - opuchnąć
оране - orane
оранина - oranina, orana ziemia
ораня - oranie
орати - orać
opeЛ - orzeł
орендар - dzierżawca (?)
орих - orzech
орлє - orle
орниця - orne, część ziemi w gospodarstwie orana
орчык - orczyk
оса - osa
* осада - rękojeść piły
освободжыня - oswobodzenie
освободити - oswobodzić
освоєне - oswojone
освоіти - oswoić
осем - вісем - osiem
осемдесят - вісемдесят - osiemdziesiąt
осемнадцет - вісемнадцет - osiemnaście
осередок - ośrodek, także środek pieńka lub klocka drewn.
осіданя - osiadanie
осідати - osiadać
осіка- осика - osika
осін - jesień
осінне - осінне - jesienne
осіяти ся - osypać się
осикати ся - pokryć się rosą
Осиф - imę męskie
осыпати ся - osypać się
оскрептати - oskrobać
оскубати - oskubać
осЛабене - osłabione
осЛабіня - osłabienie
осЛабити - osłabić
осЛабяти - osłabiać
ослизве - oślizłe
ослизнене - oślizźnięte
ослизнути - ośliznąć
ослинене - oślinione
ослинити (ся) - oślinić (się)
осме - ósme
осмеро - ośmioro
осмина - ósma część, jedna

ósma
основа - osnowa
оснути - osnuć
оспаЛе - ospałe
осрати - osrać
остырви - żerdzie, długie grube dragi
остоя - ostoja
остояти ся - ostać się (mimo przeciwności)
остре - ostre
острене - ostrzone
острiг - płot ze sztachet, suchych gałęzi itp.
остри/й - ostry np. nóż
остриня - ostrzenie
острити - ostrzyć
острожына - ostrężyna
осуга - osad, szumowiny
* осудок - osądzenie
ось - oś
осьцяти - oszczać
отава - drugi pokos trawy
отар/а - kierdel owiec
отверати - otwierać
отворити - otworzyć
отец - ojciec
отжек - otóż
отик - отiк - ropa (we wrzo dzie)
оточыня - otoczenie
оточыти - otoczyć
* отупно - strasznie "отупно самому в лісі"
оферма - oferma
* офлис -
ох - och
охаб - człowiek nic nie wart, którego wszyscy unikają
охабити - зохабити - zostawić
* охват - ochwat
охворити ->захворити
очерет - trzcina
очымінь (в очымінь) - natychmiast, w mgnieniu oka
очытаня - oczytanie
очытати ся - oczytać się
очне - oczne
очухати - otrzeć, zetrzeć, uszkodzić powierzchnię
ожеда - ожада - szron
ожкрябати - oskrobać

ощаджати - oszczędzać
ощаджене - oszczędzone
ощадити - oszczędzić
ощаднист - oszczędność

П

па - pa
пав - paw
Павив - imię męskie
павуз - drąg do przytrzymywania siana na wozie, podczas zwózki z łąki - położony wzdłuż i przywiązany mocno za oba końce z tyłu i z przodu
павузник - sznur do przywiązywania ->"павуза"
павук - pająk
* павур - paw
* павурка - павуриця - samica pawia
павучына - pajęczyna
пага - rowek w grubszym boku gontów
падати - padać
пажерити - drapać
пажыти - wycinać rowki "пагы" w gontach
* пазолина - пецина - przypalona glina z pieca
пазуха - pazucha
пак - potem, później
пакіст - psota
палене - palone
палениця - spalone pole
палец - palec
палик - palik
палити - palić
палиця - laska
паљуба - w drzewie zupełnie spróchniałym od środka, zdrowa zewnętrzna warstwa grubości kilku centymetrów (z której czasem robiło się np beczki, cebry lub inne naczynia, w dawnych czasach)
палюнка - wódka
паля - podpłomyk (?)
паляр - producent wódki
пальок - palec u rękawiczki
пальцак - patyk drewniany, grubości jednego, dwóch palców
панува - coś, np potrawa o konsystencji niewyraźnej

typu "rzadkie ziemniaki puree"
памят - pamięć
памятати - pamiętać
пан - pan
панахыда -> панихида - nabożeństwo za zmarłych
пандвір - żartobl. kręgosłup
паник - gatunek ptaka
паниско - panisko, wielki pan
панич - panicz
паношыти ся - panoszyć się
Пантна - Панкна - nazwa wsi
пануваня - panowanie
панувати - panować
* паняґа - "wielki" pan
паперик - papierek
паперйове - papierowe
папір - papier
папірос - papieros
папортина - папротина - paproć
папрати - paprać
папрач - papracz, ktoś, kto paprze , lub psuje coś
папрыка - papryka
папруля - kobieta j.w.
пара - para, 2 egz. czegoś
пара - para np wodna, lub ogólnie gaz
парада - parada, pokaz
парадник - elegant
парадниця - dziewczyna najczęściej ładna, lubiąca się ładnie ubierać, elegantka
парадувати ся - przechadzać się w czymś ładnym, lub z czymś ładnym albo atrakcyjnym
парене - parzone
паренина - karma dla bydła składająca się np. z sieczki słomianej, lub plew sparzonych ukropem dla zmiękczenia, z dodatkiem jakiejś paszy np otrąb
парибчыти - być kawalerem "kawalerować"
парити - parzyć
пария - paskudny, nieprzystępny wąwóz, zarośnięty cierniem potok, lub inne trudno dostępne miejsce

парк - park
парник - parnik
паробок - kawaler
парове - parowe
пару - parę
парфума - perfuma
парха - parch, choroba
парцяне - parciane
пасамунка - басамунка - wstążka
пасвиско - pastwisko
пасіка - pasieka
пасікы - pole na którym często stawiańo ule (?)
паска - duży okrągły chleb do święcenia na Wielkanoc
паскуда - paskuda
паскуджыня - paskudzenie
паскудити - paskudzić
паскудне - paskudne
пасмо - pasmo
паст - łapka
паста - pasta
пасти - paść
пастыр - pasterz
пастырство - pasterstwo
пастувати - pastować
пастух - pastuch
пасуване - pasowane
пасувати - pasować
пасуе - pasuje
пахати - wąchać
пахне - pachnie
пахнути - pachnąć
пахняче - pachnące
пацувате - pucołowate
пацуляк - ktoś pucołowaty
пацюркы - paciorki, koraliki
паця - świnia
пацятина - mięso wieprzowe
пацяче - swińskie
пацячыти - świnić
пацькати - paćkać
пачискы - pakuły
пачисне - zgrzebne
пачка - paczka
паша - pasza
пашове - paszowe
пащека (нижня, вышня) - szczęka (dolna, górna)
паяц - pajac
певні - pewnie

певнист - pewność
певниця (pol.) -> яма - piwnica
певно - pewno
педало - педаво - pedał
пекар - piekarz
пекарити - piekarzyć
пекарня - piekarnia
пекаровати - piekarzyć
пекельник - piekielnik
пеклити ся - pieklić się
пекло - piekło
пекуще - piekące
пелевен - pomieszczenie na plewy
пелевник - pomieszczenie na plewy
пеленка - pielucha
пелех - liczba pojedyńcza słowa ->"пелехы"
пелехате - kudłate, ze zmierzwionymi włosami
пелехы - kudły, rozczochrane zaniedbane włosy
пендрак - pędrak
пердіти - pierdzieć
перед - przód
п/е/ред - przed (czymś, kimś)
передити - wyprzedzać, prowadzić
передити - spieszyć; o zegarze
передне - przednie
переліг - pole zostawione na jakiś czas odłogiem (?)
перепівка - przepiórka
перина - pierzyna
перко - piórko
перлик - duży młotek
перлинка - perełka
перлисте - perliste
перлити ся - perlić się
пернадель - пырнадель -
перо - pióro
персьцін - перстін - pierścień
перун - piorun
перуняче - pioruńskie
перуньске - pioruńskie
перхати - fruwać
перхач - "fruwacz", stworzenie potrafiące fruwać, latać
перше - pierwsze
перше - najpierw
першеньство - pierwszeństwo

пес - pies
пестити (ся) - pieścić (się)
пестрак - pieg
пестракувате - piegowate
Петро - imię męskie
пец - piec
печене - pieczone
печеня - pieczeń
печинка - wątroba
печы - piec
печыня - pieczenie np chleba
печыня - pieczenie, bólpo oparzeniu
пещыня - pieszczenie
північ - północ
північне - północne
півперек - poprzek
півперека - ktoś wiecznie będący "na nie", lubiący się sprzeczać, przeszkadzający, zawada, kłótnik
* півтораста - półtorej setki
під - pod
під - strych
підбивати - podbijać
підбити - podbity
підбитка - podbitka
підбитя - podbicie
підбитя - podbicie, sklepienie stopy
підважыти - podważyc
підвезти - podwieźć
підвечырок - podwieczorek
підвигнути - dźwignąć, podnieść
підвязати - podwiązac
підвязка - podwiązka
підгартати - obsypywać rzędy np ziemniaków przy pomocy motyki lub płużka
підгрызти - podgryźć
підґарлиця - podgardle
підґарля - podgardle
піддавати - poddawać
піддани/й - poddany
піддати (ся) - poddać się
підзерати - podglądać
піди/й/ти - підыйти - podejść
підкашати - podkaszać
підкладати - podkładać
підкласти - podłożyć
підкова - podkowa

підкопати - podkopać
підкопнути - podkopnąć
підкосити - podkosić
підкрасти - podkraść
підкреслити - podkreślić
підкрутити - podkręcić
підкрутити - nastawić głośniej np radio
підкручати - podkręcać
підлъамати - podłamać
підлъе - podłe
підливати - podlewać
підлъожыти - podłożyć
підляти - podlać
підмуривка - podmurówka
підмурувати - podmurować
піднести - podnieść, dźwignąć
підносити - podnosić
підобрати - podebrać
підовж - на підовж - wzdłuż
підогнути - podgiąć, podwinąć
підойна - część drewnianego wozu
підорати - podorać
підорвати - poderwać
підострити - podostrzyć
підошва - podeszwa
підпалити - podpalić
підпалювати - podpalać
підпаляч - podpalacz
підпаска - podpaska
підпеньок - podpieniek, grzyb
підперати - podpierać
підперач - drąg do podpierania np chylącej się "хыжы"
підперте - podparte
підпечы - podpiec
підпинати - podpinać
підпинка - podpinka
підпис - podpis
підписати - podpisać
підписувати - podpisywać
підпити/й - podpity
підпити си - podpić sobie
підповід - podpowiedź
підповідати - podpowiadać
* підполъуденча - drugie śniadanie
підпяти - podpiąć
підраб/л/яти - podrabiać
підрастати - podrastać
підривати - poderżnąć

пiдризувати - podrzynać
пiдрывати - podrywać
пiдроснути - podrosnąć
пiдрубати - podrąbać
пiдтечы - podciec
пiдтiгати - podciągać
пiдтiкати - podciekać
пiдтинати - podcinać
пiдтримати - podtrzymać
пiдтягнути- podciągnąć
пiдтяти - podciąć
пiдязка -> пiдвязка - podwiązka
пiдъiмати - podłapać
пiзне - późne
пiзнити - późnić
пiзно - późno
пiзняво - późnawo
пiЛ - pół
пiЛвозя - pół wozu
пiЛколя - półkole
пiЛкулка - część drewnianego wozu (?)
* пiЛтина - połówka jodły rozszczepionej wzdłuż
пiмста - pomsta
пiмстити (ся) - zemścić się
пiна - piana
пiнити ся - pienić się
пiняз - pieniądz
пiняче - pieniące
пiпхнути - popchnąć
пiриг - периг - pieróg
пiрити ся - pierzyć się
пiрняч/е - coś o ostrym zapachu (np chrzan)
пiря - pierze
пiскове - piaskowe
пiсок - piasek
пiти - pójść
* пi/Л/топак - przędziwo mające trzydzieści pasem na półtora łokcia
пiчнiти - pęcznieć
пiже - pieszo
пiжкы - pieszo
пiщыско - piaszczysko
пiявка - pijawka
пивниця - ямя - piwnica
пиво - piwo
пиЛа - piła
пилити - pilić

пиłка - piłka do gry
пиłка - piłka do cięcia
np drewna, metalu
пильно - szybko, pilno
пильнувати - pilnować
писак - pisak
писаня - pisanie
писар - pisarz
писарство - pisarstwo
писарюваня - pisarzowanie
писати - pisać
писк - pisk
пискати - piskać
пискливе - piskliwe
пити - pić
питя - picie
пищучи/й - piszący
пищаłка - piszczałka, gwizdek
пищати - piszczeć
пищок - gwizdek
пияк - pijak
пияк - przełyk
пияньство - pijaństwo
пиячыско - pijaczysko
пиячка - pijaczka
пык - pyk (z fajki)
пырдель - żart. tyłek
пырденя/тко - j. w. zdrobn.
пырий - perz
пыркій - zadarty (np nos)
пырщ - pryszcz
пырщати - pryskać
пырщати/й - ptyszczaty
пыск - pysk
пысканя - baba pyskata
пыскати/й - ktoś pyskaty
пыскувати - pyskować
пłакати - płakać
пłакса - płaksa
пłаксиве - płaczliwe
пłанне - marne
пłанник - ktoś nic nie wart
* пłанниця - marna ziemia
пłань - b. marne coś
пłатити - płacić
пłатов - płatew
пłач - płacz
пłачыня - płacenie
пłачка - płaczka
пłачливо - płaczliwie
* пłашанка - małe sanki zbite
z desek

плекати - karmić piersią, pielęgnować
племено - plemię
плести - pleść
плетене - plecione
плетіня - plecenie, dzierganie
плечати/й - ktoś o szerokich plecach, barczysty
плечы - plecy
плїт - płot
плічка - karczek w bluzce lub koszuli
плывак - pływak
плываня - pływanie
плывати - pływać
плывацке - pływackie
плывацтво - pływactwo
плываюче - pływające
плын - płyn
плынне - płynne
плыта - płyta
плытисько - płyciutko
плытко - płytko
П/л/овая - imię krowy płowej maści
пляма - plama
плямате - plamiaste
плян - plan
плянтати - plątać
плянтро - piętro
плянуване - planowane
плянувати - planować
плящате - płaskie
пляц - miejsce
пняк - pień
пняк - rodzina pszczela
пнячыско - duży pień
побабрати ся - popaprać się
побавити ся - pobawić się
* побивач - przyrząd do pobijania podczas zakładania obręczy na beczki
побити - pobić
побити/й - pobity
побороти - zwyciężyć
побости - pobóść
побрати - pobrać
побрудити - pobrudzić
побудити - pobudzić, zbudzić więcej osób
побудувати - zbudować, pobudować

повага - powaga
поважаня - poważanie
поважати - poważać
поважыти - poważyć
поважыти ся - poważyć się
повал́а - powała, sufit
поваляти - pobrudzić
поваляти - poprzewracać
повалькати - potoczyć dłońmi wałeczek, np z ciasta, plasteliny itp
повбивати - powbijać
повдівати - powdziewać, poubierać
повдыхати - powdychać
повезти - powieźć
повекшати - powiększać
повекшыня - powiększenie
повекшыти - powiększyć
поверене - zwichrowane, zniekształcone, (drewno, płótno)
поверecл́o - powrósło
поверити ся - zdeformować się zwichrować
поверха - po wierzchu, na wierzchu
поверх чогоси - na wierzchu po wierzchu czegoś
повести - powieść
повести ся - powieść się
повідати - powiadać, mówić
повіджене - powiedziane
повій - powój
повікы - powieki
повінь - powódź
повісмо - włókno lnu, oczyszczone z paździerza
повісти - powiedzieć
повішати - powieszać
повивати - powijać, owijać noworodka w pieluchy, w przenośni potocznie urodzić
повыбивати - powybijać
повывертати - powywracać, poprzewracać
повывішати - powywieszać
повыгынати - powyginać
повыдавати - powydawać
повынимати - powyjmować
повыносити - powynosić
повыризувати - powyrzynać
повытерати - powycierać

повытинати - powycinać
повказувати - popokazywać
повлечы - powlec
повлікати - powłóczyć
повлікач-
повливати - powlewać
повне - pełne
повно - pełno
повня - pełnia
повпинати - powpinać
поврізувати - pourzynać
повставяти - powstawiać
повстыдати ся - powstydzić się
повтаряти - powtarzać
повтерати - powycierać
повтинати - poucinać
повх -
повчыти - pouczyć
повчувати - pouczać
повязати - powiązać
* повязины - obrzęd powiązywania panny młodej
повяс - talia, pas
* пограджати ся - godzić się z czymś
поганяти - poganiać
поганяч - poganiacz
поганьбити - pohańbić, zawstydzić
погармиґувати ся - pobiegać w różnych, gwałtownie zmienianych kierunkach, z głośnym chrząkaniem (o prosiętach i młodych świniach). Czasem w ten sposób określa się hałaśliwe zabawy dzieci i młodzieży
поrласкати - pogłaskać
поrладити - pogładzić
погынаве - giętkie
погынати - zginać coś giętkiego
погынцати ся - pobawić się powygłupiać trochę
поглядати - poszukać
погнати - pognać, popędzić
погнівати ся - pogniewać się
погнити - pognić
погнобити - pognębić
погодити (ся) - pogodzić (się)
погорбити ся - zgarbić się
* погорінец - pogorzelec

пограбати - pograbić
пограйка - pograjka
погранича - pogranicze
пограничник - pogranicznik, wopista
пограти - pograć
погребати - pogrzebać
погребове - pogrzebowe
погребсти - pogrzebać
погриб - pogrzeb
погрибач - pogrzebacz
погрозити - pogrozić
погубити - pogubić, doprowadzić do zguby
погуляти - pohulać
погуйцкати - poszczuć
погуркати -> гуркати
погуцькати - pokołysać
погуцяти - pokołysać
поґадати - pogadać
под - chodź
подабати ся - podobać się
подавати - podawać
подармувати - poobijać się
подарувати - podarować
подарунок - podarunok
подати - podać
подворец - podwórze
* поденок - sufit w stajni
поперте - podarte
подерти - podrzeć
поділити - podzielić
подільне - podzielne
подимор -
поділ - podział
подле - под-ле - поле - chodź no
подовгасте - podłużne
подовок - подивок - podołek
подоляти - podołać
подорож - podróż
подорожати - podrożeć
подорожне - podróżne
подорожни/й - podróżny
подорожувати - podróżować
* подушеньство - żałobne nabożeństwo za dusze
подяка - podzięka
подякуваня - podziękowanie
подякувати - podziękować
* пожар - las spalony
пожегнати - pożegnać

* пожовтявый - żółtawy
поза - poza (czymś)
поза - poza (pozować)
позабивати - pozabijać
позабывати - pozapominać
позаганяти - pozaganiać
позадувати - pogasić, lub pozawiewać śniegiem
позаперати - pozamykać
позапыхати - pozapychać
позарани - pojutrze
позарастати - pozarastać
позаризувати - pozarzynać
позберати - pozbierać
позберати ся - ubrać się
позбывати ся - pozbywać się
позбыти ся - pozbyć się
позваляти - pozwalać
позваляти - pozrzucać
позвертати - poprzewracać
позвивати - pozwijać
позволити - pozwolić
позганяти - pozganiać
позгартати - pozgarniać
поздерати - pozdzierać
позерати - spoglądać
позир - spojrzenie
позир - uwaga (дай там позир-uważaj tam)
позлачати - pozłacać
позлотити - pozłocić
позлотка - pozłotka
позлочене - pozłocone
позміняти - pozmieniać
познавати - poznawać coś nowego
познавати - poznawać,np dawnego znajomego
познайомити ся - poznajomić się
познати - poznać, rozpoznać
позначыти - poznaczyć
познимати - pozdejmować
позносити - poznosić
поімати - połapać
поісти - pojeść
поіти - poić
поіхати - pojechać
покаляти - pokalać
покаль - dopóki
покаяти ся - pokajać się
покыдати - pokapać (z łyżki)

покырмыти - pokruszyć
покладати - robić podorywkę płytką, jesienną orkę
покланяти ся - pokłaniać się
поклиіти - pokleić
покликати - powołać
покорити -
покраяти - pokroić
покос - pokos
покосити - pokosić
покривити - pokrzywić
покрив/л/ене - pokrzywione
покричати - pokrzyczeć
покрыти ся - pochować się
Покровы - święto we wschodnim chrześcijańskie
покропити - pokropić
покрутити (ся) - pokręcić (się)
покручене - pokręcone
покус - по кус - po trochę
полазити - połazić
полазник - kolędnik na Boże Narodzenie. U Łemków kolędowało się także na Święto Trzech Króli (Выдофчы) i wówczas kolędnik nazywał się -> "медрак"
повалькати - utoczyć (dłońmi) wałeczek z ciasta, plasteliny
поламане - połamane
поламати - połamać
полатане - połatane
полатати - połatać
поле - pole
поле - по-ле - под ле - chodź no
* поледиця - gołoledź
полекшати - zmniejszyć ciężar
полекшати ся - ulżyć, polepszyć się
поливати - polewać
поливка - polewka
полизати - polizać
полиця - półka
полова - plewy
по/ло/вина - połowa
положыти - położyć
полокати - płukać
поломін - płomień
поломінне - płomienne

полотенце - płócienko
полотно - płótno
полотняне - płócienne
полуденок - obiad
posiłek spożywany niegdyś
w południe (gdy wstawało się
do pracy o 4-tej lub 5-tej
godzinie, to akurat było to
po 7-8-miu godzinach pracy)
полудне - południe
полуднувати - jeść obiad
полудньове - południowe

полiпити - polepić
полiпы - polipy
полiпшати - polepszyć
полиця - duża, szeroka półka
поличка - półka, półeczka
полишати - pozostawiać
* половчык - mały, płowy ptaszek gnieździ się na jałowcu
* пологый - płaski, używane jednak w stosunku do górskiego krajobrazu, np. "полога гора" - góra z płaskim wierzchołkiem. Płaska,łagodna góra
* положыстий - "płaskawy"
поЛонина - połonina
поЛонь - повын - piołun
поЛос - pas (?)
полюбити - polubić, pokochać
полюваня - polowanie
полювати - polować
полювач - стрылец - myśliwy
польоптати - полюштати - ubłocić się
помагати - pomagać
помазати - pomazać
помаленкы - pomalutku
помаЛы - pomału
помальше - wolniej
помахати - pomachać
помедже - pomiędzy
помеЛо - rodzaj miotły z jedliny
пометати - porzucać
помiряти - pomierzyć
помiч - pomoc
помiшати - pomieszać
помиЛуваня - zmiłowanie
помиЛувати - okazać miłosierdzie
поминяти - pomijać
помирити (ся) - pogodzić (się)
помыток - ścierka
помышлюнок - pomyślunek
помолити ся - pomodlić się
помоЛоджувати ся - pokrywać się drobniutkimi chmurkami (niebo) niczym welonem
помордувати - pomordować
помордувати ся - pomęczyć się umordować się

помочы - pomóc
помпа - pompa
помпы - pumpy, spodnie do kolan
помпувати - pompować
понабивати - ponabijać
понав/л/яти - ponawiać
понагляти ся - spieszyć się
понад - ponad
понадто - ponadto
понедільок - poniedziałek
понехати - zostawić, poniechać
поніб я - podniebienie
понижати - poniżać
пониже - poniżej
понова - świeży śnieg (?)
поновити - ponowić
поносити - ponosić
понурити ся - zaboczyć się, zachmurzyć
понюхати - powąchać
понятя - pojęcie
пообдерати - poobdzierać
пообкладати - poobkładać
пообкусувати - poobgryzać
пообризувати - poobrzynać
пообставяти - poobstawiać
пооввивати - poowijać
пооддавати - pooddawać
пооддерати - pooddzierać
пооддiляти - pooddzielać
попадати - popadać
попажерити - podrapać
попалити - popalić
попапрати - popaprać
попасти - popaść
попацячыти - popsuć, poświnić
* попелиця - попелюх - łupież ?
попер - pieprz
попередити - poprzedzić
попередне - poprzednie
* поперник - поперниця - pojemnik na pieprz, pieprzniczka
* поперхливый - lubiący się gniewać
пописати - popisać
попити - popić
попырскане - popryskane
попырскати - popryskać
попыртани/й - głupi i narwany
попыхати - popychać

поплекати - pokarmić piersią
поплета - pleciuga
поплітати - pleść, opowiadać od rzeczy
поплювати - popluć
поплямити - poplamić
поплянтати - poplątać, pomieszać
попрене - pieprzone, przyprawione pieprzem
поприти - pieprzyć, przyprawiać pieprzem
* попрйова мята - mięta pieprzowa
попросити - poprosić
попустити - popuścić
попхати - popchać
пора - pora
порада - porada
порадити - poradzić
порадувати ся - poradować się
поражати - porażać
поразити - porazić
порайти -życzliwie podpowiedzieć o czymś do kupienia lub o kimś do wzięcia. Nastręczyć, ale bez pejoratywnego wydźwięku, jakie to słowo ma w j.polskim
порамотати - połamać, potłuc, pogruchotać
поранити - poranić
порастати - porastać
порахувати - policzyć
порахунок - rachunek, porachunek
порепчыти - poryć w ziemi, pokopać bezładnie a mocno
пориг - próg
поригати - porzygać
порид - poród
порижнити - poróżnić
поризати - porżnąć
поризбити - porzeźbić
порычати (ся) - poryczeć (się)
поробити - porobić
порода - gatunek, odmiana
породинены - spokrewnieni
породити - porodzić
порожнеча - (?)próżnia
порожне - puste
пороніня - poronienie

пороннти - poronić
пороснене - porośnięte
пороснути - porosnąć
пороти - pruć
* пороти пipя - drzeć pierze
порох - kurz, proch
порохно - próchno
порохняве - spróchniałe
поромок - proszek
порплиця - łupież (?)
порплiт - łupież
* порт - kawałek płótna zarzucany na plecy przez kobiety, coś w kształcie obrusa
порубати - porąbać
поруйнувати - porujnować
поруча - poręcz
поручыти - poruczyć, poręczyć
порушати - poruszać
порушыти - poruszyć
порцеляна - porcelana
порцийка - kieliszek
поряд - за поряд - wg kolejności
порядні - porządnie
порядок - porządek
посаджене - posadzone
посадити - posadzić
поселити (ся) - osiedlić (się)
посестра -
посиляти ся - jeść na siłę, bez apetytu, lub bawić się jedzeniem
посiдити - posiedzieć
посiкати - посiчы - posiekać
посiчене - posiekane
посiчы - posiec
посiяне - posiane
посiяти - posiać
посикати (ся) - posikać (się)
посылати - posyłać
поскладати - поскладати - poskładać
посклияти - posklejać
поскубсти - poskubać (gęsi)
послинити - poślinić
посмакувати - posmakować
посмаркати ся - posmarkać się
посмарувати - posmarować
посмолити - posmolić
посмотрити - popatrzeć
посмутнiти - posmutnieć

посолити - posolić
поспати - pospać
* поставити серст - zjeżyć sie-
rść
* поставник - wielka świeczka
przed obrazami w cerkwi
постелити - pościelić
* постівка - pokos trawy
постіль - посьціль - łóżko
постражыти - postraszyć
поступок - postępek
посувати - posuwać
посудити - posądzić
посходити - powschodzić
посьватити - poświęcić
посьватити ся - poświęcić się
посьвачене - poświęcone
посьвачыня - poświęcenie
посьціль -> постіль - łóżko
потаж - nawóz z popiołu (?)
потакувати - potakiwać
потверджыня - potwierdzenie
потвір - potwór
потемри - pociemku
потемрити ся - sciemniać się
потепліти - pociepleć, ocie-
plić się
потерпіти - pocierpieć
потігати - pociągać
потик - potok, rzeczka górska
потим - potem, później
потихы - po cichu
потовчы - potłuc
потовчы ся - potłuc się
поторгати - potargać
поторгувати ся - potargować
się
потратити - pogubić
потрафити - potrafić
потреба - potrzeba
потрибувати - potrzebować
потримати - potrzymać
потрискане - popękane
потрискати - popękać
потроіти - potroić
потрушыти - pokruszyć
потрясани/й - rodzaj tańca
потряска - rodzaj tańca
потрясти - potrzęść
потужыти - wzmocnić
потужне - potężne, wzmocnione
поумыкати - pousuwać

поусувати - pousuwać
пофарбити - pofarbować
пофафрындити - potargać na strzępy, podrzeć na pasma
похвалити - pochwalić
похворити - pochorować się
похылити (ся) - pochylić się
похыхму - po kryjomu
похлібяти - pochlebiać
похлипати - popić małymi łyczkami
похлюпати - pochlupać
похляпати - pochlapać
поховати - pochować
поховзнути ся - pośliznąć się
походжыня - pochodzenie
* ходиста гора - góra z łagodnie pochylonymi zboczami (po której dobrze się chodzi)
походити - pochodzić
походити - pochodzić, pospacerować
похребт - grzbiet
похребтина - mięso z grzbietu: polędwica, schab
поціЛувати - pocałować
поцикати (ся) - posikać się
поцювати -> поціЛувати - pocałować
почарувати - poczarować
початок - początek
почервеніти - poczerwienieć, zarumienić się
почесати (ся) - poczesać (się)
почесне - honorowe
почкати - poczekać
почкы - nerki
* почорнявый - ciemny, "czarniawy"
почути - usłyszeć
почути - poczuć
почухати - potrzeć, pomasować
пошана - szacunek
пошанувати - poszanować
пошыряти - poszerzać
* пошкрібок - mały ptaszek, "по поли шкрібкат"
пошлідити - śledzić, pójść po śladach, wyśledzić
* пошлякувати - wyśledzić, wpaść na ślad
пошпортати - podłubać, po-

szperać
пощыпити - poszczepić
пра - pra
прабаба - prababcia
правда - prawda
правдиве - prawdziwe
правдивіст - prawdziwość
правдиво - naprawdę
праве - prawe
праведник - sprawiedliwy, nazwa osób świętych, które osiągnęły świętość przebywając wśród ludzi, w warunkach życia powszedniego
праведно - sprawiedliwie, zgodnie z poczuciem sprawiedliwości
праві - prawie
праві - właśnie, dopiero "праві ем примов" - "właśnie przyszedłem"
праві добре - jak w sam raz
право - prawo
прагніня - pragnienie
прагнути - pragnąć
прадід/о - pradziad
пражене - prażone
* праживник - ziele żółto kwitnące, słodkie (?)
пражыти - prażyć
празник - (arch) święto
практыка - praktyka, doświadczenie
практыкувати - praktykować
пралька - (*pol.*)pralka
* праменистый - włóknisty lub promienisty
* прамено - promień, lub włókno np konopii
праня - pranie
прас - żelazko do prasowania
прасувати - prasować
прати - prać
прачка - praczka
пребачати - przebaczać
пребачыти - przebaczyć
преберати - przebierać, sortować
пребивати - przebijać,
пребивати - przeszkadzać, wpadać w słowo, przekrzykiwać
пребите - przebite

пребитя - przebicie
пребране - przebrane
пребрати - przebrać
преважати - przeważać
преважыти - przeważyć
преважні - przeważnie
превалити (ся) - przewalić się
превелебни/й - przewielebny
перевернути - przewrócić
превертати - przewracać
превивати - przewijać
превина - przewina
превити - przewinąć
превлечы - przewlec
превлікати - przewlekać
преганяти - przeganiać
прегнати - przegnać
прегниле - przegniłe
прегнити - przegnić
преґадати - przegadać kogoś
преґадати - pocieszyć kogoś zmartwionego, odwrócić jego uwagę, wytłumaczyć mu inaczej, naświetlić w jaśniejszych barwach
пред - przed
предавати - przekazywać
предати - przekazać
предвиділи - przewidzieć
предден - przeddzień
* предешній - poprzedni
предiлити - przedzielić, rozdzielić
предiляти - przedzielać
предостати ся - przedostać się
представ/л/іня - przedstawienie
представ/л/яти - przedstawiać
предумати - przemyśleć
прежывати - przeżywać
прежыти - przeżyć
прежытя - przeżycie
прежмыкати - przeprać w rękach
през - przez
преіждждати - przejeżdżać
преіхати - przejechać
пре/й/няти - przejąć
прейти - przejść
прейти ся - przejść się

прекквинтувати (си) - wybrzydzać, kaprysić w wyborze
прекЛадати - przekładać
преконати - sprawdzić samemu
преконати (ся) - przekonać (się)
прекстити (ся) - przeżegnać się
преЛадовувати - przeładowywać
преЛадувати - przeładować
преЛамати - przełamać
прелесне -
* прелінивый - bardzo leniwy
прелетіти - przelecieć
прелітувати - przelatywać
преЛожыти - przełożyć
премалювати - przemalować
премарніти - przemarnieć, przepuścić
премерзнене - przemarznięte
премерзнути - przemarznąć
преміняти - przemieniać
премилени/й - przemiły
премовчати - przemilczeć
премокнене - przemoknięte
премокнути - przemoknąć
премордувати ся - przemęczyć się
пренести - przenieść
пренести ся - przenieść się
* пренесчесный - bardzo nieszczęśliwy
преносити - przenosić
преножене - przenoszone
преножыня - przenoszenie
препасати - przepasać
препечы - przepiec, przygrzać np słońce mimo czapki
препивати - przepijać
препинати - przepinać, odczepić w jednym miejscu i przypiąć w drugim
препис - przepis
препис - przepisanie np domu ziemi itp na kogoś
преписати - przepisać
преписувати - przepisywać
препити - пропити - przepić
препусниці -
препустити - пропустити - przepuścić
препустка - przepustka

препяти - przepiąć
прераб/л/яти - przerabiać
преридити - przerzedzić
преризати - przerżnąć
преробити - przerobić
прероб/л/ене - przerobione
прероснене - przerośnięte
прероснути - przerosnąć
прерости - przerosnąć
прерубати - przerąbać
пресаджати - przesadzać
пресадити - przesadzić
преселены - przesiedleni
преселенці - przesiedleńcy
преселити (ся) - przesiedlić
się
пресідити - przesiedzieć
пресіяти - przesiać
пресилити (ся) - przesilić
(się), zachorować od nad-
miernego wysiłku
прескакувати - przeskakiwać
прескочыти - przeskoczyć
пресолене - przesolone
пресолити - przesolić
пресператі ся - spierać się
преставати - przestawać, czasem
w znaczeniu "dojrzewać"
престати - przestać
престроіти - przestroić
престуда - przeziębienie
престудити (ся) - przeziębić
(się)
* претак - przetak
претинати - przecinać
претрясти - przetrząść
претяти - przeciąć
префынкати - przepuścić lek-
komyślnie, przemarnieć coś
прехвалити - przechwalić
прехваляти ся - przechwalać
się
прехворити - odchorować,
przejść chorobę
прехід - przejście
прехідне - przechodnie
преходити - przechodzić
преходити ся - przechadzać się
spacerować
прехрестити (ся) - przeżegnać
(się)
прехресьця - перехрестя -

skrzyżowanie
пречудове - przecudne
пречудово - przecudownie
преяснити ся - прояснити ся - przejaśnić się
преяти ся - przejąć się
приберати - przybierać
приберати - przyozdabiać
прибивати - przybijać
прибити - przybić
прибыти - przybyć
прибувати - próbować
приваджувати - przyczepiać
привадити - przyczepić
привалити - przywalić
привалювати - przywalać
приваляти - przywalać
привезти - przywieźć
привезти ся - przyjechać, dosł. przywieźć siebie
привести - przywieść
привлечы - przywlec, przyciągnąć
приводити - przywodzić
привозити - przywozić
привчыти - przyuczyć
привчувати - przyuczać
привязати - przywiązać
привязувати - przywiązywać
пригартати - przygarniać np ziemię ku sobie
пригвар/ка -
пригартач -
пригорнене - przygarnięte
пригорщ - przygarść, tyle co w dwie dłonie można nabrać
приґвамчыти - przydusić, przytłamsić, przygnieść
придавати - przydawać
придавати ся - przydawać się
придане -> приданяне
* приданяне - rodzice i rodzina odwiedzający w pierwszy dzień po weselu (?) Pannę Młodą w domu męża i (dawniej) darujący pieniądze, chusty, płótno, len
придати ся - przydać się
придатне - przydatne
придбати - przydbać
придерте - przydarte, podniszczone

придусити - przydusić
призабыти - zapomnieć na krótko
* приздобити - przyozdobić
* приэеленый - zielonkawy
призерало - lustro
призерати ся - przyglądać się
признати - przyznać
признати ся - przyznać się
призначыти - przeznaczyć
призначыти - przydzielić
призрити ся - przyjrzeć, przyglądnąć się
при/й/ти - przyjść
приклад - przykład
прикладати - przykładać
приклиіти - przyklеić
прикоротити - przykrócić
прикурити ся - przypalić się (o mleku)
прикусити - przygryźć
прилетіти - przylecieć
прилiп/л/ене - przylepione
прилітувати - przylatywać
приложыти - przyłożyć, też uderzyć
прилячы - położyć się na coś np na kawałek koszuli uniemożliwiając komuś wstanie
прималe - przymałe
примерзнене - przymarznięte
примерзнути - przymarznąć
приморозити - przymrozić
приморозок - przymrozek
приморочени/й - przymroczony
принаймі - przynajmniej
принести - przynieść
приносити - przynosić
приодівок - przyodzienie
приодіти - przyodziać
припасати - przypasać
припасати - przypiąć do pasa
припасти - przypaść
припацячыти - przypaskudzić np komuś
приперати - przypierać
приперте - przyparte
приперти - przymknąć
приперти - przyprzeć
припецок - przypiecek
припечене - przypieczone
припечы - przypiec

припікати - przypiekać
припин - przypon
припинати - przypinać
приписати - przypisać
приплітати - przyplatać
приплывати - przypływać
приплынути - przypłynąć
припляньтати ся - przyplątać się
прип/н/яти - przypiąć
прип/н/яти/й - przypięty
приповідка - przysłowie
припоминаня - przypominanie
припоминати - przypominać
припомніня - przypomnienie
припомнути - przypomnieć
* припомянути - przypomnieć
припорошыти - przyprószyć przykurzyć
припустити - przypuścić
припучыти - przycisnąć, przygnieść
припущати - przypuszczać
припущыня - przypuszczenie
* приражений - podchmielony, podpity
прирастати - przyrastać
приризати - przyrżnąć
приросиути - przyrosnąć
* прирубити ся - przygoić się o ranie, która zaczęła się zrastać, tworząc "rąbek"
присадити - przystawić np cielę do krowy z zamiarem zostawienia go sobie do dalszego chowu. Potocznie używane głównie w znaczeniu niesprzedania ani nie zabicia na mięso
присадити ся - przystawić się do czegoś, np do jedzenia, do podźwignięcia czegoś itp
присвоїти - przyswoić
присігати - przysięgać
присідати - przysiadać
присісти - przysiąść
присыпати - przysypać
приськладати - uskładać
прискочыти - zjawić się błyskawicznie, skokiem
прискринок - w skrzyni oddzielna przegródka na drobiazgi
прислати - przysłać

присмагнути ся - przypiec, przypalić się
приспанка - panna z dzieckiem
приспати ся - zajść w ciążę będąc panną
приспорити - przysporzyć
приставати - dojrzewać (o roślinach, owocach)
приставати - zgadzać się na coś
приставати - dojrzewać
приставити - przystawić, przyłożyć
приставка - coś po przystawienia, żeby sięgnąć wyżej
приставяти - przystawiać, np drabinę do ściany, krzesło do wysokiej półki itp
пристати - dojrzeć np o jabłkach
пристати - zgodzić się na coś
пристати - dojrzeć
пристати до дакого, до дачого - przyłączyć się do jakiejś grupy, organizacji, rodziny (np rodziny żony) itp
* пристаж - ten, kto wszedł czyli "пристав" do rodziny żony - na jej grunt!
пристерало -> плахта - prześcieradło
пристерати - rozkładać coś płóciennego np obrus, prześcieradło ,koc itp
пристерти - rozłożyć np obrus na stole
пристроiти ся - zmobilizować się do czegoś
приструґати - przystrugać
приступити - przystąpić
присувати - przysuwać
присунути - przysunąć
присягнути - przysięgnąć
присяжник - przysięgły
притавкати - przytłukiwać
притерти - przytrzeć
притiгати - przyciągać
притинати - przycinać
притискати - przyciskać
притиснути - przycisnąć
притовчы - przytłuc
притягнути - przyciągnąć
приходжыня - przychodzenie

приходити - przychodzić
прицабанити - uderzyć, przyłożyć, lub przydusić, przycisnąć
прицапнути - przyłapać
прицапнути - np przybić podeszwę jednym gwoździkiem, albo coś innego, żeby umożliwić sobie jakąś inną czynność, w czasie której owa podeszwa by się przesuwała
* прицяпати - przymoczyć (o deszczu, który na coś popadał trochę)
причандаля - różne narzędzia lub różne potrzebne "graty"
причолок - część stodoły
приняти - przyjąć
приняти ся - przyjąć się
про - przez
проба - próba
* пробант - doświadczony człowiek (?)
* пробантный - ekspert (?)
пробивати - przebijać
пробивач - przebijacz
пробите - przebite
пробити - przebić
провадження - prowadzenie
провадити - prowadzić
провій - smuga
провина - przewina
провуб - przerębla
прогноіти (поле) - zagnoić (pole)
прогойнувати - przehulać, przemarnieć
продавати - sprzedawać
продаж - sprzedaż
продай - sprzedaż
продане - sprzedane
продовжати - przedłużać, kontynuować
прозывати - przezywać, kląć
прозывка - przezwisko, przekleństwo
прозоре - przeźroczyste
прокінча - krótszy bok łóżka prostokątnego kawałka pola itp
проклинати - przeklinać
прокляти - przekląć

проклятиЙ - przeklęty
пропити - przepić
пропуклина - przepuklina
просатар - просатарка - ktoś wynajęty by prosić gości na wesele, chrzciny, pogrzeb
просити - prosić
простицько - prościutko
просто - prosto
простоволоса - z gołą głową
просторикіЙ - naiwny (?), prostoduszny (?)
протйв - przeciw
противити ся - sprzeciwiać się
противник - przeciwnik
противно - przeciwnie
проткати - przetkać
прото - dlatego
процент - procent
процентово - procentowo
прочесати - przeczesać
прочырати - прочыряти - zamienić, wymienić się z kimś na coś
прочухати - przetrzeć
прощати - żegnać
прояти/Й (звук) - przenikliwy (dźwięk)
пружыти (ся) - prężyć (się)
прут - pręt
прутик - pręcik, rózga, witka
прядене - przędzione
пряджыня - przędzenie
прядило - przędziwo
прядка - prządka
пряжа - przędza
прясти - prząść
прячка - sprzączka
* псі уха - płatki (może zastawki) w sercu zwierząt
псик - piesek
псути - psuć
псутя - psucie
псяркы - dzikie, niesmaczne owoce, najczęściej b.drobne
псяче - psie
птах - ptak
птаживя - różne ptactwo
* птічко - ptaszę
* пту-гей-ca! - okrzyk przy kierowaniu wołami, oznaczający " w lewo (w innych regionach "к собі")

* птуц - okrzyk przy pędzeniu cieląt
* пту-ча! - okrzyk przy kierowaniu wołów oznaczający "w prawo"
пудейко - pudełko
пукати - pukać
пукати - pękać
* пукати - trzaskać z bata
пукати/й - пукатый - pękaty
* пулята - пульчата - indyczęta
пулька - indyczka
* пульош - пуляк - indyk
* пупенак - jakiś mały ptaszek
пупер - żołądek kurzy
пупок - pępek
пуприк - mały żołądek ptasi
пустити - puścić
пустыня - пустатыня - pustynia
пут - droga
путати - pętać
путик - wąska dróżka
путиска - rozjechana szeroko droga ziemna (?)
пух - puch
пучыти - cisnąć, gnieść
Пушаня - (?)
пущати - puszczać
пхати - pchać
пшениця - pszenica
пшеничне - pszeniczne, pszenne
пщелярство - pszczelarstwo
пщойа - pszczoła
пяд - piędź
* пядити - mierzyć piędzią
пястук - pięść
пят - pięć
пята - pięta
пятдесят - pięćdzisiąt
пятнадцет - piętnaście
пятниця - piątek
пятсто - pięćset

P

раб - niewolnik
рабство - niewolnictwo
рабувати - rabować
рабунок - rabunek
рад - "я го барз рада мам" ja go bardzo lubię, "я на то барз рад" cieszę się z tego bardzo, jestem do tego bardzo chętny
рада - rada
раджыня - radzenie
радисне - radosne
радист - radość
радити - radzić
радити - mówić - w środkowej części Łemkowszczyzny
радувати (ся) - radować się
раз - raz, jeden
разити - razić
раіти - radzić, sugerować, podpowiadać życzliwie o czymś, lub o kimś - do kupienia, wzięcia itp
рай - raj
райбати -> рейбати - prać na ręcznej pralce
райбачка - рейбачка - ręczna pralka
райдуга - tęcza
райткы - spodnie do jazdy konnej, bryczesy
рак - rak
* раканя - rodzaj żaby
рама - rama
рамач - рамак - deska z karbami i rękojeścią służąca do prania w ten sposób, że nawijało się np bieliznę na drewniany wałek i toczyło tam i z powrotem "рамачом"
рамено - ramię
раменати/й - barczysty
рамкасте - posiadające rowki, karby
рампаве - chropawe, nierówne, np krawędź deski pokarbowana nożem
рана - rana
ранґа - ranga
ранени/й - ranny

ранити - ranić
ранишне - ranne (np mleko)
рано - rano
* рапіти -
* рапкати - рапчати - głos żaby
рата - rata
ратиця - racica
ратувати - ratować
ратунок - ratunek
рахуваня - rachowanie, liczenie
рахувати - liczyć, rachować
рахунок - rachunek
рация - racja, "о рацийо!" wyraz zdziwienia
рвати - rwać
рджа - rdza
рджавіти - rdzewieć
* рджок - ruda mysz polna
ребро - żebro
ревати - ryczeć, też nieładnie śpiewać, za głośno lub fałszując
ревереида - sutanna
ревіти -> ревати
ревкати (ся) - bekać, odbijać się np po obfitym posiłku
ревкнути - beknąć
реґіт - rżenie, też śmiech głośny,
реґотаня - j.w.
реґотати (ся) - rżeć
реґотати (ся) - śmiać się głośno, rażąco
реєстрация - rejestracja
реєструвати - rejestrować
рейбати - prać na ręcznej pralce
рейбачка - ręczna pralka
* Рейта - czerwony byk
рекляма - reklama
реклямувати - reklamować
реку - mówię, powiadam (od
ремесник - rzemieślnik
ремін - rzemień, pas/ek skórzany
ремінне - rzemienne
ретяз/ка - łańcu/ch, /szek
* рецок - gat. myszy polnej (?)
* реченец - termin
-> "речы")

речы - rzec, powiedzieć
решетити - przesiewać przez rzeszoto
решето - rzeszoto, rzadsze sito
решта - reszta
ржджа - рджа - rdza
рив - rów
ривнаня - równanie
ривнати - równać
ривне - równe
ривнина - równina
ривнинне - równinne
ривно - równo
ривня - równość
риг - róg
ригати - rzygać
* ригач - grzyb trujący (prawdopod. borowik szatański)
риговины - rzygowiny, wymiociny
рид - ród
риджав/а - coś b. rzadkiego
риджавина - j.w.
ридити - mieć biegunkę
ридке - rzadkie
ридкicт - rzadkość
ридко - rzadko
ридне - ojczyste
рижне - różne
рижнити (ся) - różnić (się)
рижниця - różnica
риз - rzaz, ślad w drewnie po pile
риза - ornat
ризанина - niezwykle krwawa bitwa, lub bójka
ризанка - makaron ręcznie krajany
ризати - rżnąć
ризба - rzeźba
ризбiня - rzeźbienie
ризбити - rzeźbić
ризбяр - rzeźbiarz
ризник - rzeźnik
ризовины - trociny
рий - rój
рик - rok
рика - rzeka
рика - rzeka
риля - obszar ziemi uprawnej posiadany przez najdawniej-

sze rody na Łemkowszczyźnie później stopniowo rozdrabniany między potomstwo, w przybliżeniu (24 ?) ha

рима - katar

римно -> ривно - równo

рипа - rzepa

рипіти - skrzypieć, też źle grać na skrzypcach

Риство - Boże Narodzenie

рисьцяне - риствяне - Bożonarodzeniowe

риц - tyłek, rzyć, zad/ek

ричниця - rocznica

рично - rocznie

рыба - ryba

рыбак - rybak

* рыбел/ь, /як - рыбник - рыбовій/ка - рыбя/к, /р - rybołów lub mewa (?)

рыбє - rybie

рыбятко - mała ryba

* рыбячы - jak ryba (np pływać)

рыджык - rydz

рык - ryk

рыло - ryj

рынок - rynek

рынявец - рынявый - taki, co ma strupy

рыпаня - rypanie, obijanie tynku, muru itp

рыпати - kruszyć, obtłukiwać tynk, mur itp

рыпнути - rypnąć, upaść paskudnie

рыти - ryć

рыхтувати - szykować, przygotowywać

* рыяк - ryjek

* рыякы - hamulce w górskim wozie "закрутити рыякы" - zahamować

Voc. <— * рйохканя - głos świni

* робівко - drążek w maselniczce (-> "боденка")

робіня - robienie

робітни/й - pracowity

робітни/й - roboczy np dzień

робітник - robotnik

робітниче - robotnicze

робити - robić

робота - robota, praca

* роботы зерняны - prace żniwne
роґате - rogate
роґач - rogacz, samiec sarny
* роґачка - корнута - owca z rogami
роґы - rogi
роґаль - drąg jodłowy, lub świerkowy z obciętymi na pół metra gałęziami, wbity w ziemię, stanowiący oś kopy siana na górskich łąkach
* роґар - jodła rozczapierzona do której kładą siano lub koniczynę
роджени/й - rodzony
роджыня - rodzenie
родина - rodzina
родинити ся - poczuwać sie do pokrewieństwa
родинне - rodzinne
родити - rodzić
родове - rodowe
* родове - podarki rodziców chrzestnych dla chrześniaka
рожно - "вдіти черевікы на рожно" - założyć but prawy na lewą nogę, a lewy na prawą
рожок - rożek
розберати - rozbierać
розбійник - rozbójnik
розбійництво - rozbójnictwo
розбісурманити ся - rozbisurmanić się
розбивати - rozbijać
розбите - rozbite
розбитя - rozbicie
розбырдати - rozpędzić złe myśli, rozweselić, "кусьцьок ся му розбырдже" - rozerwie się trochę, pozbędzie się na chwilę chociaż, niedobrych myśli
розболіти - rozboleć
розбудити - rozbudzić
розвага - rozwaga
розважаня - rozważanie
розважати - rozważać
розважыти - rozważyć
розважні - rozważnie
розважни/й - rozważny
розвалене - rozwalone

розваляти - rozwalać
розвалькати - rozwałkować
* розварня - kobieta leniwa, nieróbь
розвидняти ся - rozwidniać się
розвлечене - rozwleczone
розвлечы - rozwlec
розвлікати - rozwlekać
розвора - część drewnianego wozu
розвязаня - rozwiązanie
розвязати - rozwiązać
розвязувати - rozwiązywać
розганяти - rozpędzać, rozganiać
розганяти (ся) - rozpędzać się
розгартати - rozgarniać
розгін - rozpęd
розгынати - rozginać
* розговядный - marnotrawny
розгойдати - rozkołysać
розгорити - rozgorzeć, rozpalić się
розгорнути - rozgarnąć
розграбати - rozgrabić
розгребати - rozgrzebać
розгребсти - rozgrzebać
розгривати - rozgrzewać
розгритя - rozgrzanie
розгрiшыня - rozgrzeszenie
розгрiшыти - rozgrzeszyć
розгуляти ся - rozhulać się
розґадати ся - rozgadać się
роздавати - rozdawać
* роздвора - розвора - leniwa, kłótliwa żona
роздерати - rozdzierać
роздерте - rozdarte
роздерти - rozedrzeć
роздертя - rozdarcie
Роздзiля - nazwa wsi
роздiл - rozdział
роздiлити - rozdzielić
роздiльне - rozdzielne
роздiляти - rozdzielać
* роздiр - część wozu
роздиганяти - rozpędzić
роздоптати - rozdeptać
роздумати ся - rozmyślić się
роздумувати - rozmyślać

розжаліня - rozżalenie
розжалити ся - rozżalić się
розжерти/й - rozeźlony, rozwścieczony
розжерти ся - rozeźlić się
роззерати ся - rozglądać się
роззлостити - rozzłościć
розыйти ся - rozejść się
роскавальцювати - rozkawałkować
розказ - rozkaz
розказати - rozkazać
розказувати - rozkazywać
розквитати - rozkwitać
розквитнене - rozkwitnięte
розквитнути - rozkwitnąć
* розкімни/к, /ця - ktoś lubiący nadmiernie luksusy i rozkosze życia
розкладати - rozkładać
розклеветати - rozgadać, wypaplać
розклекотати - rozklekotać
розклепати - rozklepać
розклиіти - rozkleić
розколысати - rozkołysać
розколотити - rozbełtać
розколочене - rozbełtane
розкотити - opuścić podwinięte wcześniej rękawy, lub nogawki
розкравати - rozkrawać
розкрасти - rozkraść
розкраяти - rozkrajać
розкрыти - rozkryć
розкроіти - rozkroić
розкупити - rozkupić
розкупувати - rozkupywać
розлам - rozłam
розламати - rozłamać
розламувати - rozłamywać
розлетіти ся - rozlecieć się (w różne strony)
розлетіти ся - rozlecieć się (np stary but)
розлізле - rozlazłe
розлізти ся -rozleźć się
розлінивити ся - rozleniwić się
розліпити - rozkleić
розліпяти - rozklejać
розлога -

розложысте - rozłożyste
розложыти - rozłożyć
розлука - rozłąka
розлучати - rozłączać
розлучыти - rozłączyć
розляпати - rozpaplać
* розляпкати - rozpłaszczyć dłonią np ciasto
розляпкати ся - rozklaskać się
розляти - rozlać
розмазати - rozmazać
розмазувати - rozmazywać
розмaiте - różne, rozmaite
розмaiтi - rozmaicie
розмaiтист - rozmaitość
розмайтина - rozmaitość
розмакати - rozmakać
розмах - zamach (np siekie-rą)
розмахнути ся - zamachnąć się
розмахувати ся - zamachiwać się, brać zamach
розмiнити - rozmienić
розмiняти - rozmieniać
розмилувати ся - rozmiłować, rozkochać się
розмывати - rozmywać
розмыти - rozmyć
розмнажати (ся) - rozmnażać (się)
розмножыня - rozmnożenie
розмножыти - rozmnożyć
розмова - rozmowa
розмокле - rozmokłe
розмокнене - rozmoknięte
розмокнути - rozmoknąć
розмолити ся - rozmodlić się
розморозити - rozmrozić
розморщыти - wyprostować zmarszczki
розмочыти - rozmoczyć
розмякати - rozmiękać
розмякнене - rozmięknięte
розмякчати - rozmiękczać
розмести - roznieść
розносити - roznosić
розобрати - rozebrać np dom
розогнати - rozpędzić
розогнати ся - rozpędzić się
розогнене - rozgięte
розогнити - rozognić

розогнути - rozgiąć
розогрити - rozgrzać
розозрити ся - rozejrzeć się
розоначыти - umownie wszystko, co się zaczyna na "роз" ->оначыти
розопяти - rozpiąć
розорвати - rozerwać
розосхле - rozeschnięte
розосхнути ся - rozeschnąć się
розохотити ся - rozochocić się
* розпавузити - zdjąć ->павуз z wozu z sianem
розпажерити - rozdrapać
розпаідити ся - wpaść we wściekłość, rozeźlić się
розпакувати - rozpakować
розпалене - rozpalone ognisko
розпалене - rozpalone dziecko z temperaturą
розпаліня - rozpalenie
розпаляти - rozpalać
розпалька - rozpalanie
розпамятувати - rozpamiętywać
розпапрати - rozpaprać
розпасати - rozpiąć pasek od spodni lub spódnicę
розпач - rozpacz
розперати ся - rozpierać się
розперсток - coś (najczęściej kawałek drewna) wstawiony w rozszczepione drewno dla zapobieżenia jego zejściu się
розперти - rozeprzeć
розперхнути ся - rozlecieć się, rozfrunąć się
розпестити - rozpieścić
розпечене - rozgrzane, rozpalone
розпечы - rozpalić, rozgrzać
розпещене - rozpieszczone
розпікати - rozgrzewać, rozpalać
розпінкы - drągi do rozpinania skóry
розпірхане - rozpierzchnięte
розпірхати - rozpierzchać
розпірхнути ся - rozpierz-

chnąć się, rozlecieć (rozfrunąć) się
розпивати - rozpijać
розпинати - rozpinać
розписаня - rozpisanie
розписувати - rozpisywać
розпити - rozpić
розпырскувати ся - rozpryskiwać się
розпырснути ся - rozprysnąć się
розпыхати - rozpychać
розплакати ся - rozpłakać się
розплатити - rozliczyć, zapłacić (?)
розплести - rozpleść
розплітати - rozplatać
розплывати - rozpływać
розплывати ся - rozpływać się
розплынути ся - rozpłynąć się
розплянтати - rozplątać
розплянтувати - rozplątywać
розплящене - rozpłaszczone
розплящыти - rozpłaszczyć
розп/н/яти/й - rozpięty, ukrzyżowany
розповідати - rozpowiadać
розповісти - rozpowiedzieć
розпожычати - rozpożyczać
розпожычене - rozpożyczone
розпознати - rozpoznać
розпорок - rozporek
розпороте - rozprute
розпороти - rozpruć
розпоротя - rozprucie
розпорошыти - rozproszyć
розпорювати - rozpruwać
розпорядження - rozporządzenie
розпорядити - rozporządzić
розпостерати - rozpościerać
розпостерте - rozpostarte
розпостерти - rozpostrzeć
розпочати - rozpocząć
розпочатя - rozpoczęcie
розпочнути - rozpocząć
розправа - rozprzwa
розправити ся - rozprawić się
розпригати - rozprzęgać
розпристерати - rozkładać coś z tkaniny
розпристерте - rozłożone

розпристерти - rozłożyć
розпровадити - rozprowadzić
розпростити - wyprostować
розпрощене - wyprostowane
розпудити ся - rozpędzić się
розпукле - z przepukliną
розпукнене - z przepukliną
розпуста - rozpusta
розпустити - rozpuścić
розпустити ся - rozpuścić się
розпутати - rozpętać
розпутя - rozdroże
розпучыти - rozdusić
розпущати - rozpuszczać
розпущене - rozpuszczone (masło lub dziecko)
розпяти - rozpiąć, też ukrzyżować
розпятя - ukrzyżowanie, krucyfiks
розрада - pocieszenie kogoś, rozweselenie, odwrócenie uwagi od zmartwienia, kłopotu
розраджати - pocieszać
розрадити - pocieszyć
розрадувати (ся) - rozradować się
розриджати - rozrzedzać
розриджене - rozrzedzone
розриджыня - rozrzedzenie
розридити - rozrzedzić
розрижніня - rozróżnienie
розрив - rozcięcie
розривене - rozerżnięte
розриваня - rozerżnięcie
розривати - rozerżnąć
розривувати - rozrzynać
розрывати - rozrywać
розрыти - rozryć
розрубати - rozrąbać
розрушати - rozruszać
розсада - rozsada
розсаджаня - rozsadzanie
розсаджати - rozsadzać
розсаджене - rozsadzone
розсадити - rozsadzić rozsadę, uczniów niegrzecznych
розсадити - wybuchnąć, rozwalić przy pomocy np materiałów wybuchowych
розсердити (ся) - rozzłościć

się
розсыпати - rozsypać
* розсыпок - utrata, np jak wyginie gospodarzowi bydło
розстегнени/й - rozpięty np guzik
розстегніня - rozpięcie
розстегнути - rozpiąć
розстелити - rozścielić
розстелювати - rozścielać
розстрижыня - rozstrzygnięcie
розстричы - rozstrzygnąć
розстроене - rozstrojone
розстроіти - rozstroić
розступіня - rozstąpienie
розступити (ся) - rozstąpić (się)
розсуджыня - rozsądzenie
розсудити - rozsądzić, przyznać rację jednej ze stron
розсунути - rozsunąć
розтапяня - roztapianie
розтапяти - roztapiać
розтерти - rozetrzeć
розтіганя - rozciąganie
розтігати - rozciągać
розтічкы - rozpłynięcie się rzeczki, potoku na dwa osobne strumyki. Odpowiednik rozstaji w przyp. drogi.
розтинати - rozcinać
розтопіня - roztopienie
розтопити - roztopić
розтопы - roztopy
розточыти - roztoczyć
розтратити - roztracić, pogubić
розтрачати - roztracanie, gubienie
розтрепати - rozwalić, rozbić z trzaskiem
розтрискати - roztrzaskać
розтрискувати - roztrzaskiwać
розтрясти - roztrząść np siano z kopki po deszczu
розтрясуваня - roztrząanie
розтрясувати - roztrząsać
розтягніня - rozciągnięcie
розтягнути - rozciągnąć
розтяти - rozciąć
розтятя - rozcięcie
розум - rozum

розуміня - rozumienie
розуміти - rozumieć
розумово - rozumowo
розумувати - rozumować
розфафрындити - rozerwac na strzępy
розфыркане - coś zgęstniałego (np zsiadłe mleko) rozbite następnie, rozbełtane
розфыркати - rozbełtać (np zsiadłe mleko)
розхапати - rozchapać
розхыботати - rozchybotać
розхыляти - rozchylać
розходити - rozchodzić (np ciasne buty)
розходити ся - rozchodzić się każde w swoją stronę
розходити ся (о дашто) - chodzić o coś
розчеперити ся - rozkraczyć się, rozstawić szeroko nogi
розчервеніти ся - zaczerwienić się
розчырене - rozgotowane np ziemniaki na papkę
розчырити (ся) - rozgotować (się)
розшыриня - rozszerzenie
розшырити - rozszerzyć
розшырюваня - rozszerzanie
розшырювати - rozszerzać
розшыряти - rozszerzać
розшкепити -> розщыпити
розшмарити - rozrzucić
розщыпіня - rozszczepienie
розщыпити - rozszczepić
розщыпяти - rozszczepiać
розъіздити ся - rozjeździć się
розъіхати ся - rozjechać się
розъяснити - rozjasnić
роіти ся - roić się
рокыта - rokita, gat. wierzby
рокытина - zarośla z rokity
рокувати - stawać na komisję poborowych
роля - rola
ронити - tracić
роса - rosa
росил - rosół
Росия - Rosja

рослина - roślina
рослинне - roślinne
роснути - rosnąć
pocoxa - rozgałęziona, najcz. sucha gałąź
pocoxaтe - mocno porozgałęziane (krzywe najcz).drewno
pocoxaтча -
рости - rosnąć
рубаниско - las rąbany (właśnie)
рубаня - rąbanie
рубати - rąbać
рубец - rąbek
рубити - tworzyć rąbek, podwijać
рубнути - rąbnąć
ружа - róża
* руживый - byk maści rdzawoczerwonej
рузкове - różowe
ружовити (ся) - różowić (się)
pyiнa - ruina
руйнувати - rujnować
рукав - rękaw
рукавиця - rękawica
руководити - kierować, dowodzić
* рум - suche gałązki (łapki) jodłowe lub świerkowe, używany jako ściółka dla bydła
рума - ramy okienne i do obrazów
румеґати - przeżuwać
румо - rama obrazu
румянец - rumieniec
румянок - rumianek
рунути - runąć
Русаля - Zielone Świątki
рух - ruch
* ручий - rączy
ручыці -
ручыти - ręczyć
ручка - rękojeść
ручка - wieczne pióro
ручне - ręczne
ручні - ręcznie
ручник - ręcznik
рушати - ruszać
рушыня - ruszenie
рушыти - ruszyć

ряд - rząd, szereg
ряджыня - rządzenie
рядити - rządzić
рянда - szmata, płachta
ряса - ziarno na owsie
рясны зерна - zboża mające
ziarno w formie "рясы",
czyli nie w kłosach, lecz
luźno w kształcie kiści

С

сад - sad
саджа - sadza
саджене - sadzone
саджинка - sadzonka
саджыня - sadzenie
садивник - sadownik (zawód)
садивництво - sadownictwo
садити - sadzić
садити - pędzić, gnać okropnie
сало - sadło
сам - sam
саме - samo
саме таке - takie samo
самец - samiec
самітне - samotne
самітнист - samotność
* самоврад - ziele, ma niebieskie główki
самиця - samica
самиче - samicze
самольот - европлан - samolot
само так - tak samo
самохід - авто - samochód, auto
самура - locha, samica dzika
самче - samcze
Сан - San
Сандер - Ксандер - imię męskie
Сандра - Ксандра - imię żeńsk.
сані - sanie
саниця - sanna
санкы - sanki
* санопжа - rodzaj zboża (?)
свариня - kłócenie
сварити ся - kłócić się
сварьі - kłótnie, swary
сварка - kłótnia
сват - ojciec zięcia lub synowej
сватаня - swatanie
сватати - swatać
сваха - matka zięcia lub synowej
свашка - kobieca funkcja na łemkowskim weselu
свашыти - być "swaszką"
сведер - swetr
сведрик - sweterek
свербіня - swędzenie

свербити - świerzbić, swędzieć
сверблiня - wiercenie w dr.
сверблик - wiertło do drewna
сверблити - wiercić w drewnie
свербоЛузкы - owoce dzikiej róży
свербяче - swędzące
свербячкы - świerzb
свинина - пацятина - wieprzowina
свинюватиЙ - świniowaty
свинювато - świniowato
свиня - świnia
* свинярня - stajnia na świnie
свиньске - świńskie
свиснiня - gwizdnięcie
свиснути - gwizdnąć
свист - gwizd
свистаня - gwizdanie
свистати - gwizdać
свисток - gwizdek
свит - świt
свитаня - świtanie
свитати - świtać
свора - część drewnianego wozu, łącząca przednią i tylną jego część (задне і переднiе пiЛвозя)
сворень - sworzeń
себе - siebie
* сеґiн - сеґiниско - biedak
сейка - gatunek długorogiego bydła sprowadzanego na Łemkowszczyznę z Wegier
* селезун - śledziona
сеЛо - wieś
селяне - mieszkańcy wsi, wieśniacy
сельске - wiejskie
Семан - imię męskie
сербаня - siorbanie
сербати - siorbać
сердечнi - serdecznie
сердечнист - serdeczność
сердити ся - złościć się
сере - sra
серед - wśród
середа - środa
середина - środek
серединцi -
середне - środkowe
серна - sarna

серняк - порач - kozioł sarny
сернятко - sarniątko
серп - sierp
Серпень - Sierpień
серпньове - sierpniowe
серст - sierść
серце - serce
серцювате - sercowate
серцьове - sercowe
сеса - *(arch.)* тота - ta
сесе - *(arch.)* тото - to
сеси/й - *(arch.)* тот - ten
сестра - siostra
сестрине - siostrzane
сестричка - siostrzyczka
сiв - siew
сiвник - siewnik
сiданя - siadanie
сiдати - siadać
сiдати - lądować
сiдельце - siodełko
сiджыня - siedzenie
сiдити - siedzieć
сiдланя - siodłanie
сiдлате - w kształcie siodła
сiдлати - siodłać
сiдло - siodło
сiканина - siekanina
сiканя - siekanie
сiкати - сiчы - siekać
сiм - siedem
сiмдесят - siedemdziesiąt
* сiменец - nasienie konopii
сiмка - siódemka
сiмнадцет - siedemnaście
сiмсто - siedemset
сiни - korytarz, sień
сiнник - siennik
сiно - siano
сiнокосы - sianokosy
сiпаня - szarpanie
сiпати - szarpać
сiпнути - szarpnąć
сiре - szare
сiрист - szarość
сiрка - siarka
сiсти - siąść, usiąść
сiтри - wszystkie trzy
Сiчень - Styczeń
сiчы - siec
сiштыри - wszystkie cztery
сiяня - sianie

сіяти - siać
сіяч - siewca
сиваве - siwawe
сиве - siwe
Сивестер - Sylwester
сивіст - siwość
сивина - siwizna
* сивиця - ziemia siwego koloru
сийка - sójka
сийче - sójcze
сик - sik
сиканя - sikanie
сикати - sikać
сикніня - siknięcie
сикнути - siknąć
* синец - chaber
сила - siła
силач - siłacz
силити (ся) - silić (się)
силове - siłowe
силувати ся - siłować się
силь - sól
силька - pętla zaciskająca się "oczko", wnyk
сине - sine, niebieskie
синіти - sinieć
* синик - sikorka
синка - farba niebieska dodawana w małej ilośći do płukania białej bielizny (najczęściej ultramaryna)
синяве - niebieskawe
сирота - sierota
сиротиньске - sieroce
ситити - przesiewać przez sito
ситити - mżyć (o drobnym deszczu)
ситко - sitko
сито - sito
сыза - сывза - сылза - łza
сык - syk
сыкати - sykać
сын - syn
сынивске - synowskie
сынова - synowa
сыпанец - spichlerz
сыпаня - sypanie
сыпати - sypać
сыпке - sypkie
сыр - ser
сырник - sernik
сысавка - dzika koniczyna,

kwitnąca na czerwono
сысати - сцати - ssać
сыте - syte
сытист - sytość
сычаня - syczenie
сычати - syczeć
* скаборща - szczelina, szpara
* скаворожыти ся - brzydzić się
скажыня - skażenie
сказа - skaza
сказани/й - skazany
сказити - skazić
сказувати - skazywać
скаканя - skakanie
скакати - skakać
скаЛа - skała
скалене - skalane
скалисте - skaliste
скаля - skały,kamienie
скаляти - skalać
скамяніЛе - skamieniałe
скамяніти - skamienieć
скапнути - zmarnieć, zginąć marnie
скараня - ukaranie
скарати - ukarać
скарга - skarga
скаржыти - skarżyć
* скаруплина - cienka warstwa lodu np na drodze
скатляти - skatulać
скатувати - skatować
скатуляти - skatulać
скверщок -> жкверщок
сквичати - zakwiczeć
* скельтувати - wydać pieniądze
скібка - skobelek
скірні - wysokie buty skórzane oficerki
скісне - skośne
* скічка - leśna mysz
скыба - skiba
скыбка - kromka, skibka
скыпіти ся - zwarzyć się (o mleku, które wyglądało jeszcze na słodkie, ale nie dało się przegotować)
* скырдавіти - скыртавіти - skarleć, zmarnieć
скысЛе - skisłe
скыснене - skiśnięte
скыснути - skisnąć

складати - składać
складжай - mały pokoik, lub komórka do składania podręcznych rzeczy, lub sprzętów
складка - składka
скласти - skłaść, poskładać
склеп - sklep
склепати - sklepać
склесисте - skośne
склесом - ukośnie, na ukos
склиіти - skleić
скликаня - zwołanie
скликати - zwołać
скликувати - zwoływać
* скляничына - drobne odłamki szkła
скляти - skląć
скоба - skobel, zasuwa
скоблик - skobelek, zasuwka
сковыт - skowyt
сковычати - skowyczeć
скок - skok
скоками - skokami
скоково - skokowo
скон - skon
сконаня - skonanie
сконати - skonać
скопати - skopać
скора - skóra
скоре - szybciej
скорист - szybkość
скорыстати - skorzystać
скормити - skarmić
скоро - szybko
скоротити - skrócić
скорочыня - skrócenie
скорчыти - skórczyć
скоряне - skórzane
скосити - skosić
* скот - bydło (obraźliwe słowo)
скотити - opuścić (np podwinięte rękawy lub nogawki)
скочыти - skoczyć
скочня - skocznia
скошыня - skoszenie
скрапяня - skrapianie
скрапяти - skrapiać
скреґіт - скреґот - zgrzyt
скреґотаня - zgrzytanie
скреґотати - zgrzytać
скрептаня - skrobanie
скрептати - skrobać (ziemnia-

ki)
скресати - skrzesać
скреслити - скрислити - skreślić
скрестити - skrzyżować
скрещене - skrzyżowane
скрещыня - skrzyżowanie
скривджыня - skrzywdzenie
скривдити - skrzywdzić
скривіня - skrzywienie
скривити - skrzywić
скрижуваня - skrzyżowanie
скрижувати - skrzyżować
скрин/я, /ка - skrzyn/ia, /ka
скрипак - wielki, biały grzyb
скричати - krzyknąć
скрутити - skręcić
скручати - skręcać
скупіст - skąpstwo
скупи/й - skąpy
скупота - skąpstwo
сдабе - słabe
сдабіст - słabość
сдабина - pachwina
сдабніня - słabnięcie
сдабнути - słabnąć
слава - sława
славити - sławić
Славко - imię męskie
славне - sławne
Славяне - Słowianie
славяньске - słowiańskie
слебодити - luzować
следж - śledź
следзь - śledź
* сліпа ящурка - salamandra
* сліпый замок - zamek drewniany
слива - śliwa
сливка - śliwka
сливкове - śliwkowe
сливкувате - śliwkowate
сливовиця - śliwowica
* сливяны пероги - pierogi ze śliwek
* сливянка - kompot, lub zupa ze śliwek
слиж -
слизґавиця - ślizgawica
слизґавка - ślizgawka
слизґати ся - ślizgać się
слизке - ślizkie

слиско - ślizko
слимак - ślimak
слимакувате - ślimakowate
слимача хыжка - muszla ślimaka
слимаче - ślimacze
слимачыти ся - ślimaczyć się
слина - ślina
слинити (ся) - ślinić (się)
слинявка - choroba
слиняк - śliniak
слухняный - posłuszny
сльовне - słowne
сльовні - słownie
сльовник - słownik
сльовництво - słownictwo
сльово - słowo
сльуга - суга - sługa
сльужба - сужба - służba
сльужбовец - сужбовец - człowiek będący służbowo lub mający aktualnie służbę służbę (w wojsku, milicji straży itp), albo służbista
сльужыня - сужыня - służenie
сльужыти - сужыти - służyć
сльужка - сужка - służka dziewczyna służebna
сльух - сух - słuch
сльухати - сухати - słuchać
смаглявий/й - smagły, o ciemnej karnacji skóry (białej)
смак - smak
смакове - smakowe
смакувати - smakować
смалец - smalec
смар - smar
смарканя - smarkanie
смаркати - smarkać
смарклі - smarki
смаруваня - smarowanie
смарувати - smarować
смерджух - rodzaj grzyba
смердіти - śmierdzieć
смердит - śmierdzi
смердяче - śmierdzące
смердячка -
смердюга - coś b. śmierdzącego
смерек - świerk
смерекове - świerkowe
Смерековец - nazwa wsi
смеречына - lasek świerkowy

Смеречне - nazwa wsi
смерт - śmierć
смертельне - śmiertelne
смертельні - смертельно - śmiertelnie
смертельнист - śmiertelność
смык - smyk
смыкы -> влакы
смычка - rodzaj trawy
смыком - smykiem (ciągnąć, wlec)
смоЛа - smoła
смоле (гев, гын) - смо-ле
смотр ле - patrz no, popatrz no (tu, tam)
смолівкы - смолякы - drewna żywiczne
смолити - smolić
смоляк - smolak, drewno żywiczne
смоляне - drewno żywiczne
смотриня - patrzenie
смотрити - patrzeć
смрид - smród
смродити - smrodzić
смуга - smuga
смутити (ся) - smucić (się)
смутне - smutne
смутні - смутно - smutno
снага -
Снина - miejscowość
* снітый opix - orzech bez ziarnka
* снітяк - drzewo orzechowe chore, dające puste orzechy
снип - сноп - snop
снити ся - śnić się
сниці - część drewnianego wozu
сновальниці - część urządzenia do tkania
снути - сновати - snuć
собі - sobie
сова - sowa
сок - sok
сокач - urządzenie do wyciskania soku (?)
сокыра - siekiera
сокырвиця - osocze krwi,(?) znajduje się we wrzodzie obok ropy
солене - solone, słone

солін/ь - b. słone
солити - solić
соЙовій - słowik
соЙоджав/а - coś bardzo
słodkiego
соЙоджене - słodzone
miane
соЙоджыня - - słodzenie
соЙодити - słodzić
* соЙодиця лісова - rodzaj paproci
соЙодке - słodkie
соЙома - słoma
соЙомяне - сЙомяне - słomiane
соЙомянка - słomianka
соЙонина - słonina
соЙотвина - słona kałuża
miejsce płytkiego występowania słonych wód
соЙотрук - kamień tłuczenia
i rozcierania soli
сомар - osioł
сомырдач - ogon psi, ośli lub
bydlęcy
сон - sen
сонечник - słonecznik
сонне - senne
сонник - sennik
сонце - słońce
сонячне - słoneczne
сорове - сурове - surowe np
drewno (w znaczeniu świeżo
ścięte)
сорок - czterdzieści
сорока - sroka
сорокате - srokate
сорокове - czterdzieste
сороче - srocze
сосна - sosna
соснина - sośnina
соснове - sosnowe
с/о/творення - stworzenie
сотка - setka
сотне - setne
соха - socha
сохнути - schnąć
сочысте - soczyste
* спадистый - stromy
* спадчына - spuścizna
спалене - spalone
спаліня - spalenie
спалити - spalić

спаляти - spalać
спальне - sypialne
спаня - spanie
спар - upał, spiekota z dużą wilgotnością
* спарканіти - sparszywieć
спасти - wypaść np trawę zboże bydłem
спасти - zbawić
спати - spać
* спенік -> шпеник
* спередити - wyprzedzić
специялліста - specjalista
специялне - specjalne
* спіднярка - спідлярка - dolna deska wozu
* спіжак - mały dzwonek
* спірити - uderzyć
* спір на ріці - zator na rzece
спішыти ся (*pol.*)-> понагляти ся - spieszyć się
списати - spisać
списувати - spisywać
* спідкы (закладати в хыжи) - przy rozpoczynaniu budowy łemkowskiej "хыжы" kładło się na węgłach ziele, szkło kryształowe, pieniądze, sól żeby się na nowym miejscu dobrze wiodło
спити ся - spić się
* спиці - część koła od wozu
спищати - zapiszczeć
спыханя - spychanie
спыхати - spychać
спЛакати ся - spłakać się
спЛаснути - zmniejszyć się opaść (o obrzęku)
спЛатити - spłacić
спЛачати - spłacać
сплести - spleść
сплетене - splecione
сплетіня - splecenie
сплящене - spłaszczone
сплящыти - spłaszczyć
сп/н/яте - spięte
сп/н/яти - spiąć
сподівати ся - spodziewać się
споза - spoza
спокій - spokój
спокійне - spokojne
спокі/й/но - spokojnie

сполокати - spłukać
спомагати - wspomagać
спомалiти - zwolnić, zmniejszyć szybkość
спомнути - вспомнути - wspomnieć
спомочы - вспомочы - wspomóc
споneверати - sponiewierać
споре - spore
споро - sporo
спороти - spruć
* споржыти - gdy na rzece mróz wodę zaczyna scinać i robią się drobne iskrzące grudki, to mówi się, że "вода споржена"
спорядити - sporządzić, oporządzić
спорядніти - sporządnieć
спосиб - sposób
спостеречы - spostrzec
спостеригати - spostrzegać
спотыкати - spotykać
споткання - spotkanie
споткати - spotkać
спохватити ся - połapać się zorientować się (?)
спочывати - odpoczywać
спочнути - спічнути - odpocząć
спрагота - upał, gorąco, że pić się chce
сприятелити ся - zaprzyjaźnić się
спрысни/й - zwinny
спростити (нп ногы) - wyprostować (np nogi)
спрясти - sprząść
спрятати - sprzątnąć
спустити - spuścić
спустити нп.пса - odwiązać, spuścić z uwięzi np psa (lub inne zwierzę)
спухле - spuchnięte
спухлина - obrzęk
спухнене - spuchnięte,obrzękłe
спухнути - spuchnąć
спущати - spuszczać
* спущати олiй - wyciskać olej na prasie
спячник - ziele, podłożone pod głowę powoduje sen

срати - srać
срач - sracz, ubikacja
срачка - sraczka, biegunka
* срібнястый - срібяный - срі-
берный - srebrzysty
сриблисте - srebrzyste
сривло - srebro
срибне - srebrne
сруб - górna krawędź drewnia-
nej ściany łemkowskiej chaty
став - staw
став - staw (np kolanowy)
ставаня - stawanie
ставати - stawać
ставидло - stawidło
ставити ся - stawić się
Ставиша - nazwa wsi
ставкати - stłukiwać
ставяти - stawiać
* стади - stąd
стадне - stadne
стадо - stado
стайці - potocznie mały kawa-
łek pola niedaleko domu.
Prawdopod. wziął się z uży-
wanej dawno w polsce miary
powierzchi zwanej "staje"
równej (jednak) 1,2 - 1,5 ha!
стайчыкы - стайці - dystans
od staropolsk. staje, staja-
nie, równy ok 134 m (?)
(Jakkolwiek nazwą tą były
również w polsce określane
dłuższe dystanse)
сталь - stal, przy czym nazwy
tej używano jedynie na okre-
ślenie stali twardej, lub
sprężystej. Stal miękką zwa-
no "желізо" czyli żelazo
стальове - stalowe, tzn wyko-
nane z twardej, lub spręży-
stej stali
стан - stan
станик - stanik
становіня - stanowienie
становиско - stanowisko
становити - stanowić
стапяти - stapiać
стараня - staranie
старати ся - starać się o coś
старати ся - martwić się czymś
старе - stare

старина - coś starego
старинне - b. stare
стариня - starzenie
старист - starość
старити ся - starzeć się
старо - staro
старовина - starowina
старостити - być starostą
np na weselu
старунок - opieka
старушок - staruszek
старчати - starczać, wystar-
czać
старчыт - starczy, wystarczy
старчыти - starczyć
стати на дашто - stać na coś
стати на ногы - stanąć na nogi
w przenośni wyjść z jakiejś
biedy
стати ся - stać się
статуя - statua
стация - stacja
* стаянко -> стайці
створяня - stwarzanie
створяти - stwarzać
ствердженя - stwierdzenie
ствердити - stwierdzić
ствердле - stwardniałe
стверднене - stwardnięte
ствердрнути - stwardnąć
створити - stworzyć
створювати - stwarzać
стебло - źdźbło
стежыти - śledzić, iść za kimś
стежка - ścieżka
Стеів - imię byka od maści
(czarno-białej ?)
стеліня - ścielenie
стелити - ścielić, słać
стемніня - sciemnienie
стемніти - sciemnieć
стемняти ся - sciemniać się
степ - step
степень - stopień
степлїня - ocieplenie
степлїти - pociepleć
стеранка - zacierka
стереженя - strzeżenie
стеречы - strzec
стерня - ściernisko
стерняне - ścierniskowe
стернянка - niższy koniec

żdźbła zboża
стерпіти - ścierpieć
стерпле - zdrętwiałe
стерпнене - zdrętwiałe
стерпніня .- zdrętwienie
стерпнути - zdrętwieć z odcięcia dopływu krwi
стерпнути - zdrętwieć ze strachu
стесати - ściosać
стігати - ściągać
стивка - стівка - setka, stówa
стил - стіл - stół
стильчык - stołeczek
стиск - ścisk
стисканя - ściskanie
стискати - ściskać
стиснене - ściśnięte
стисніня - ściśnięcie
стиснути - ścisnąć
стыд - wstyd
стыдати (ся) - wstydzić się
стык - styk
стыкати (ся) - stykać (się)
стыніня - stygnięcie
стынути - stygnąć
стыржень - rdzeń (stwardniałej ropy we wrzodzie)
стырта - sterta
стырчаня - sterczenie
стырчати - sterczeć
стыти - stygnąć
стытя - stygnięcie
стобиця -
стоварившыня - stowarzyszenie
стоваришыти ся - stowarzyszyć się, skumplować, zostać czyimś kolegą, przyjacielem, towarzyszem "стоваришыл ся з тым пиячком і выйде на псы" albo "стоваришыли ся мудры хлопці"
столочыти - stłuc, stratować
* стокрівця - ziele
столец - stolec w znaczeniu funkcyjnym (?), lub większy stołek
столик - stolik
столины - nogi od stołu lub innego mebla albo urządzenia, podstawa
столиця - stolica

столичне - stołeczne
* стоніжник - stonoga
стонькнути - scieńknąć, zrobić się bardziej cieńkie
стоп - słup
стопай - ślad stopy
стопец - pióro w początkowym stadium rośnięcia, zaczątek pióra ptasiego
стопіня - stopienie
стопити - stopić
стопок - słupek
сторгати - stargać
сторгувати - stargować
сторножыти ся - stroszyć się
сторож - stróż, wartownik
сторона - strona
сторонити - stronić
сторочыти - spruć swetr (?)
* сторц - "камені сторцы" kamienie, które sterczą
стохмати - stłamsić
сточыти - stoczyć
* стоянка - dobudówka do "хыжы" np dla owiec, na wozy itp
страва - strawa
стравіня - strawienie
стравити - strawić
стравне - strawne
стражак - strażak
стражацке - strażackie
* страм - drewno idące w poprzek sań na "ґнатках"
страна - сторона - strona
страпени/й - strapiony
страпити ся - strapić się, zmartwić się
страп/л/іня - strapienie
страта - strata
стратити - zgubić, stracić
страх - strach
страхливе - strachliwe
страхопут - straszydło, coś przerażającego, okropnego
страчене - stracone
страшыня - straszenie
страшыти - straszyć
страшне - straszne
стрепати - strzepać, strzepnąć
стрепати - pobić, potłuc coś
стрепати - powrzucać bezładnie

i z trzaskiem jakieś rzeczy np do dołu, komórki itp.
стрепати ся - wzdrygnąć się
стрижыня - strzyżenie
стрижкы - krótkie włoski pozostałe po strzyżeniu mężczyzn
стрикати - стрiкати - strzykać
стриманя - wstrzymanie
стримати - wstrzymać
стрискати - strzaskać, rozbić
стрискати - natrzaskać, pobić kogoś
стриха - strzecha
стричка - zwrotka
стриж - стрiж -
* стрижак - źrebak jednoroczny
стрыко - stryjek
стрылец - strzelec
стрылецке - strzeleckie
стрылянина - strzelanina
стряляня - strzelanie
стрыляти - strzelać
стрына - stryjenka
стрынине - należące do stryjenki
стрычаник - stryjeczny brat
* стрычный брат - stryjeczny brat
строiня - strojenie
строiти - stroić
строiти ся - szykować, przygotowywać się
строканцi - строчанкы - rzemyki do kierpców
* стром - (?)
* струг - nóż do strugania wzdłużnego wgłębienia w gontach
* струганицi - wióry z heblowania
струп - strup
студене - zimne
студенина - galareta
студенка - studzienka
студенне - studzienne
студено - zimno
студжыня - studzenie
студiн - b. zimno
студити - studzić, chłodzić
* студник - studzienka, źródełko w polu

студня - studnia
стужати - zrobić się tęższym
стукати - stękać, jęczeć np chory "стукат" albo "стуче"
стулити - stulić
стуляти - stulać
стумчыти - stłamsić
ступа - stępa, drewniane naczynie do rozdrabniania ziarna
ступіня - stępienie ostrza
ступіня - zbiegnięcie się płótna
ступити ся - stępić się
ступити ся - zbiec się
ступяти - stępiać
стухлє - stęchłe
стухнути - stęchnąć
стюс - сцюс - сьцюс - stos najcz. drewna
стягніня - sciągnięcie
стягнути - sciągnąć
стяти - sciąć
стятя - scięcie
Субітка - Собітка - Sobótka święto na Jana - z obyczajami jeszcze z pogańskich czasów
субота - sobota
суботне - sobotnie
суботник - świadek Jehowy
суга - слуга - sługa
суд - sąd
суджыня - sądzenie
судити - sądzić
судити - plotkować, oczerniać
судя - sędzia
* суета - zmartwienie, kłopot
суетный - kłopotliwy
сук - sęk
сука - suka
сукате - sękate
сукєнне - sukienne
сукно - sukno
сукняне - sukienne
* суля - suka
сумінні - sumiennie (przysięga), odpowiednik "jak Boga kocham"
суміня - sumienie
сумітку - żart.-> sumiennie
сумітувати (ся) - sumitować (się)

суніня - sunięcie
сунути (ся) - sunąć (się)
сурове - surowe
суровина -
сусел - suseł
сусід - sąsiad
сусідске - sąsiedzkie
сусідство - sąsiedztwo
сусідне - sąsiednie
сусідуваня - sąsiadowanie
сусідувати - sąsiadować
сусік - sąsiek
сут - są
сух - свух - слух - słuch
сухати - слухати - słuchać
сухе - suche
сухіст - suchość
* сухота - susza
сухоты - gruźlica, suchoty
сухотник - chory na "suchoty" (gruźlicę)
суце - warte, nadające się do czegoś "не суци/й до ничого" nie nadający się do niczego lub "зробене дашто як суцо" zrobione coś jak należy
суча - sęki
суче - sucze
суш - coś b. suche
* суш - plaster bez miodu, sam wosk
суша - susza
сушыня - suszenie
сушыти - suszyć
сушлик - ptaszek jakiś mały ?
сушня - domowa suszarnia
сфолювати - zbić wełnę na sukno w foluszu, pot. zniszczyć mocno zabrudzić
схаліти - zmarnieć
схаміти - schamieć
схід - всхід - wschód
східне - всхідне - wschodnie
схіснувати - zużyć, wykorzystać
схылити ся - schylić się
схыляти ся - schylać się
сховати - schować
сховзнути ся - ześliznąć się
схомянути - żart. schować, ukryć, "zwinąć"
схопити - złapać

* схудобніти - zbiednieć
  сцюс -> сьцюс
  сцюк - сьцюк - niedopałek, pet
  счемерити ся - zachorować z głodu na bóle brzucha (?)
* счестя (щесьця) Боже дай - nieprawidłowe, czasem żartobliwe użycie pozdrowienia: "дай Боже щесьця"
  сяг - sąg
* сячыти ся - sączyć się
  сьваліня - swędzenie
  сьваліти - сьвалити - swędzić
  сьватитель - święciciel
  сьватити - święcić
  сьваткуваня - świętowanie
  сьваткувати - świętować
  сьвато - święto
* сьватоянчык - robaczek świętojański
  сьвачене - święcone
  сьваченина - święcone (na Wielkanoc)
  сьвачыня - święcenie
  сьвідок - świadek
  сьвідомiст - świadomość
  сьвідомо - świadomie
  сьвідчыня - świadczenie, bycie świadkiem
  сьвідчыти - świadczyć, być świadkiem
  сьвiже - świeże
  сьвiжист - świeżość
  сьвiжына - coś świeżego
  сьвiжо - świeżo
  сьвiт - świat
  сьвiтило - "świecidło" (jakieś)
  сьвiтити - świecić
  сьвiтич - lichtarz
* сьвiтлиця - pokój gościnny
  сьвiтло - światło
  сьвiтяче - świecące, błyszczące
  сьміле - śmiałe
  сьмiлист - śmiałość
  сьмiло - śmiało
  сьмiтити - śmiecić
  сьмiтя - śmiecie (często w znaczeniu ściółki leśnej zwożonej pod bydło)
  сьмiх - śmiech

сьмішне - śmieszne
сьмішнист - śmieszność
* сьнігниця - śnieg z deszczem
сьпів - śpiew
сьпівак - śpiewak
сьпіваня - śpiewanie
сьпівати - śpiewać
сьпіваче - śpiewacze
сьціб**а**ти - zszywać byle jak, połapać igłą z grubsza
сьцюс - stos
сьцяня - szczanie
сьцяти - szczać

T

та - ale, ależ
"та дежбы" ale gdzież tam
"та як" ależ oczywiście
табака - tabaka
таблиця - tablica
тади - tędy
таємне - tajemne
таємні - tajemnie
таємниця - tajemnica
таєне - tajone, zatajane
тай -
тайна - (*arch.*) tajemnica
тайне - tajne
так - tak
таке - takie
такой - równocześnie
таљант - talent
таљантливи/й - utalentowany
там - tam
тамади - tamtędy
тамале - "од тамале" stamtąd
тамаль - "од тамаль" stamtąd
тамто - tamto
танец - taniec
танір - talerz
таньцувати - tańczyć, tańcować
таркасте - тарчасте - pstrokate o maści np krowy
тарляґа - stara bryczka, albo chudy byk
тарнавка - malutka śliwka podobna do tarniny (tarki)
Тарош - imię psa maści czarno białej, lub czerwono-białej
Тарчыв - byk maści "tarkastej" - pstrokaty
Тарчуля - krowa maści tarkastej pstrokata
Таца - imię żeńskie
тачкы - taczki
таяня - tajanie
таяти - tajać
твар - twarz
тварина - stworzenie, pot.zwierzę
тварця - twarzyczka
тверде - twarde
твердження - twierdzenie
твердыня - twierdza

твердніня - twardnięcie
тверднути - twardnąć
твір - twór
твоє - twoje
творыня - tworzenie
творити - tworzyć
творчист - twórczość
тебе - ciebie
тебет - тибет - tkanina z wełny tybetańskiej
тебетивка - chustka z tkaniny tybetowej
тебетове - tybetowe
* тезко - imiennik
Текля - imię żeńskie
телеп - człowiek mówiący byle co
* телепка - puste gadanie
* телепкати - mówić byle co
теліґа - część drewnianego wozu
телити ся - cielić się
теличка - cieliczka, cielę płci żeńskiej
телятина - cielęcina
теля/тко - ciel/ę, /ątko
теляче - cielęce
телячы зубы - zęby mleczne
темне - ciemne
темніти - ciemnieć
темно - ciemno
темрявя - ciemność, późny zmierzch
* тендериця - kukurydza
тепер - teraz
теперка - rodzaj odzieży
теперкы - teraz
тепЛе - ciepłe
теплісе - cieplutkie
тепліти - ciepleć
тепЛо - ciepło
тепЛота - ciepło, ciepłość
тер - coś w rodzaju smoły, do smarowania gontów żeby nie gniły
тераз - тепер - teraz
терелик - talerz
терет -
тернавкы -> тарнавкы
тернина - tarnina
теркы - tarnina, krzew kolcza-

sty o cierpkich, małych, okrągłych owocach koloru śliwki
* те/р/лефенкы - głupotki, drobiazgi
терЛо - tarka
терпіня - cierpienie
терпіти - cierpieć
терпке - cierpkie
терпко - cierpko
терпливіст - cierpliwość
терпливо - cierpliwie
терпячи/й - cierpiący
терпячи/й - cierpliwy
Терстяна - nazwa wsi
терте - tarte
терти - trzeć
тертя - tarcie
тертяне - tarte "тертяны палята" placki kartoflane
терх -> терхоба
терхоба - ktoś lub coś wielkiego, ogromnego
тесане - ciosane
тесаня - ciosanie
тесати - ciosać
тета - ciotka
тетине - ciotczyne
течы - ciec
тівко - tyle
тівна - тювна - cielna
тівне - cielesne (?)
тіж - też
тілесне - cielesne
тіЛо - ciało
тіменици - ciemieniucha, tłusty łupież na głowie niemowlęcia
тімя - ciemię
тімяньове - тіменьове - ciemieniowe
тін - /тени/ - cień (cienia)
тінисте - cieniste (?)
тішыти ся - cieszyć się
тилі - "тилі сьвіты" tyli świat tak daleko
тилько - tyle
тильо - tyle
Тимко - imię męskie
тиняти - dziec. tańczyć
тис - cis
тисина - drewno cisowe
тисове - cisowe
тисяч - tysiąc

тисячне - tysięczne
тисьо -> тицьо
тисьо свава - maluśko
тифус - tyfus
Тиханя - nazwa wsi
тихе - ciche
тихіське - cichutkie
тихіцьке - cichutkie
тихіцько - ciuchutko
тихо - cicho
тицько - troszkę
тицьо - "małe tyle", troszkę
тицьо - troszeczkę
тиша - cisza
ты - ty
тыждень - tydzień
* тыжнівка - siódmy dzień po śmierci
тыжньове - tygodniowe
тыканя - tykanie
тыкати - tykać
Тылич - nazwa miasteczka
тым - tym
тып - typ
Тырава - nazwa wsi
тырати ся - poniewierać się
* тыркати - trajkotać, pleść byle co
* тыркнути - trącić
* тырстина - trzcina, sitowie
* тырпати - szarpać
* тырчати - terkotać
тканя - tkanie
ткати - tkać
ткацтво - tkactwo
ткач/ка - tkacz/ka
ткнути - tknąć
тліти ся - tlić się
тлити ся - tlić się
тЛок - ugór
т/Л/умачыня - tłumaczenie
тЛумачыти - тумачыти - tłumaczyć
* тмосиви/й - ciemno szary
тобі - tobie
* това - жомба - głęboka wyrwa na drodze, wypełniona wodą
товар - towar
товариство - towarzystwo
товаришыти - towarzyszyć
товарове - towarowe
* товгай - lump

Togq
Tobqu

товпа - tłum
товчы - tłuc
товчыня - tłuczenie
товчок - tłuczek
товчок - tępy człowiek
того - tego
тогоричн/е, /є - tegoroczne
тогоричн/е, /є - tegoroczne
толок/а - ugór(?)
толочыти - tłuc, tratować
Томко - imię męskie
тонісе - cieniutkie
тоніcіцькє - cieniuteńkie
тонькє - cienkie
тонькіст - cieńkość
топене - topione
топіня - topienie
топір - topór
топірец - toporek
топити - topić w wodzie
топити - topić tłuszcz
тополя - topola
топориско - trzonek do topora, siekiery
торба - torba
торбинка - torebka
торбочка - torebeczka
торбувате - torbowate, w kształcie torby
торг - targ, czynność
торган/ец - lump (?)
торганя - szarpanie
торгати - szarpać, targać
торгівка - rodzaj płótna
торговиця - targowica, targ miejsce targowania
торгуваня - targowanie
торгувати - targować
торжество - *(arch.)* święto
торичн/е, /є - tegoroczne
торокы - troki, sznurki
торочыня - ciągnięcie nitki ze swetra
торочыти - ciągnąć nitkę z dzianiny np swetra, lub uparcie i często niepotrzebnie, kontynuować jakiś wątek rozmowy, sprzeczki, kłótni itp
торт - tort
тот - ten
тохмати - tłamsić(?)
точыло - kamień okragły, do

ostrzenia
точыти - toczyć na tokarce
точыти - ostrzyć na ręcznym kamieniu obracanym korbą
точыти - toczyć, np kornik drewno
тра - треба - trza, trzeba w łemkowskim języku forma skrócona jest równoprawna i nie jest postrzegana jako prowincjonalizm charakterystyczny dla plebsu
трава - trawa
травіня - trawienie
травити - trawić
травичка - trawka
* травник - trawnik
травясте - trawiaste
трапеза - kłopot, utrapienie, męka
* трапениця -
трапити ся - martwić się
трапинкы - żelazne obręcze, łączące elementy drewnianego wozu
трач - piła lub tartak
треба - trzeba
требіч - koniczyna(?)
* трембухатый - ktoś lub coś z wielkim brzuchem
* трембухач - brzuchacz
трепати ся - trząść się
* трепітка -
* трепота - coś, co się trzęsie osika
трете - trzecie
третина - jedna trzecia
трехне - obrzydliwe, zabronione do jedzenia, dotykania itp Prawdopodobnie z żydowskiego: "trefne"
трехнити ся - brzydzić się
трея - trzeba, rzadsza forma słowa "треба"
* трійчак - widły z trzema zębami
три - trzy
тривати - trwać
триднькове - trzydniowe
тридцет - trzydzieści
трие - arch. trzej
трийка - trójka

трикутне - trójkątne
трикутник - trójkąt
триманя - trzymanie
тримати - trzymać
тринадцет - trzynaście
триска - trzaska, szczapa
трискати - pękać
трискати - trzaskać np z bata
трискучи/й мороз - trzaskający mróz
триснене - pęknięte
трисніня - pęknięcie
триснути - pęknąć
триста - trzysta
трищаня - trzeszczenie
трищаня - трищуля - kobieta z wytrzeszczonymi oczami
трищати - trzeszczeć
трищати/й - ktoś z wytrzeszczonymi oczami.
трищаче - trzeszczące
трищуля - трищаня - kobieta o wytrzeszczonych oczach
тровити - trawić
троє - troje
троіти ся - troić się
тром - тpiм - ścięte drzewo, po obcięciu gałęzi
Трофан - imię męskie
трояке - trojakie
труба - trąba, rura
трубка - trąbka
трубка - rurka, tutka
труд - trud
трудити ся - trudzić się
трудно - trudno
трудности - trudności
труна - trumna
трутка - trucizna
трущыти - trzeć w dłoniach kłos zboża, strączka fasoli itp w celu wydobycia ziarna, kruszyć
трясіня - trzęsienie
трясти - trząść
туга - tęskota
туге - tęgie, duże
тукше - tęższe, większe
тулити (ся) - tulić (się)
* туляти ся - tułać się
тумак - tłumok
тумак - tępy człowiek

тумчыти - tłamsić
туне - tanie
туняня - tanienie
туняти - tanieć
тупе - tępe ostrze
тупе - tępe np dziecko
тупіня - tępienie
тупити - tępić
тупота - tępota
* турак - grosz, pieniądz
туркавка - turkawka (gołąb)
* турні - ostre, strome skały turnie
турчати - turkać, lub gadać głośno i natrętnie, napastliwie
Туряньск - nazwa wsi
тусте - tłuste
тустіти - robić się bardziej tłustym
тухнути - tęchnąć
туж - b. tłuste
тхір - tchórz
тяганя - ciągnięcie
тягар - ciężar lub coś b. ciężkie
тягати - ciągnąć
тягоба - coś b. ciężkie
* тямка - pamięć
тяти - ciąć
тятя - cięcie

Y

убіч - zbocze, stromizna
* убічниста гора - stroma góra
убоге - ubogie
убок - gruba, sztywna kora drzewa
убок - usztywniony tył półbuta obejmujący piętę
увага - pol. uwaga
уважати - pol. uważać
уважні - pol. uważnie
у/в/чар - owczarz, juhas
угель - węgiel
угов - węgieł
Угрин - nazwa wsi
уж - już
ужыткове - użytkowe
* ужытне - pożyteczne,dające się spożytkować
ужыток - użytek
узель - węzeł
узлити (ся) - supłać się, o nitce, włóczce, sznurku
уйко - wujek
уйчына - wujenka, żona wujka
ука - łąka
укладанка - spódnica plisowana
Уліянна - imię żeńskie
улий - ul
улюбити - ulubić
Улька - imię żeńskie zdrobn.
умыкати - usuwać, przesuwać odsuwać
умкнути (ся) - usunąć (się)
упа - łupina
упити - łupić
упрошати - upraszać, wypraszać
урване - urwane
урвати - urwać
* урод - urodzaj
уряд - urząd
ухо - ucho
уця - (ale овечка) - owca
учар - owczarz, pasterz owiec
учари/ця, /чка - paster/ka, /eczka owiec
уче - owcze
учынок - uczynek
учытель - nauczyciel
уш - wesz

Ф

фабрыка - fabryka
* фабуры - bokobrody
файка - fajka
фалат/ок - kawał/ek np tkaniny
* фалечный - fałszywy, krętacz, nieuczciwy
фальм - b. niegrzeczne, niedobre dziecko
фальмыве - niegrzeczne, niedobre dziecko
фарба - farba
фарбанка - spódnica z farbowanego płótna
фарбанчата - lekceważąco spódnice, spódniczyny
фарбене - farbowane
фарбити - farbować, barwić, np płótno
фарбувати - farbować, barwić np płótno
Фарисей - faryzeusz
фартух - fartuch
фасон - fason
фасонове - fasonowe, wg fasonu
фацелик - biała chusta na końcach wyszywana, noszona przez mężatki jako czepek. "Великій фацелик" duża chusta noszona przez mężatki, której końce sięgają poniżej pasa (w niektórych regionach Łemkowyny)
Феврона - imię żeńskie
фест - fest, mocno
фестриґа - fastryga
фестриґувати - fastrygować
Феся - Феврона - imię żeńskie
фефрати - mówić byle co, gderać natrętnie, też mówić z wadą,
Фецьо - imię męskie
фіґа - figa
фізова - фізоля - fasola
* фірчак - świerszcz
* фірчати - ćwierkać (o świerszczu)
фітчык - kwiat (?)
фіялка - fiołek
Фильо - imię męskie
* фыкати -
фынкати - pociągać nosem po

płaczu
фыркати - bełtać np mleko zsiadłe
* флинта - niechlujna kobieta
фляки - flaki, wnętrzności
Фльоринка - nazwa wsi
фолювати - zbijać sukno w foluszu, też brudzić coś mocno
фолюш - folusz, urządzenie do zbijania sukna
форкати - parskać (o koniu)
* форст - deska gruba "na cztery palce", tarcica
фоцiґати - nosić coś na świątek i piątek, niszczyć
фраiр - chłopak dziewczyny, czasem w znaczeniu kochanek często lekkoduch i zwodziciel
фраiрка - j.w. dziewczyna
фрас - łagodne żart. przekleństwo
фрындзлi - frędzle
Фрося - Єфроска - imię żeńskie
фура - fura, furmanka
фурка - mała fura
фурка - część kądzieli, kij na który nakłada się wełnę
фуркати - kręcić wrzecionem podczas ręcznego przędzenia
фурман - furman
фурманити - furmanić, być furmanem,
фурт - ciagle, wciąż, zawsze
фустка - chustka
футик - футок - футко - ptak, prawdopodobnie dudek
фуярош - wyrabiający fujarki

Х

ха! ха! - cha! cha!
* хабо/ина - chwasty
* хаЛаща - gęstwa, nacięte drzewa
халіти - marnieć (o człowieku, zwierzęciu
хам - cham
хамство - chamstwo
* хапкати - chwytać, chapać
характер - charakter
хвалити - chwalić
хватати - chwytać, wystarczać
хватити - chwycić
хвіст - chwost, ogon
хвиля - pogoda
хвиля - chwila, moment
хворити - chorować
хворота - choroba
Хем - Chełm, góra nad Florynką
хіснувати - zużywać, wykorzystywać
хыбаль - chyba
хыбити - chybić
хыжа - wiejski, drewniany dom lemkowski, chata
* хымля - хімля - pireścień z jaworowego, lub gruszowego drewna, służący do nawijania włosów wiązanych następnie wstążką
* хымороца - zacienione, zaciszne miejsce do wypoczynku
хырбет - grzbiet
* хырувати - stawać się wiadomym np "ани хыру о ним" ani słychu ani dychu o nim
хытри/й - chytry, przebiegły
хытрист - chytrość

хліб - chleb
хлипати - pić małymi łykami, lekko siorbiąc
хлипнути - upić mały łyk
хЛоп - chłop, mężczyzna
хЛопец - chłopiec
хЛопчыско - chłopak,
хлюпати - chlupać
хлюпоче - chlupocze, chlupie
хляпати - chlapać
хляпнути - chlapnąć
хлястати - chlastać

хмара - chmura
хмарити ся - chmurzyć się
хмарно - pochmurnie
хованка - kryjówka, schowek
ховати - trzymać coś, hodować
ховати (ся) - chować (się)
ховзати ся - ślizgać
* ховзкавиця - ślizgawica
* ховзкати ся - ślizgać się
ховзко - ślizko
ховзнати - zakładać uzdę koniowi
ходити - chodzić
* хо-ле-хо - ход ле ход - chodź no chodź
холєра - cholera
холявка - cholewka
* хоркотати - chrząkać, seplenić
хосен - korzyść
* хотар - wieś, obszar wsi - grunty orne, pastwiska, lasy
хохоЙак - хохолаз - robak, szczypawka
хоц - choć
хоцде - хоц де - gdziekolwiek
хоцкі - chociaż
хоцколи - хоц коли - kiedykolwiek
хоцшто - хоц што - cokolwiek-
хоцъякє - хоц якє - którekolwiek
хоцъі - хоц і - chociaż, mimo tego
хпечы - впечы - upiec
* хрaборы - kręgosłup i żebra, ogólnie kości
хракати - charkać
храпати - храпіти - chrapać
хребт - grzbiet, kręgosłup
хресна - chrzestna
хрест - chrzest
хрестины - chrzciny
хреститель - chrzciciel
хрестити - chrzcić
хрещене - chrzczone
хробак - robak
хробачне - robaczywe
хрумка - chrząstka
хрумчати - chrząkać (o świni)
хрущ - chrząszcz
хрящ/ка - chrząstka

хтіти - chcieć
хтячы - chcąć
худаве - chudawe
худе - chude
худоба - bydło
* худобный - biedny, też chudy

Ц

* цабати ся - rzucać się
цап - cap
цапина - drąg do przesuwania sciętego drzewa na zasadzie dzwigni, często okuty na końcu
цапок - mały cap
цапок - przyrząd do zdejmowania wysokich butów (oficerek)
Царивка - nazwa "рилі" we wsi Binczarowa
царок - ogrodzenie dla trzody chlewnej lub innych zwierząt domowych
царина - ogrodzone pole orne
царске - carskie
царювати - cesarzyć, panować
цверкати - strzykać mlekiem z kobiecej piersi, lub krowiej dojki. Mleko kobiece miało wg Łemków własności lecznicze np w schorzeniach oczu
цвикати - uderzać pręcikiem lub klapać nożycami
цвикла - ćwikła
цвиклои/й - ćwikłowy
цвикнути - uderzyć pręcikiem lub klapnąć nożycami
цвиков - ćwikła
церківник - odpowiednik kościelnego w cerkwi
церков - cerkiew, świątynia chrześcijan obrządku wschodniego - prawosławnych, oraz grekokatolików
церковне - cerkiewne
цек - ciekawy
цекаве - ciekawe
цекавіст - ciekawość
цекавити ся - interesować się
ціджыня - cedzenie
цідило - cedzak
цідити - cedzić
цікати - uciekać
ціле - całe
ціліст - całość
цілка - coś w całości
цілкове - całkowite
цілком - całkiem

цілуваня - całowanie
цілувати (ся) - całować (się)
цілюваня - celowanie
цілювати - celować
ціль - cel
ціна - cena
цінити - cenić
цінник - cennik
ціп - cep
ціп! ціп! - wołanie piskląt
ціпчаня - głos piskląt kury cip! cip!
ціпчати - cipczeć, cipkać cip! cip!
ціp - ćwir
цірити ся - śmiać się drobno, gęsto, denerwująco, przez dłuższy czas, najcz. bez pow.
ціркати - ćwierkać
цірчати -> ціркати
ціха - cecha
ціховниця - cechownica
ціхуваня - cechowanie
ціхувати - cechować
ци - czy
цибы - szczypior/ek
цибуля - cebula
цибульове - cebulowe
Циґан - Cygan
циґаніня - kłamanie
циґанити - kłamać
циґанча - cygańskie dziecko
циґанчык - mały cygan, chłopiec cygański
циґаньскє - kłamliwe
циґаньскє - cygańskie
циґаньство - kłamstwo
чиж - czyż
цизорик - scyzoryk
цика - neutralne pod względem płci określenie narządów płciowych dzieci (obojga płci) ograniczające się do cewki moczowej
циканя - sikanie dzieci
цикати - sikać (o dzieciach)
цимбал - cymbał, głupiec
цимбалы - cymbały
цицак - zwierzę w okresie ssania, ssak
цицаня - ssanie
цицати - ssać

цицка - dojka u krowy
цицка - pierś kobiety,bardziej elegancko "груд"
цицок - smoczek
цмок - smok
цмонтір - цмынтір - цментір - cmentarz
цморити - ssać mocno
цморкати - cmokać (?)
цмоче - smocze
цніня - tęsknienie
цнути ся - tęsknić
* цокувати - o koniu, który nie chce ciągnąć mówi się,że "цо куе" lub "цукуе"
цофаня - cofanie
цофар -
цофати (ся) - cofać (się)
цофнене - cofnięte
цофніня - cofnięcie
цофнути - cofnąć
цпеник -> шпеник
цукер - cukier
цукерикы - cukierki
цукеркы - cukierki
цукрене - cukrzone, słodzone
цукриня - cukrzenie, słodzenie
цукрити - cukrzyć, słodzić
* цундра - łachman, szmata
цундрити - szarpać, ciągnąć za włosy
цупкати - tupać
цупнути - tupnąć
цуприна - czupryna
цюпати - dziec. całować
цюпкати - dziec. całować
цюрити - ciec ciurkiem, też o padającym dość mocno deszczu
цюркати - ciurkać
* цюрпіль - бандюра -> банюр
цюрчати - ciurkać
цямбати -> цундрити
цяпати -> цьвакати
цяпканя - ciapkanie
цяпкати - ciapkać
цяпнути - ciapnąć, uderzyć lekko
цяпурда - kobieta nieporządna, gotująca brudno i byle jak
* цьвакати - ciamkać, mlaskać

ча! - okrzyk przy kierowaniu wołami, albo krowami - oznacza "od siebie" w stosunku do poganiacza
чабрик -
чад - czad
чадити - czadzić
чадо - arch. dziecko, potomek
* чаȈапуты - zniszczone, zdeformowane buty
* чамаришок - tamaryszek
чар - czar
чардаш - czardasz
* чарівниця - ćma
чаривне - czarowne
чаривниця - czarownica
чары - czary
* чарка - naczynko do picia
чародій - czarodziej
чародійка - czarodziejka
чарувати - czarować
час - czas
часы - czasy
часте - częste
часто - często
чатина - gałązki jodłowe, albo świerkowe
чач/о, /чко - zabaw/ka, /eczka
чаша - czasza
чверт - ćwierć
чверти - ćwierć ->рилі
чвертка - ćwiartka
* чвертник - ćwierć korca
чеберканя - grzechotanie
чеберкніня - grzechotnięcie
чеберкнути - grzechotnąć
чеберчати -> чеберкати - z troszkę innym odcieniem dźwięku
чекан - kilof, czekan
чеканя - czekanie
чекати - czekać
челенкы - członki, części palców
чеȈо - czoło
чеȈове - czołowe
челюст/и - część pieca chlebowego
чемерити ся - dostać bólów brzucha z głodu

чеміp - ból brzucha z głodu
чемпіти - oczekiwać na coś, czyhać
чеперити ся - rozkraczć się
чеперити ся - brać się do czegoś czemu się nie jest w stanie dać rady (np dzwigania zbyt dużego ciężaru)
чеперы - krok, krocze
чепігы - czepigi
чепити - czepić (oczepiny)
чепок - czepek
червак - czerwak, robak
червене - czerwone
червеніти ся - czerwienić się
Червень - Czerwiec
червениця -
червеняве - czerwonawe
червiн - czerwień
червiн - b. czerwone
червньове - czerwcowe
череваня - brzuchata kobieta
черевата - brzuchata kobieta
черево - brzuch
черенка - okładki rękojeści noża lub scyzoryka
черень - trzonowy ząb
череп - czerep, czaszka
черепаха - żółw
черепы - черепя - skorupy, np z rozbitego glinianego garnka
черешня - czereśnia
черешньове - czereśniowe
черкаЛ/о, /ко - grzechotka
черкати - grzechotać, kamyk w puszce, lub pudełku "черкат"
* черкач - ptak "większy od drozda"
черниці - jeżyny
черпаЛо - czerpadło
черпак - czerpak
черпати - czerpać
черпнути - zaczerpnąć, naczerpać
черства вода - świeża woda (?)
чертеж - чертiж - nazwa terenowa,
Чертiжне - nazwa wsi
черчаня - rodzaj dźwięku, woda "черчыт" po kamykach
черчати - mnóstwo drobnych ka-

myczków, lub grubszy piasek w pudełku (puszce) "черчыт" także woda w potoku
чесати - czesać
ческє - czeskie
чесни/й - uczciwy prawy człowiek
чеснок - czosnek
чест - honor, godność, prawość
честкове - czosnkowe
четвер - czwartek
четверы - czworo czegoś, np "четверы хоЛоши" czworo spodni
четверо - czworo
Чех - Czech
Чехы - Czechy
Чешка - Czeszka
Чырна - nazwa wsi
* чырч - ptak
* чычык - gat. ptaka
чыє - czyje
чыіce - czyjeś
чыпяти (ся) - czepiać (się)
чыр - potrawa ludowa (?)
чыранка - zamiana, wymiana
чыранка - ożenek rodzeństwa z innym rodzeństwem - na wymianę
чырати ся - zamieniać się
чыряк - wrzód
чысліня - liczenie
чыслити - liczyć
чысЛо - liczba
чысте - czyste
* чыстина - zboża "na chleb" jęczmień, orkisz, żyto, pszenica. W innych okolicach tylko pszenica i żyto
чыстити - czyścić
чысто - czysto
чытальня - czytelnia
чытаня - czytanie
чытати - czytanie
чытач - czytelnik
чытырдесят - czterdzieści
чканя - czkanie
чкати - czkać "вочкво ся ми"
чмель - чміль - trzmiel
чЛовек - човек - człowiek
чЛовече - човече - człowiecze ludzkie

* чмовх - dzięcioł
чоవек - człowiek
човече - ludzkie, człowiecze
човечынці - ludzkie odchody
човно - łódź
чого - czego, dlaczego
чогоси - czegoś
чом - czemu, dlaczego
чомуси - czemuś
чоп - czop
чорне - czarne
чорни/й - lękliwie o diable
* чорнокнижник - czarnoksiężnik mógł - wg wierzeń - grad wywołać, chmury rozpędzić, rozmawiać z chmurami - ogólnie mieć nad nimi władzę
чорнява - coś b. czarnego. O nadciągających, ciemnych i groźnych chmurach mówiło się, że "чорнява іде"
чорняве - czarniawe
чорнячка - czarnoziem
чорт - czart, diabeł
чортове - diabelskie
чортувати ся - przekomarzać się, bawić, żartować
чуба - czub
* чубак - gatunek ptaka
чубити - czubić
чуга - męskie zimowe okrycie, coś w rodzaju płaszcza z zaszytymi rękawami i dużym kołnierzem z frędzlami
чуганя -> чуга - inna nazwa
* чудар/а - чудера - coś cudownego, lub cudowny człowiek
* чударні - чудерні - cudownie
* чударный - чудерный - cudowny
чудасия - coś dziwnego, jakieś cudo
чудесо - cudo
чудже -> чуже
чудні - dziwnie
чудо - cudo
чудове - cudowne
чудотворне - cudotwórcze
чудувати ся - patrzeć, przyglądać
чуже - cudze
чужынец - ktoś cudzy
чулити ся - czulić się, przy-

tulać, obejmować
* чурок - mały wodospadzik, gdzie woda "чуркотит"
чути - czuć
чутя - czucie
чутя - słyszenie
чухати - trzeć, masować

Ш

шабля - szabla
* шадуля - krowa jasno siwa
* шальтати ся - швиндяти ся - szwendać się
* шантавый - marny, słaby, obdarty
* шапівка - kapelusz
шапка - czapka
* шаrа - biały byk
* шаркан - wicher
шаршонь - szerszeń
шастати - szastać
шатро - namiot
* шатувати - spieszyć się, pospieszać
* шваблики - zapałki
швагер - szwagier
шваля - połówka drzewa. Drzewo ścięte i oczyszczone z gałęzi ociosuje się z dwóch stron, rysuje linię i przecina wzdłuż na dwie "szwale"
шварни/й - ładny, atrakcyjny,
швачка - szwaczka
Швед - Szwed
шведэке - szwedzkie
Шведка - Szwedka
швельбави/й - sepleniący
швец - szewc
Швеция - Szwecja
швиснути - świsnąć
швист - świst
швистати - świstać
шев - szew
* шевеліти - szeleścić
шевство - szewstwo
шевцювати - być szewcem
шелест - szelest
шелестіти - szeleścić
шелещыня - szeleszczenie
шелька - rodzaj naczynia
шелькы - szelki
шемрати - szemrać
шемтіти - delikatnie łaskotać
* шемут - liście kapusty, nie trzymające się główki
шепт - szept
шептаня - szeptanie
шептати - szeptać
шестеро - sześcioro

шист - sześć
шистдесят - sześćdziesiąt
шистнадцет - szesnaście
шисто - sześćset
шыба - szyba
* шыбен - szubienica
шыбениця - szubienica
шыбеничне - szubieniczne
* шыбеняк - postronek na szubienicy (?), wisielec (?)
шыло - szydło
шынґель - końcówka osi, na której obraca się koło
шыр - b. szerokie
шыриня - szerzenie
шыринь - b. szerokie
шыроке - szerokie
шырокіст - szerokość
шыроко - szeroko
шырочав/а - b. szerokie
шыте - szycie
шыти - szyć
шытя - szycie
* шышкы - orzechy po dwa, trzy albo cztery razem
* шкабора - szczelina
шкалічына - szkło z rozbitej butelki, szyby itp
шкалюваня - szkalowanie
шкалювати - szkalować
шкареда - coś b. brzydkiego
шкаредне - b. brzydkie
шкар/ка, /ечка - szparka
* шкартный - шкортный - o prosiaku, który słabo je i nie przybiera na wadze
шкарупа - skorupa np jajka
* шкваренина - smalec
Шкварлівка - nazwa "рили"
шквірк - modrzew
Шквіртне - nazwa wsi
шкідливе - szkodliwe
шкідник - szkodnik
шкілка - szkółka, również leśna
шкільне - szkolne
шкынтати - kuleć
шкыпы - szczapy
* шкырготати - skrzeczeć
шкліня - szklenie
шклити - szklić
шклянка - szklanka

шклянне - szklane
шкоджыня - szkodzenie
шкодити - szkodzić
школа - szkoła
школіня - szkolenie
школити - szkolić
школяр - uczeń szkoły podst.
шкрябаня - skrobanie,
шкрябати - skrobać, określenie używane głównie w odniesieniu do rzadkiej techniki zdobienia "pisanek" polegającej na zafarbowaniu jajka na intensywny kolor i następnie wyskrobaniu ozdób ostrym nożykiem. Tworzy się w ten sposób jasny wzór na ciemnym tle, znacznie bardziej delikatny i subtelny niż przy użyciu tradycyjnego wosku
шкудликати - kuleć
* шкут - człowiek niezdały do niczego
шлід - ślad
шліджыня - śledzenie
шлідити - śledzić
шлюб - ślub
шлюбне - ślubne
шлянта - człowiek, chodzący w taki sposób, że wiecznie ma ubłocone nogawki od wewnątrz
шлянтати ся - zabłacać sobie nogawki
шляпы - kapcie
шмарити - rzucić
шмата - szmata
шматя - łachy, szmaty
шмиґар - śmigar, cienkie, giętkie, wysokie drzewko
шмиґати - śmigać
шмиґнути - śmignąć
* шмыр - trawa, rodzaj chwastu
шмытики - szczupły, raczej wysoki
шніг - śnieg
шнігове - śniegowe
шніговці - śniegowce
* шнур - pępowina
шнурок - мотузок - sznurek
шнуруваня - sznurowanie
шнурувати - sznurować

* шовдра - szynka
* шовк - jedwab
* шовкове - jedwabne
шор - rząd, szereg
шпак - szpak
шпара - szpara
шпаргет - piec kuchenny
шпаруваня - oszczędzanie
шпарувати - oszczędzać
шпеник - ogonek jabłka, gruszki, śliwki czy listka, również w sprzączce
* шпін - trzpień
шпіха - szprycha
шпилити - szpilić
шпиля - szpila
шпилька - szpilka
шплях - blizna
шпортати - dłubać, grzebać
шраґы - koziołek do rżnięcia drzewa
шруба - śruba
Штефан - imię męskie
* штыльгати - штыльготати - kuleć utykać
штыпак -
штырак -
штырбель - gałąź, lub łodyga ogołocona z liści np przez szkodniki
штыри - cztery
штыриста - czterysta
штырнадцет - czternaście
што - co
штобы - żeby
шток - piętro
шторaз - coraz
штоси - coś
штукуваня - sztukowanie
штукувати - sztukować
штуркати - szturchać
штучне - sztuczne
штучні - sztucznie
шувне - шуне - dość duże
шувні - шуні - dość dużo
шуґай - przystojny, odważny młodzieniec, często w znaczeniu - ukochany
шум - szum
шуміти - szumieć
шумні - ładnie, z fasonem
шумни/й - ktoś urodziwy z fan-

tazją, lub coś ładnego
* жупівка - kapelusz grzyba
* жупнути - uderzyć
* журц - кабат - spódnica
журжаня - dźwięk podczas chodzenia po suchych liściach (?)
жуснути - chlusnąć, także "chlasnąć" kogoś w twarz
жуте - bez rogów
* жужкати - szeptać

Щ

щава - szczawa, woda mineralna
Щавник - nazwa wsi
Щавниця - nazwa uzdrowiska
* щадливый - oszczędny
щамба - drzazga np wbita pod paznokieć
щамбы - szczapy, trzaski na rozpałkę
щапа - szczapa
щасливе - szczęśliwe
щасливо - szczęśliwie
щебель - szczebel
щедрак - kolędnik, też długi, prosty kij leszczynowy, noszony przez kolędników w wigilię Święta Trzech Króli
щедривка - rodzaj kolędy, śpiewanej podczas "щедруваня"
щедруваня - kolędowanie w wigilię Święta Jordanu (święcenia wody - odpowiednik polskich Trzech Króli)
щедрувати - kolędować w wigilię Święta Jordanu, zwanego wśród Łemków "Выдофчы" (prawdopodobnie zniekształcone "Wodochrzty" - chrzczenie wody)
щезле - sczeznięte
щезнене - sczeznięte
щезніня - sczeznięcie
щезнути - sczeznąć, zniknąć
щелина - szczelina
щеня - szczenię
щерба - szczerba
* щербак - rodzaj grzyba
щербате - szczerbate
щербіня - szczerbienie
щербити - szczerbić
щесьця - szczęście
щетина - szczecina
щит - deska z gęstymi, długimi, metalowymi kolcami, służąca do oczyszczania zmiędlonego lnu z paździerza
щитка - szczotka
щыны - szczochy, siki
щыпа - szczapa
щыпаня - szczypanie
щыпаня - rąbanie klocka drewn.

щыпати - rąbać drewno
щыпати - szczypać
щыпене - szczepione
щыпец - ślad, blizna po szcze-
pieniu
щыпіня - szczepienie
щыпити - szczepić
щыпці - szczypce
щыре - szczere
щырист - szczerość
щыро - szczerze
щоб - щовб - element góry (?)
щур - szczur

Ю

югас - juhas
Югаска - imię żeńskie
юж - уж - już
* юд - юдик - юдина - jarzębina
Юрко - imię męskie
Юстина - imię żeńskie
юха - kompot z suszonych owoców, lub polewka. Czasem w znaczeniu ogólnie - płyn, np mówi się potocznie, że ktoś wyjadł ziemniaki z zupy - i została sama "юха" czyli płynna część zupy
юхт - jucht
юхтове - juchtowe

Я

я - ja
яaлове дерево - jodłowe drewno
* ярити ся - jarzyć się
ябко - jabłko
ябкове - jabłkowe
яблін - jabłoń
ябчанка - kompot z suszonych jabłek
* яглы - jagły, kasza z prosa
ягничка - jagnię płci żeńskiej
ягня/тко - jagniątko
ягода - poziomka
ягодове - poziomkowe
ядловец - jałowiec
ядро - jądro, ziarnko (nasienie) orzecha, jabłka, itp
яз - jaz
* яздра - skrzela ryby
язык - język
языкове - językowe
язычкы - migdały (?)
яйник - jajnik
яйце - jajko
як - jak
якє - jakie
якісе - jakieś
якыйси - якіси/й - jakiś
яко - jako
якоси - jakoś
якоска - jakoś
ялівка - jałówka
* ялівча - jałówka, jałóweczka
ялиця - jodła
ялицьове - jodłowe
яличка - jodełka
яличка - choinka
ялове - jałowe
* яловеґа - owca, która miała jagnię, a na drugi rok nie ma
яма - dół
яма - piwnica
ямка - dołek
ямка - splot słoneczny, dołek
яр - wiosna
яре - jare
ярец - jęczmień (zboże)
ярец - jęczmień na oku
ярина - warzywo, jarzyna
ярмо - jarzmo
ярок - rów

ярувати - wykonywać wiosenne roboty w polu
яруга - wyżłobienie wzdłużne wykonane przez wodę
ярчане - jęczmienne
* ярчанка - słoma jęczmienna
ярчуха - zboże, krzyżówka owsa z jęczmieniem
ясень - jesion
ясеньове - jesionowe
яскыня - jaskinia, grota
яснина - blask, świetlistość, aureola
ясно - jasno
Ясюнка - nazwa wsi
ятрити ся - jątrzyć się
яфыра - jagoda, borówka
яфырник - pole krzewów jagodowych
яфырнича - j.w.

Словник ма блиско 9000 гасел. Коло 530 (майже 6% цілости) походит з опрацуваня Івана Верхратского "Про говор галицкых лемків" выданого во Львові, в 1902 роцi. Означыл ем іх зьвіздочком (*). Не были мі они скорше знаны і не знам навет, ци вшыткы сут напевно лемківскы, але сут цекавы і хтіл бым почути, ци дахто з чытачив може іх зна - і під якым значыньом. Єсли ні, то з них зрезиґную. Парунадцет слів почул ем од Родичив мойой Жены, якы походят з Фльоринкы. Поєдинчы слова од Братовой - здає ся з Конечной. Сут тіж поєдинчы слова з Білянкы. Мам ту на думці такы слова якых ем не знал. Решта то ест майже 8400 гасел записал ем зо свойой власной памяти, то значыт походят они з мого дому родинного або з кругу нашой родины, - зо села Білцарева на Західній Лемковині і тото напевно видно в преферуваню деякых форм запису. На примір "рика" а не "ріка", "стил" а не "стіл", "триснути" не "тріснути" ітд. Хтіл бым, жебы чытачы подали можливо найвекшу кількіст інчых форм запису - бо в вымові праві не чути рижниці (ріжниці ?) медже "триснути" а "тріснути"

Іщы вспомну о писовни "в - л" в часословах вшыткых родив третьой особы минулого часу, бо чую, же старше поколіня, котре през довгы рокы не мало жадного контакту з лемківскым словом писаным, поза "Лемківском Сторінком" в УКРАІНЬСКЫМ "Нашым Слові" - не барз потрафит тото заакцептувати.
Посмотрме на слово "ходити":

	единина			множына
мова	він (on)	она (ona)	оно (ono)	они (oni)
польска -	chodził	chodziła	chodziło	chodzili
украінська -	ходив	ходила	ходило	ходили
лемківска -	ходил	ходила	ходило	ходили

Звернийме увагу на брак консеквенції в украінькій писовни: в роді мужескым є в кіцивці "в" а дальше "л". Лем же Украінці так пишут БО ТАК БЕСІДУЮТ ! Декотры нашы Лемкы і то навет тоты сьвідомы свойой одрубности од Украінци (!) прийняли украіньску писовню - МИМО, ЖЕ ЛЕМКЫ ТАК НЕ БЕСІДУЮТ !! Лемкы бесідуют найчастіжше:

ходив ходива ходиво ходили

давніжше панувала - а гнеска ест в занику - форма:

ходил ходила ходило ходили

так ся тіж писало - та чого гнеска бы зме мали приннимати акурат версию украіньску а не єдну з двох своіх ??? В гнешніх часах в наший мові "л" ест все в множыні, а в єднині ест хоц як, залежні од реґіону. Жебы впровадити ту якісий порядок прийняли зме всяди "л", так як ся писало пред войном в лемківскых незалежных выдавництвах і як до гнеска пишут (і бесідуют) Лемкы на Словациі, і част Лемків в Польщи. Дає нам то прозорист (przejrzystość) ґраматычну, бо до формы мужеской "ходил" додаєме лем "а", "о", або "и" і юж маме вшыткы інчы, згіднист з гісторичном писовньом і - по малий части лем, але єднак

– з вымовом.
Легко тіж товды вчыти писовні. Коли іщы впровадиме запис ведлуґ пропозиції мґр Мірославы Хомяк – знак ґрафічний "л̆" – то вказує ся, же мож погодити вшыткы вымогы т.й. ґраматычну прозорист і гісторичну писовню з варянтовістю гнешньой вымовы. Є то становчо найліпший способ запису – а найбарже при науці діти.

Мимо той сьвідомости не встерюг ем ся пред фонетычным записом в пару місцях. Блуды тоты нашол мґр Павел Стафиняк, якій друкувал цілий "наклад" сондажового выданя на ксероґрафі. Прошу си іх поправити ведлуґ ниже поданых вказивок: на стороні 7-мий верш 3 з долы є "голосив" заміст "голосил" , на стороні 8-мий верш 17 "хтів" зам. "хтіл", верш 27 "гвошов" зам."гвошол" на стор. 9 верш 11 і 12 "нашов" зам. "нашол".

На стороні 17 подал ем приклады конечности писаня буквы "ы" і хтіл бым лем іщы вспомнути, же велика част слів ма в множыні "ы" на кінци і коли го не напишеме то не знатя о што ходит. На примір: "добри знати" – dobrze wiedzieć, "добры люде" – dobrzy ludzie. Зміна буквы з "и" на "ы" – (добри – добры) змінят значыня слова і впроваджат множыну !!! Видиме як важна є тота буква.

Даколи словник буде друкуваний в двох шпальтах і в менчым, барже поручным форматі А5, але версия сондажова є задумана в форматі А4 і з правом шпальтом порожньом, жебы было місце на дописуваня новых слів. За то тіж долучыл ем пару чыстых карток на записки.

Жебы плоды

нашых отців

не пропали ...

...жебы гробы

нашых предків

не плакали...